Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Chronicon sive gesta pontificum Traiectensium et principum Hollandiae

https://hdl.handle.net/1874/338599

~~Codd. MSS. Latini~~
~~n°. 109.~~

Aevum médium.
Scriptores historici.
No. 12

Kvpl F
N° 23

T. 786

Hs.
5 F 23

Cat. 786

est chronicon Johannis de Beka
Deest dedicatio ad Johannem Episcopum
Traiectensem et Wilhelmum Palatinum
Principem Hollandiae.

Sequentia hæc scripta
olim collecta sunt ad
sciendum potissimum
quid contigerit in Hol-
landia et Dioecesi Tra-
jectensi.

Futur ab anno ꝑfas. ne cuib ade ꝑmi
ꝑntis quinques cl. c. xxx. vno. kl. Ianu
arij nocte dei dnc natus e ꝑ bethlee
iude saluator mundi dns nr ihesus xpus
dei deus et ho de virgine maria anno xlij octa
uiani cesarus qui ꝑmus fuit Impator augusta
tocij orbis et vrbis ꝓ ottauiano no incerito monar
chia deus fuit qui omnem mundi zono regno
subegit. Post cuius obitu flagitiosus Nero dictus pa
re cepit impium. qui ꝑ iniquas occupaciones mili
tare ꝑtinuit exercitu. Hispaba. ci assidue sage
nis aliquib. exercitus cordis seditis tota vrbe ꝑ
magno chorustat fecit incendio. Post multa cui
lia bella matre sorore frem et vxore interfecit
gladio. Senecam cordubense preceptorem suum ꝑma
sione venarum ꝑ balneo suffocari iussit. Et mar
tirium apostolorum petri et pauli ꝑma ꝑsecucione
coronauit fecit. Hic vero sicut zona nazirat anna
lia. precepit quosdam viros consulares tirannide sua
arripiens a absque causa truncari vel ab vrbe sine
lege ꝑscribi. Cuius duo viri fuerunt cassius qui
vocatur et anthonius. Gran. vero senatoria no
bilitate floruit et antonius tribunicia dignitate
ingenuit. Gran. quidem cum suis comilitonibus ꝑtinsi
ens gallia deuenit ꝑ ardennia ubi supra
aqs sulphureas infra vasta solitudine palatium
edificasse legitur. Unde et idem locus aqsgrani no
mine tpe vulgo dr. Antonius equidem transcendens
germania transiit ꝑ hollandia ubi sup aliquem
fluuium munitum construxisse reperitur. que pro
mento sui nomis vrbs antonina longo tpe dicebatur. Exinde itaq; priam longeua posteritas
antonij ducis potestate possedit quoadusq;
valsi flauiorum seu wiltorum vrbe antonina ut

Ortuiuiano Monarcha

Nero ferocissimus ipator et tyrannus omnipotentissimus

Aquisgranum

Antonina

narrabit

inferius ~~enarrabit~~ expugnauit ¶ De costruc-
tione sil' et eusione castri Wiltetz.

Fernandinania
pt Dio Zilādia
+ acerrime

DEmq; post quēdā annos cum circula-
ptis hominū exigētibus multe barbare
nationes armipotēt' egresse sūt a palu-
dibus meotidis et scandinania que permisce
ūnia tota europa ~~adhuc fallaneri~~ flagellauerī
Insup et truncata strage regna plurīa subiu-
gare. ut poete grippides alam sarmati vandali
goti anarti qui et hūni slaui qui et Wilti ita
et grippides expugnauerī italia alani austria
sarmati panonia ~~vand~~ Vandali affrica goti
Antonina ex-
ursa
Voltenburge
cathologia anarti q et hūni gallia slaui qui
et Wilti tota Holladia Hic ~~[illegible]~~ agrestis Wilti
plus pq eusione vrbis antonine castru mu-
nitissimū fabricauit qd' ex eius de dire genus
cognatoe Wiltebin-ch nomē accepit Denq;
ceto post ablata tpa Wilti cu frisonib; ciuita-
uerī reni iurgiū tūsire. ac i mani sorti tota
gallia expugnare valentiniani aut ut rona
ranit historia ~~(~~ a Julio cesar augusto tu
multu ta pusilla plebis festina tlacios qui
picus vadinauit cont valentē exercitu ātrā-
Eranitq; rebellante sibi distimbac populū
Et cū ropiano Imperator rebelle vultq; sub
egit victoriosq; classem magna apprehendit
reni fluenta transiuit castru Wiltoze cūtit
Voltiburgen
versum.
frisia sub primo subegit et eorū fu triumphali
laude redeuns aliquātis anis glosq; Imperauit
¶ De castri traiectēsi edificatoe et eius sancti
thome pmutua fundatoe
DEhinc aut ad aliquos annos imperate
Eraclio cesare Dagoberto rege chlota-
lis franoe tota Holladia sue ditioni tuspo:

-nes castrum excellentis habet municipale fecit ꝑ
latinum lingua traiectum nuncupari iussit. na
bis negociacio incatoria traiecta² ꝑ theclonum
castellanii trectey qui ꝑ renum ꝓcebat² in flu=
uio salsi maris nisia cum ꝓmunitate ꝓmor
dialis ecia costructa fuit in honore sancti tho=
me, uencabilis apli in qua sancti sacerdotes
plurimi laboris explicuerunt pro conscie frisingesi
apli. Hz labor hic anno supradicto erat qui
adhuc certicis frisones fide catholica a si=
nibus suis extirpare cupientes dilapidauerunt
quintum fundacionis bruium et hinc de
nouo incuruis ambo tota ipsa fuerunt holandia

Mo
Traiectu
ꝑmordial' ecia traiectum fuit sti thome apli

Cap. Topographia de statu siue situ totius Hollandie

Est autem Hollandia prout antiq in tractatu
de apparitibus recitat libro .v°. quod ponitur
in mappa mundi sita in parte ostia renum et mar
intrat brabantie contigua a meridie uicina fluuio
ab oriente oceano britannico contincta ab aquilone
superiori gallie belgice et frisiqua atq flandrie
ab occidente. Est autem terra palustris et aquosa
fere admodum fluuiale undique maris brachiis atq
renni fluuii circumfusa. habens lacus et stagna
multa et pascua valde bona et in armentis ꝛ
pecudibus et iumentis et reserta. Ems gleba in
locis plurimis et valde frugifera et in plurimis
nemorosa multas et nulles habens uenatores,
in quibus ecia bituminosa est qua forma² ma
iorum adignium utimur. Et est ecia diuitiis q
tiscum ꝑ mare et fluuia plurimum opulenta
cuius ciuitas capitalis Traiectum inferius nuncu=
pa² in latino. Utrecht d² ab in teutonico
fmanico. na ad fmania ꝓtinet quoad situ
quo ad mores quo ad dominum et ecia quo

A apparet
Hollandia
Situ mores et lingua teutt

ad longitudinem quinque pedum et corpore robusta,
viribus laudabilis animo recensita facie honesta moribus
devota deo fida hominibus et pacifica mihi videtur
intendens si alii ~~[illegible]~~ quinque nacti huius
operis libri de spectaculis terrae [illegible] aut hollandia
quasi terra silvestris secundum idioma teutonicum
huius quidem et hoc pronomen [illegible] hollandia
per vocabulum subpatria. Et quia et a quo
hollandia divisa sit per epatum et principatum

Primus igitur fratrum qui frazelingi
dicti sunt gubernatus longo tempore regi-
mine et principatu diuisit totam hollandiam
ut supra dictum est per baptisma dominum de
deliciis per epatum et per comitatum. Nam et frazo
sub martello duce et maior domus fratrum
contulit ad epatum tiectey primo donatione
et frazolo calmus vero et secundo imperator ro-
norum tradidit ad comitatum hollandiae dona-
tione. Et quo tempore epatum tiectey et comitatum
hollandiae principiale cognoscamus illud
prosequendum ad quod tesis anglorum papa pale
proponamus exordium. De vita sancti sancti
beati willibrordi.

Initium transcriptionis ex gesto Anglorum.

Willibrordus

Gesta autem anglicana permit historia saxones a
frisonibus qui bello diuturno ad
tumultum classis britannicae expugnaue-
runt insulam quos papa gregorius doctor egregius
per augustinum et mellitum ut narrat dialogus
fecit vocari ad baptismum gratiae. Ex quibus quidam
inferiores frisiae saxones dumno comitante
per sagro peregrinatus est quidam iuvenis puer
nomine willibrordus qui per preceptum sancti willibrordi
traditus est humanus cultui religiosorum fratrum
moribus imbuendus ibique et ibi iuvenis clericali cura
tere tonsuratus est et vesperi viginti annorum sub

frisones dicuntur saxones priores

regulari disciplina suae coeperunt instructi
Denique gloriosi adolescentes de virtute in virtutem
gradati ascendens et contemplatio coeli
dulcore ardentes conquirere beatum Egberhtum nor-
thymbrorum archiepiscopum tanquam summe devotionis
magistrum subsecuti sunt in hibernia ut ibi de absque
temporali sollicitudine solitudo coeli et hereditatem
a quo quidem egbrhto presbytero willibrordus sacros
ordines suscepisse creditur sub cuius magisterio
fuerit usque ad tricesimum etatis annum commorasse le-
gitur. Denique beatus egbrhtus ut monasteria novarum
christo addiscipulos suos doctrina destinaret
in germaniam ut ibi de infidelium populo veritate
predicaret et evangelium Inde egbrhtus obstante dia-
bolorum fraudis astucia ad barbarorum mores pugna-
do populo plerique disputando pacem obtinuit et in-
fectos ne gentilis versa anglia tuissetur.

Beatus Ingberta Archiepiscopus Northumbrorum

De tuissetatione et predicatione beati willibror-
di ubi apud germaniam

Hinc dum sacerdotes vel beatus egbrhtus non de-
sistens a bono voluntatis incepto ipso
quoque quem ad eius sodalibus iterato delegavit in germa-
niam ad predicandum infidelium populo fide catholica ini-
ciandum cum eius sodalibus hij beati willibrordi comites principales et
dilectissimi in labore dei cooperatores sunt hodiernus
swithbertus willibaldus et suidbertus in orientali ger-
mania et gymnoldus qui wimbaldus abbas duo cognati
fratres et monachi helisredus et marcellinus presbyteri
et confessores ac adalbertus heremita qui propter dimisit
regale primatum et ne beato willi-
brordo pedes fatigaverunt comitati et quibus
sunt doctores magistri fuerunt in anglia de stirpe
saxonica hoc quidem quod potuerunt celebri-
tatem in lingua germanica

willbrordus ab egbrhto missus in germaniam cum sodalibus

Radbold rex

Anno dni septuagesimo octavo ad principium victoriosi sui regni coadunavit ipse
sui cortilii plebis et ambine diversis
validam expeditionem contra Radbold regem Frisie
Radbold autem rex cum innumeris Frisonum ei
duci potenter obstitit Christi Deo disponente victoria
fuerunt. Una apud Pippinum duxe Willibrord abbatem cum duodecim discipulis suis destinavit ad
Frisiam ut sua predicatione Radbodum regem
ad baptismum gratiam exoraret. Ipse Radbold rex
apud insulam Fistelladre que valde solempnis
erat apud superstitiosa secta idolatre ubi sacerdos
Dei Willibrordus Apliana de lubricione desiderat
et tres horas cathane abrenuntiatis baptizavit
Radbold. Sed rex iuxta Dei sui fortitudinem
volens disponens insulam nisse dum de
collegio sancti sacerdotis prasum sortilegium
cotidie pro Deum exorare solebat pro
secunda palma mirum Willibrordus ergo apud
Deus qui Radbold rex regum ab idolorum cul
tura desistit et qui luctatus atque pax fi
ret. Deinde orientalis Francie plebs adhuc et
novelle conversionis catheciminos in fide ca
tholica roborat. Igitur electus Dei sacerdos mag
na pbrorum congregacione eligens ad castrum Trai
ectense. Ubi quidem plate Francorum orientalium
tope fuit ubi propter ruina primordialis
ecclie sancti Trionis superedificavit in honore
sancte crucis oratorium in quo ruinatum fons
primo construxit baptisterium ut episcopus ob
defensionem castellanii tiectin secum illic habe
rent aptum ad suscipiendum sacri baptismatis
salutifer sacramentum. De victoria pipini
duxis francie et primera Radbodi regis Frisie

Insula Fistelladre

Willibrordus

Willibrordus ivit ad Francia adyt.

Castrum Traiectense

Oratorium sancti Trionis

Anno dni septuagesimo octavo pippinus
dnus illustris attendens in beato Wil-
librordo magna evangelizandi constantia
eorundem tandem obtinuit per supplicatorem assiduum
gratem ipse coram dei romana coram ecclesie
decret et a summo pontifice benedictione ep̄a-
lem accepit Sergius autem papa noue huius primi
angelica primum visione sua petrum et pippinum
Dictis dominicis sacerdotem condignue sufficere
put et eum in ecclia sti pet' cum sup humera
li pallio coronauit archiepm ordinauit que
chalp aliquiti temporis spacium sed detinuit
nolens illi stillat clemens imposuit
tragi beatus clemens adeo apostolice benedictionis
haereditate venusto adhuc in fundo
basilice sti thome que castra tiettense cum
cenobialibus construxit ecclias in quibus cathedra
lem sedem stabilem iussit Ita et eam per primi
ua benedictione sua manu papa consecrauit et
magnum papa consecrauit

Sergius papa
willibrordo ar
chiepo oratorio
imposuit illi
nomen clemens
bis clemens
willibrordus tra
thedralem traiectensem
ecclam construxit et
magnum papam consecrauit

De libertate Ecclie Traiectensis

Ecclia quoque traiectensis multo
regia plantatione dicta quamplurimis re-
galibus predijs ac immobilibus pmuneribus
adornata in qua plures sacrosancti presules
pontifices floruerunt tribus quoque in morte quia in
vita multis miraculorum claruerunt insuperque in
hac quidem ecclia large pbenedicti sunt decem
rade dignitatem canonici qui in horis nocturnis
nunc sine dubitatione continue non facebant can-
dem nos deo in hac ipsius ecclia multa sancto
corpora cum diversis reliquiis beneda
in qua michilominus duorum potentissimorum imperatorum
consepulta corpora requiescunt

horis

Duorum corpora
imperatorum
sepulta tiectensis
videlicet heinrici
et Conradi
ut in vita o
xi folia

De successione multis et principatione radbodi

Carolus Martellus

Anno dni septeſimo primo Karolus Martellus
et maior domus Francorum pp obitum pris
pipini dux primus donarior ecclie
tiectey dedit ratbod regi de nouo
rebellante apud dele bellum egit. quo eius oeti
plerisq; Frisonibus potentissime subiugauit
hic g Karolo dnus intellexit radbod deinceps
ita cato recepit ad ueniam p eo qd' absq; dolo
pnisset accepiat baptisma gram. Eod
ano Wulfram zenonensis archiepus p dnm
oraculum admonitus e ad Frisiam tendere et
beato clemenci p gubernandis Frisonibus dili
get' assiste. Cuius denigs pdicatoris e
in fide catholica diligent' instructus e et ad fon
te baptisterii sibata ty denuoq; pduxit
Id aut idem tyrang. Nunq pdicatorem sluachro bap
tismatis intinget ut ueplane fidei sacra
professione fiat. instigante diabolo requi
ut ubi nd maior nisi f sonice dens ecc
aut i celesti regno aut in gehenna dap
nauit. Dnus quidem epus instat' asseruit omnes
sonicos i christe ipetue dampnatos sentencia
qui dum nunc suscepeit sacri fontis rimalia
lia gram. Et idem rex ly audiens abstrahendo
pedem a baptisterio dixit Malo aut cum antesso
ribus meis paganis apud inferos habitare cotu
bium plus multum quam cum pauperibus christi
possidere regnum celorum. Magnus radbod rex Fri
sonum e a diabolo qui miserabile morte obiit
Die tria mansit a seculo. Ly cum Wulfrido
clemens liberae predicare catheumenos baptizare
sla euangelium predicare catheumenos baptizare
ac in pagis singulis
neophitos confirmare

Wulfram archiepus zenonensis

Radbod rex Frisonum subitaneo moriens

ecclias seu basilicas dedicare ¶ De miraculis
sancti clementis archiepiscopi ferrariensis qui prius vocabatur willibrordus dicebat

Miracula

Signaq; et miracula sanctissimi pontificis
silencio preterire nolumus quia in aliquibus
libris de civitate sua scripta cognovimus
Contigit ei cum ad diuersa oppida de comitatu
sua circuiari minus ardore sitis intolerabilis
eum et ipse visitacit sicq; licet maxime quesda cole=
stias sit deos omnipotens nagi desertis in oriente
et aqua circa omnino non sunt in illis partibus Ni=
mirum quod pro pilorum necessitate comparare pre=
sumpsit omni secretario tabernaculum erigendum et p
modicum in eo cisterna effodere ¶ Cum sero diuina
potissimum tabernaculum solus intrasset oratione deuote
fudit et continuo salutifera ibi dulcis aqua
cognoscitur effluere cum uolit sicut quod omnis sitientes ha=
bidater haurirent aquam fontis et pietate
beati viri magnificarent diportanda fecatorum
¶ Ad cisterna nunc intra de Herlighelo patet
ostendit quod ab incolis illic inhabitatibus modo
hoc puteus sancti Willibrordi ¶ Credit
enim sancti clementis visitare ecclesiam suam
deos in Wallachia ubi silachius mentis cole=
bat in magna reuerencia cuius statuam idem
sacer antistes ecclesiam consecrat et ipsam
ydolum designatam abiecit ¶ Et ecce custos eius
ydoli beatum antistitem mirione percussit in
sumitate capitis ut punitio dei sui placaret
in sanguine sacrosancti pontificis ¶ Et de grassa=
tor ultione diuina mox arripitur et a diabolo
et miserabili morte die tria decessit a seculo
¶ Confessor autem iustitiam diuina precepte fra=
sancta omnino prudasit ac in patris singulis
ecclesiis pacis constitutis perdiuauit

+ salina

terra heyligelo

puteus s. Willibrordi

Custos ydoli Willibrordi puteus nr lodis a demonio arripitur 3 die decessit a seculo

D. Clemete

De tuitione sancti clementis et suorum consodalium.

Anno dni sexcentesimo decimo beatus Clemens vir venerabilis noctibus feliciter creatoris reddidit animam postea anno vel primo tricesimo gubernaccionis ecclesie huius sacramentorum ad eternum translatus et cenobium ordinis beati Benedicti tresuirensis diuersis quidem ipse idem de primis monachis suptuosis adornauit diuisis. Vbi memorie tanti confessoris assidue fiunt miracula quemadmodum ostendit sua in christo hic pausat egregius confunctus destinauit discipulos in tinis sue diuersis ad euangelizandum infidelibus populis doctrina et ire beatitudinis non beatus adeberti delegatus fuit ad siemarum ubinam in fide catholica nouelle quisacrois roborauit ecclesiam cum pluribus gentibus conuersionem et laudabile vite sue consumauerunt non vel pulchre felici fine requiescunt in domino sepulti apud egmonda honore congruo cuius exhortatione ipse hodierno die multimodis clarere coniecturis ac in magna incrementa ecclesie venerabilis a deinceps repositorium ipse confessor eximius omnia sancti clementis consodales leuitice dignitatis contulisse legitur et idem primus tricesimus archidiaconus fuisse creditur. Beatus vero wenfridus sacerdos pelagius hanc missam ad predicandum de westerwoort egregie rexit et quo bonis vite plurimos deo populos acquisiuit quibus vel sepulchris requiescunt in oppo tinulatus honorifice cum miraculis in christo ubi beatus clemens suum ecclesiam laboriose construxit in honore sancti saluatoris honorifice dedicauit.

Duo quidem eualdi presbiteri galuin trocentes pro predicando confessi sunt qui alium astedetes in saxonia constanter sustinuerunt.

Wellebrordus translatus in sio ris treuirensis requiescit.

Adelbertus discipulus wellebrordi egmonda sepultus

Wenfridus sacerdos wellebrordi discipulus in holsto tinulatus est.

Duo eualdi presbiteri galli wellebrordi martyrium in saxonia constanter sustinuerunt.

ma quinonas octobris gloriosa uirtute coronati
sunt. Hanc autem Willibrordus beati clementis in corpore domini
fidelis corpus fuit qui per plurimos gentilium
conuersione sui uiri confessori in Dei requiescunt
Willibaldus equidem orientalis franca oriundus episcopus
quinque heristatensis episcopus effectus et Winebaldus eius
frater Hendalensis abbas ordinati sunt quorum gesta
sunt beata Walburga Vigo Stutlibg signis
et miraculis prelata. Liuinus autem ibidem adepti
sunt pontificium postea longis temporibus effigie bidua
fecit celebrandum. Beatus Bonifacius martirium per quem
Lugudunensis diecesis suscipiens et bisseptem beati
gregorii publicis tubis valde habitabilis elegantia
gelium predicauit.

De Vita sive sanctitate
beati Bonifacii magunticensis sive tirtensis archi-
epi quo sic clemens tirtensis digne episcopi
fecit ecclesiae sacerdos quidam noue Winfrid
nato clarus ab anglia venit in germa-
nia ut gentem idolatrie culpam abolet ac iuxta
apostolum dominicis euangelicis reformatet. Cum
beatus sanctus clemens cum ei concessa sus-
cipiens omnipotentem orauerat gentem fidelis corpabit eius
euangelica predicare fuit Winfridus qui pabu
renouandi potiens acquiescens ad tempus laudes
sanctitatis masit ecclesiae paganum contendo
polim a barbara gentilitatis idolatria. De Win-
fridus aduentus messe multa operarios autem pau-
cos apud ulteriorem esse germania valedo clemen-
te fecessit ad magunciam ibi sibi cum beatitudine de-
uotione predicare cepit et flatos ad turingos ab isde-
mo exercitio ad prospectate contulit. Et qui ma-
gutinensis antistes illis diebus obdormuit in Dei
Karolus dux primates cum plausu coadunauit
sin synodo postulas ut Winfridus sacerdos ordinatus sedi

S. Willibrordi corp.

S. Willibaldus episcopus

Winebaldus abbas

Walburga Vigo

Liuinus episcopus

Marcellinus sacerdos et predicator egregius

Vita Bonifacii

Winfridus dictus fuit
sed per mutauit
nomen in bonifacium
ut infra

Winfridus in omnis
tirtensis populo predi
cauit.

Nota sancti Willibrordi seu Clementis primus fuit episcopus Traiectensis Secundus
Winfridus seu Bonifacius Tertius. Gurgonius Quartus Albinus Quintus Sigint.

Quia de causa b. Bonifacius Moguntinensem sedem dimisit

Quia monasterium

qui de antiquum monasterium.

80. canonici i. saluatoris

[illegible] ecclesiis ac quibusdam [illegible] paganorum [illegible]
[illegible] pro pontificali benedictione Romam assumpsit
quem Zacharias papa Gregorii huius nominis dignum sibi
[illegible] tradens eidem archiepiscopalem benedictionem ei
simul cum pallio imposuit ei nomen Bonifacius ei pontificali
[illegible] honore [illegible] ad magnitudinem et [illegible]
finibus suae diocesis diligenter extirpavit idolatriam in qua
paganorum multitudo maxima in Germania sedem
refutaret et catholicae fidei dormiret salutaribus ad-
hortaretur. Una de causa beatus Bonifacius Moguntinensem sedem dimisit et tertiam sedem accepit

Illustris et similis Deo beatus Bonifacius
dolens intelligens sibi clementer abhinc
idolatrii stulti tumultuasse et civitatis tur-
bis pastoralis regimen ordinatum et congregatum ex
triplo quoque exercitum suum quasi bellorum
vehiculum Dei sacerdotem Moguntinum ordinavit cum
nec mora quidem Bonifacius exercitatus bellorum
diu navigando tertium adivit et desolatam civitatem
idolorum nomine habitabat accepit ne [illegible] populus ex
ducatus sua diu consuetudinem idolatriae secum habere
si potest idolorum timore constantissime permanet. Hic
[illegible] consul ex quo Dei nomen obsequium ampliare volens
condidit urbem cum civitate tertiam cenobitalium
monachorum civitatis oratorio primordiali sancti salvatoris
vocavit et consecravit. Hanc autem civitatem diuisis titulis
privilegiis legitimis quibusdam vulgaritate antiquum monasterium
tato fortitudinem quam civitatem tertiam aliquam renovata
fuit. Sed hic in circuitu certis structuris primaevis gar-
tenis urbe novata durant. Tunc ad tertiam assertam
eadem civitatem a sancto clemente primo superedificatam
esse et octuaginta canonicos ipsa praebendatos extitisse
de quibus post clemens vel resurrexisse quos civitatis

sancti mitrum confessoris aliunde tristi plaustra
[illegible] ita hoc fuit verisimile consenti non tamen diuinorum
[illegible] nulla certa certitudinem ex priuilegiis vel historiis
aliquem indagare potuimus. Postmodum quoque bonifacius tuit
[illegible] reges ecclesiae tam fidelibus et prudentibus
[illegible] aliisque pacta
[illegible] duplicauit talentum suum duo recuperauit

De controuersia quadam inter coloniensem et treuerensem archi
epos pro metropolitanatu

Ipsis diebus dissentio quedam exorta est inter ec
clesias coloniensem et treuerensem. Nam cum bonifa
cius archiepos treuerensem iubente pachasia
papa primum ducis successione conuersus in regem fa
ctus [illegible] baptizaret in regno quia
archiepos coloniensis asserunt castrum ad ecclesiam
treuerensem donatum a dagobert regis ad metropolita
natum suum spectare et contra predictum treuerensem archi
epos assimulat ecclesiam suam ad sedem apostolicam sine me
dio pertinere. Quam et ipse bonifacius primus epis
copus suffraganeus sibi fecit et stephano
destinauit. Diligendo duo apostolica priuilegia stepha
no pape romanorum pontificum quorum quid
catholice et apostolice esset optabile in episcopi ciuitate
salutis. Nam tempore sergii apostolici sedis episcopis hoc
iuit ad limina apostolorum propter mitre abstinencie et sti
tatis quem sapiendum nouit willibrordus et alio no
clemens sodalis quem predictus papa epis ordinat
et ad predicandum paganis gente frisorum transmittit
in quibus oceanum omnium. Cum quinquagita annos
predicans predictus gente frisorum magnum ex parte contulit
ad fidem christiana et deluba destruxit et ecclesias
construxit et sedem episcopalem in honore sancti mitrum
et basilicam in honore sancte crucis in loco et castello
quod dicitur fictum ubi predicans ubi debilem se
nectute maxime et sibi incepit administrare in pleno

Alterratio
[illegible] trouersia
inter coloniensem
et treuerensem
archiepos p
metropolita
natu

constituit et finitis longe vere diebus i pace mi-
grauit ad Dominum. Quinto autem Fidelis Karolo
magno coniudauit vicini sede illa ad constituendum
et ad ordinandum episcopum qd et factum est. Nam autem Coloniensis
episcopus illa sede vacante episcoporum clericorum a sergio
papa ordinati sibi vsurpant et ad se pertinere dicunt
Ecclesiam Sancti Gereonis destructa a paganis
ecclesiole qui Willibrordus dicuntur vsque ad solum
i castello tiberio reparauit et eam pro labore a fi-
dancto construxit et i honore sancti martyris con-
seruauit et vetuerat qd ab aliquo regis Fidelis
Dagobertus castellum tiberium ad destructa ecclesia
ad coloniensem prochiam donatum i ea condicione
fuisse ut episcopus coloniensis gente fresorum conuertet et
eorum predicator esset. Quod ipse non fecit nec do-
nauit nec conuertit fresones ad fidem christi sed
pagana permansit gens fresorum vsque ad hoc
tempus. Porro romane sedis sergius sup-
dicti seruus dei willibrordum episcopum ad predicandum
supdicte genti transmisit qui illa gente ut
fatur sed ad fidem christi conuertit. Et non solum
coloniensem episcopum sede supdda willibrordi predi-
catoris contingere ut non sit episcopalis sedes subiecta
romano pontifici predicatoris gente fresorum. Cum itaque
ad ut precedit omnes magis et potius fideles debeant
preceptum apostolice sedis et ordinatio sancti spiritus
legatio vocandi predicatoris willibrordi ut
et fiat episcopalis sedes subiecta romano pontifici
predicatoris gente fresorum qa magna pars gentis illius
adhuc pagana est et destructe ecclesiole fidelium
dicuntur diruta et a paganis occulta et pneu-
ligenda eorum deleta si ipse non consentit
Ex mo patritatis vere mediae insinuat ni dus

nem, et si hoc mihi sit respondeat, et si placeat
qui illi colonienses epo reddidere ora auctoritate
roborate. Hic ei potestis nos si vobis placeat
admittere si de stipendio eius ore explicare ~~admittere~~
iubeatis et michi transmittere qui pfato
Willibrordo epo ordinato suus scriptus perfer
et tradet ut ex auctoritate sanctitatis ore confir-
dicetur idem et suprac valeat. Hi aut alii
iustris sitati ore rodeca consilium primitus
ordinationis dignum ut sequitur hac ita
subtratis epistola bonifacius ad romanum
pontifex transmittit qui modo de hac elapso
tempore negotio non completo vita eius mirabiliter ordinant.

De martirio sci bonifacii et sociorum eius

§ Martirium Bonifacii

Anno dni septingentesimo lxxo octo bonifacius
spiritale humilia pertendens sibi
iste martirium ordinauit. Hic honorandus re-
verendus Pontifex fretterensis epus. Ipse vero eius co-
bano cepo. Wintrungo. Waltero ac adelhardo
presbiteris hathumado. Gerbaldo et hesone levitis
Bacharo. gudero. hildero et bethulpho monachis
ac aliis triginta viris nec religiosis omnes ho-
nestis. Flumen almum transcendens ad infidelem
frisiae populum navigando devenit ibi fidelibus tem-
plis aliquantisper pernocando se dedit. Demum vi-
tabis pro testimonio animae cepit evangelium pre-
dicare plerique fideles immissa epistola se subiecerunt
nugo vipiane legis. Hi vero hunam gnis hostis
atque totis nisibus id ipsum obstans sustinuit
adversus suos paganos quos ad cultos satelli-
tes malitiae pro omnibus quae diabolica fuit pri-
mas et diuinos obmittere. Deus qui ipse misericorditer fra-
gilis minas omnes pertendens exhortatis discipulis

In dochem fundati p xpo

Ilo de rodiro s. bonifatij

Pars s. romis in lapides.

Corp. s. bonifatij i Dyorsi monasterij i fuldensi mostio traslati est diuinitus.

codice cōfirmat' apuit et verbū ctne salutis i sul-
tāti ꝓlo ꝓdicare nō distulit. Cū ipsi ceteri
sicut aspides surde ptinis mentis aures suas
ptinaciter obturātes nō lacrimis et gladiis fati-
tas dei ptinaciter irrnerent quos oēs diuisis gla-
dis ita sitientes sub die nondum diuinitus ctne
truncatarunt. Qui quidē martires mūdi lij psti-
terit tot paganorū i sultū inmobiles benedictorū
p ꝓsecutione stantes atq; semetipsos holocaustos
ad martirium offerentes. Illi et i loco dorchem
p xpi nomē parti' interempti sunt ac i pala-
tio celi palaab cū palma victorie gloriose
laureati sunt. Nec mora qui ad ipsam frisonum
festinauerit cum codice sancti pfulis pfecto
lato scilicet et exprana dorchnad proprio de si-
mbq suis abiit. Ipse vinctus diuina sacra codice
de madbq tot gentilium deseruauit illa
cātio i qua ceteri sunt ctne cōte salutare
dominicū hyslutaq; gestis cruciatibus ac ipsis
de strage sorte mirum reuisi sunt ad ipsa ut cum
laude dei festum agerent in magna letitia.
Et ecce miraculum mirandum quorum omnis pa-
ries corundē grassatorum omnino diuisi sunt i lapides
q pro memoria sorte mirum hodierno tpe sti-
tuit apud frisones. Iunda rocio ꝓpiscatores
collecti viij torpibus sorte mirum tiscuerū alium
recepiuntur nauigio illuminates cōdū i celum sti
saluatoris fierent honore cōgruo. Corpus aut sci
bonifacij ipsi martires p miracula diuinitus
ostensa tiscuerunt ad fuldensē mōsterium ordi-
nis benedicti mogontinensis dyocesis qd' ipse prudē-
tissima solitudinis bonorum sup electat hystauit
ad plenam laudē sui nominis ubi nūc gloriosis
dei inmensis claris virtutibus et i magna
reuerentia sicut a deuotis ꝓpositis clubis hic
electis deo ꝓbrisse cōte fierent sundq archiepis

fuit qua positus sancti clementis qui annis studiose
transiit. Hic cum nesciret tiericum civitatem adhuc ru-
dis et tenera metropolitana dignitate caruit
quin adhuc colonienses treviris magnis opibus ha-
bendate certare non potuit. Tota nichilo-
minus diocesis ecclesie tiericensis per modicum tempus
ex sanctitate pastoris tunde prene depopulata
fuit et tria non habens agrolone alicuius tempe spi-
nas et tribulos germinant. Tunc per eiusdem tiericensis
urgente magna necessitate in opus remanendi curia
pro archiepiscopali benedictione adhuc nequeuntes
suscepit a viennensi metropolitano simpliciter
benedictionem sicut abbates sine mitra pontificali
loco tempe celebrates. De gravi vindicta sancti

Tyri magnis in-
opiis contra-
iriis fuerit sim-
plicis episcopi sine
mitra

Egis et hoc tacitum nitate patiri. Cum
debet quali deo acerba ulnos de passa
morte suorum militum suscitauit. Vidichindus ei
principes ulteriores frisie cum innumis bellatoribus la-
dita patrisiens commutatis de aestergou et wester-
gou vasta solitudine redegit ac omnes indi-
genas eorum comitatuum in solitudine sancti num
deo vindice necauit. De sanctitate beati gre-
gorii tiericensis episcopi.

Gravis vindic-
ta sanctorum

Quom beatus pontifex archiepiscopus dum ab ex
lustraret urbes ad dilatandum cultum di-
uinum nobis contigit ut euenirent ad mo
nasterium puellarum ipse trenerit in ripa mosselle
fluuius. Illic ex tuc adula venerabilis abbatissa
cum ingenti denotione collegit in hospicio suo
spiritale edificationem audire de tanti pris alloquio
Dum aut de episcopus ad mensam accederet ut cum an-
gelis xpi continue refectionem acciperet. ecce iue-
nis puer qui annorum nouem episcopum sedum claus
trale ritum expetiit ab episcopo benedicti cora disci-

Gregorius
tiericensis epis-
copus

sperans

betibq omelia ordinate legere fruerq; sue laudis
cu oroe consueta claudere ¶ Beatq; go homilia ca
de omelia arripuit eamq; repete et orca sedentiu
aios ad contemplatie vite dulcore adeo feruet
tedet ut de puer gregorius relictis statibq
secure e quid [illegible] diebq illis vita aruerunt
ad contenda tirunicij supplin ¶ Ede go cpo ut de
puer usq; ad matura etate irreprehensibilit ad
hesit ac epiq fidelit consq; vbo caritatis ubiq
fuit ¶ Denq ut pdicat beatq homilia ¶ sed dis
frusie pagos adiens et mrij palmid cu suma
denocibe desideras substituit huic go gorium
sancte Tralectensq ecclie succedente cpm que
ceraut agnouit esse virum sanctu digniq et
ydoneu ¶ Erat ne ro caitatis et benuolencie
sobietatis et clemencie in deo potiset i cpatru
suo vnpt tractatq de vita seu conuersione sua
eiusdem audire cupiebq hiadissie maiestat
hic de cpo desiderant Riafuinu mcellum
at villibrord ad pcis tris yclinas pdicac
sancti euangelij vbi ipi plurimos gentilium conuersos
de liafuinu apud oldezel migrant ad dnm

De quod prodigio

¶ Ipso tpibq saliq ano dni septigentesimo lxxmo
stelle subito vise sunt quasi de celo cadisse
ita ut plerq; iuuenu eorum putarent
nudi crinibus nunc ¶ De tusstu beati cpo

¶ Beatq quide gregorij cpi confessoris cum
gradere senectutis cpis paralisiq mor
bo dnu deditq clero valedicit et ipso delatq
e aui sti saluatoris ecclesiaq ibiq sacra ominimo
susceptq xmo kl' septebris felice creatori red
didit aiaq ipe confessor Inclitq ecclesiastice sepul
ture traditq illic honorifice recessit quicteq
pontificiu cu diligenti studio longo tpe gubina

De vita venerabilis albini episcopi

Venerabilis pr albinus de prebis eboracensis Vita Albini epi
diocesis qui in anglia fuit ortus qui pro
laudabili conversacione sua fuit in ecclesia
canonicus et clericus l. vir albinus in ecclesia beato
gregorio tocius ecclesie fidelis dispensator deputatus
et condignus clerus recepit et ipsum quem et idem
eorum pcessor venerandum aphetauit episcm. Ipse
albinus beatum ludgerum de lynne monasterium an
tistite transmisit ad prtes frisie et ibidem prdicando
do sectam abolevit et prostrate

De quodam miraculo Miracl'

Hujus diebus scilicet anno dni septingentesimo
lxxxvi. quidam homo recepit archam lapideam
in urbe constantinopolitana ac in ea vinum
latente cum hac scriptura respublica nascitur ex maria
virgine et credo in eum Dominum meum videbis
sub constantino et herene imperatoribus

De tristitia albini pontificis

albinus autem xcvi. kl. septembris in pace migrat
ut ad dominum pgat obliquatis annis tra
nsitus recessit episcopum qui ad prfata ecclesiam
consilium adducitur et prdecessoris suo delissie
consepultus est

De theodardo fuerit pot. Theodardus eps traiectin

Post decessum venerandi prsulis albini
theodardus quinta fuerit promotus est
apud hunsmure prdicator fuit solitus

De rebellione frisonum contra karolum regem

Hujus temporibus scilicet anno dni septingentesimo Frisii Karolo
lxxxviii. widichindus dux prdictus cum regi se opponunt
frisonibus adversus karolum regem bellare cepit quia
idem rex omnes plenius cum victorali laude pote
tissime subiugauit

De morte theodardi epi

Hadrianus vero pontifex in pace de hinc abscessit
a seculo papam aliquibus annis trecentis prius fuisse
episcopo qui ad beatum celiam silvam allatus fuit
Hartmachar Ubi ad venerendis pudis andisset honorifice tractatus
Epus Treveren est ¶ De Harmacharo xxiiio Treverensi epo
Expulso Dathodardo pro pontifice quidam
Harmachar Sancti Maxentii Treverensis electus episcopus
Romam denuo matutinis et predicatorum exercitiis
¶ De coronatione Karoli regis et imperatoris Magni.
Dr Coronatione Karoli Regis et Imperatoris Magni
Hiis diebus scilicet anno domini dccc quidam honorem
accepit leonis papa in pressione letanie ma-
joris adunantes eum minus justo cum falsitate pa-
tris sui secunda die coronam Karolo cognomento mag-
nae et patrem patriae altiores transtulit et ad
romanam urbem deferent deduxit Eum autem ad ro-
manam civitatem ad approximandum senatus populique
romani ad sortem reliquiis ipsa catuada et sancti
quae etiam in basilica sancti petri ad solemnem
gaudio deduxerunt Et cum leo papa ipsum
ipsa die nativitatis domini coronam auratam imposuit
Karolo simul imposuit ac omnis populus eadem
regi proinde laudibus in quibus magis applausum
tenuit Karolo augusto a deo coronato magno
et pacifico imperatori romanorum vita salus et victoria
Extubestat postea quam fuerunt gesta dia-
quid aut quaepiam ipsum nos Karolum romanam
urbem antea potenter obsedisse et eadem denuo
romanos ad sesumbula expugnasse ¶ De morte
Harmachari epi
Carimacarus Epus
Harmachar quoque epus consumatus dies
sacro circulis ossa septebus creatori
suo reddidit anno pacis aliquo tempore Treverensis
laboriose vixisset celiam de quo mirabilia alia
invenit in cronicis ~~adhuc~~ vel in gestis ei

ꝓ de tumulatu ꝓhibet ad venendis potestibus
audas ¶ De Rofindo septimo Treuirensi Epo

Post mortem Hammathrazo ꝓsulis Rofindus
vnus Treuirensis cathedratus est Epus omni
bus huius et ceteris clericis ¶ De
eo qd Ludowicus cesar consanguineam duxit uxorem

Rixfridus Epus.

Ludowicus Impator consanguineam suam duxit uxorem.

Diebus ipsis anno Domini dccc.o xc.o xiiii.o Hispani
qua Saracenis ad fidem solicitauerant
imperatoris Ludowici iussu remeis suis Ludowi
cus Hispanie et Ermengardis sue coniugalis eg
ad Dictum imperatorem duos filios genuit Lothaw
icum et Ludowicum Denuo Ermengardis defuncta
predictus cesar duxit in uxorem Judith filiam
Welpe Ducis Bauarie ex qua consanguinea
et coniugata ex hoc cum illicitum matrimonium bto
Bonifacius ex officio interdixerat Ex qua vero ni
dith idem imperator genuit Karolum alium
comitem ceterosque qui conscissis adeptis regnum
et imperium ¶ Quo tempore comes Hollandie
feudali iure principatum accepit quem sua lon
ga posteritas adhuc tpa gubernant ¶ De
morte Rufindi ꝓsulis

Carolus Calvus

Rufindus vero potestate multum annis Deo
amicus febre quassatus iii.o nonas octobris
decessit ab hac vita tumulatus ad anteriorem
ecclie in ecclia suo ducta ¶ De vita siue sci
tate beati Friderici Treuirensis Epi octaui

Dr sancto Friderico Epo martire

Fridericus hunc patre puer ignotus in etate
tenera ex matre sua nobilis Treuiris ad
ducta est ac in Domo Dei ad hostias et munera
diuinae militiae nutritus est Rufindus aut
Epus eum puerum velut adoptiuum filium tradi

moribus qui in cunctis elegant instruxerat quemadmodum
in scripturis dicunt qui in epatu sibi succedet vel di
uenilibus quidem annis idem puer laudabiliter
conuersatus est in domo dni ut ad octo sacros ordines
deinque pronouet. p manus eius episcopi Henricus
obeunte ris in presidio potrisite ludouicus impe
rator ad illustrandum cothoalis sua dedit ad interio
res alemanie ptes ab rem fluuium mandas
cuiliet tractus quatenus dilectus fiedericus eli
get. in episcum cum moro p pastorale baculum seu annulum investituram episcatus dedit at
eum liceret iuxta in pnna sua ipsum missit
Adacta igitur benedictione solempni cesar impe
rat festum celebrari cum eis cuiusque ipsi dignitatibus
magnus fuit ordo ordinat opulenta dapes
tunc vero de ihu epiphania luce eum solare ni
bar natiuitatem illustrauit hemisperium impe
rator placabilibus verbis in ihu inter fiedericum
allocutus episcum elegit te hemi fili tractatus
clerus in pastorem quem ut tua sancta admo
nere debeas vitiis epiphanii castigare populum
Est autem malachia tue diocesis insula
insanus ubi prochdolor recubet dr. non salite
fiat sorori cum eius filius sen appe geminis
Zilaph te mitamus p oipotente dnm ipsum te
tales abhominandos habitus spnadali corrige
punire non formides a cte si opus fuerit
excomunicare non obmittas fiedericus eo episcopus
hyis audiis igemuit ac eidem imperatori tale
responsum dedit quamquo quidem ultiamento me
pstrinxit vera maiestas cesar auguste ipsa
dicat dra oro vra magnificentia a qua dic
corpis pistis mandatum ihoari debet imperator

Hemisperium sed dum habuit hemi vel half rond.

aut admirando si tali astroe sic respondit
Estruus qui a capite pisces pro comedendo est in
quo preteris nebris medulle plurimis est Cui
scius aut Episcopus optime indicastis imperator
ti celite. Quobrem vos qui caput sunt principes
iusti estis pro redargua anti ad cuidat vulla
ceti vulgi denemad Est ei vobis vpor con
dercta canonum seu statuta pontificum indutu
vel pi duas bamatue filia hoc ite maiestatis
carnalis et consanguinea. De cuius cetitio thoro
vos amonco pro digna penitenda abstinere alio
quin animas vestras in eternabile damnum vel pe
riculum enemite Dicat ei apostolus Fornicatores et
adulteros indicabit deus hic et hijs filia du sa
cer antistes constat asserit et sinone sunt malis
sedis auctoritatibus explete concludet imperator
ti genuisses postulant vestra permittes illicita
a se repudiare femina Et beatus atistes ex tue
valedicens augusto magnifice cathedratus est
in tricto ubi patrua coronibus ceruinis et eleo
sunt cura egit ac anosas tepli sunc castu
zinnas pundisse repanit

De sancta synodo Gedeuti epi

Synodus sancta Gedrini Epi.

Non multo de hinc elapso tpe sac Episc
flante sub solano rate sua valatie
ptibus applicuit ubi pro corrigendis totamate
plebis statu synodum celebrare statuit Cuidam
ei pdicatore sil et oroc sancti psulis vel com=
putri suscepe primas quidam nichilominus obsti
nati cordis asma complendetes minabant
eis ipse contrelia quasi abscedente sancto po
tifice barbarue gentes pducta tua fore insulo
Eggard comite cum multitudine flamorum pinectes
multas ex sciis abin captinas et spolisq dimise

supellectilis asportates ¶ Ceterum autem episcopus cum sua
diocesim ubique plusquam decem ad fuisset ubi
de sancta trinitate predicavit arrianam malitiam perfidiam
quam et ipse cum magno labore studio prosecutus
fuerat beato adulpho sancti salvatoris canonicorum
structrici ecclesiarum contulit et eo tempore omnibus bene
pacatis tractum salubrium ~~[illegible]~~ transfiguravit

¶ De martirio sancti fridiani episcopi

Illustrior sancti fridericii episcopi tertium martirium

Dominus autem imperator hec attendens vel
ba ulterius illuc permanere cum omnibus sua
familia quam multis viribus sancti abbatis corruperet ni
teba per oblata munera ¶ Ex vero dei blandis
suggestionibus neque mollire potuit atque illorum
nequitiam contractum omnibus modis diuortare stu
duit ¶ Dum et imperatori de primo pretaxato
affectu placabilem ducere epistolam angelus sul
uitaret in eum exordinare suum ¶ Nacobrit et
imperatrix instigante diabolo contempsit iudicis
zelum adtentius sancti episcopi precedentis quibus ipsum
possit ferre mortis suum interitum ¶ Tunc tandem
duos malos solitarios innaculos primosa pe
cuma condiuit quos in morte sacrosancti pon
tificis condiuare fecit ac illi tractum eius simu
lauerit se familiares imperatoris esse et ¶ po
centiatis nociuas negaciones detulisse ¶ Beatus autem
fridericus attendens inspiracionem diuina sibi mar
tirium imminere iussit tosa legatos ad finem mittere
paulisper exparare ¶ Cum per lectionem euangelium in
colum sancti salvatoris simonis fecit ad populum
predicatum per allegoriam eius in istare mistrium
de ex plebe diuino mysterio satis antistes ad
ortum sacrificium sancti iohannis euangeliste subiit
iuit Cubi pro constancia passionis deuotus pre

ad Deum fidei nubes legatos ad sua pontificia amicos
et familiares suos clericos quos alios sancti salvatoris
abscondere. Et cum ipsius almifluus aut illius ministerio
gratiam nunc adimplere legatorum qui a parte principis pusil-
lanimes ad hoc devenissent statim. Et illi continuo trahentes
cultros ex manibus in secreto in sacrosancta ecclesia dixerunt
hoc modo verba deinceps dignitatem alternatim nunc impera-
tum desiderato a te hoc ultimum cum publice vitabo
angelorum intuitus pertinuerunt. Tunc ecclesia sua
vindicat. Ipse Iohannes papa qui vice omnium admi-
plenissimus imperium. nunc abiit cum suis ecclesiis matrona
te diffugiunt nec mora qui et eius carnifices con-
cito gradu remeant trepidantes ac impatientia
[illegible] de nere
sancti martyris nona hauriunt de-
cultare interea ipsius almifluus advocato clero suo
dixit filii huiusdatis sed ut veritate et mansue-
tudine et mistica vinea sine mora stare tuetur
ecclesiam ut corpusculum meum catholicus in hinne
[illegible] et spes redeat ad dictum in eius gaudium
Illuc autem hoc audito omitant emulati magno
cursu ipsum qui complexus agnus cucurrit ad
morbidum. Et pro illuc flebiliter eadem statim claus
dei nisi qui ipsi cedo sic aut fres et filii hinc
si quis in eius in sit id sed martyribus prorex
salutis in columitate devotis orabo supplicando
omnis ut imperatis istic commanentis manifestum
adventum domini polycordy totum istud cuntent epis-
copum. Et hoc quibus mir in eius data benedictae
sabbatanea erupta cuique ecclesie constater intrabi
[illegible] sarcofago se locant atque psalmodias exe-
quidem personalit in hoc modo nuncupat Ablacto
suo in regnum omnium aeternizatus est ad hoc
Ipse anno dni dcc. xxxviii. xi. kl. augusti
in miraculis ibidem claruit ad laudem et gloriam
christi xpi

De gratia omnipotentis sancti fideria
epi et martyris

legendum
quo martyr
in martyrio
suo donavit
et apparuit
monachis

Gravis vindicta
fredi cpi et
mris

Pontificib; g̃ta ꝗmane q̃ gallie papienteꝰ
incolte nec sancti ꝓsulib; ꝗ spiritualiꝰ omib;
cur tiranide imperatoris et sue insanide cōuiꝰ
Gregorij aut apli hiis audiis diuisit ad sua
transmittit ludouico cesare successione ad flandrie
penitēd vesse quide ambiancia epus fraudis
imparti velamē imposuit q̃ ad penitēd sub
nostra disciplina talmis transtulit Quia pater
fratres lotharium primogenitū ludouica cesarem in
imperatorē elegerūt et eūdē de cōi cōsilio sup thro
num maiestatis honorifice collocarunt Notū est
etiam q̃ a passione sancti bonifacij ꝓsulis in
mirum hoc sacre sancti pontificis delapsu sui am
bryosi i quibus apud sancti rictiri ecclia sce
cecilie florentie epi quorū gesta cronographorū
ignauia pretermisit et minus distincte pq̃ ceteris
ecclesiis narrabiū annotauit De alfino ep̃o ricterij

Alfinus epus

Post passione sancti fiderici martiris epi
alfinus erat ab infanto tā clero q̃ populi assi
dua dignus possedere cathedra potiriaq̃ adminis
trandā ei elegerunt ꝓposito cū ipse non sui
opulentia ad culmen ecclesiastici regimis de
sero postulauerit alfinū germanum sancti fiderici
martiris ex eo arbitrio totius cleri ia dicti ꝓsulis
p̃ bim admiratio sancti saluatoris concilio desti
tuti est et alfinus i throno fuit sui laudabiliter ex
altatus De quadam magno prodigio

p̃digiū

Hiis diebus in Brixia Cuitate q̃dam ptalie ibi
dem et noctibus sanguis de celo pluit et
eodem tpe sedente apostolica sancti fiderici martiris i
audita calamitas in aliqua parte aput Nad dani sucui
sive northmanni comparta classe sua armigerorū
incredibili multitudine diuisas prouincias sibi subiu
gauit ac i sancta reipublicate sedem reuerentissimam
conuerterunt De morte alfini epi

Hujus ad pmus et vnicus Epus viii kl' de
cembris in pace defuncto et in ecclia sancti
salvatoris penes g'mariae sepl honorifice tumu
latus est ¶ De ludgero dicto Tiethey Epo

Ludger 73

Defuncto quidem alfrico Epo ludgerus Derimq
Tiethey Epus vir devotus religiosus
et doctor fuit ¶ De turbili morte lotharii

Lotharius rex qui terribilit mortuus

Ipse diebus filii anno dni dcc° lv regis
Lotharii imperatoris tiranide danorum ce
pugnae nequiens et soli deo militare desi
derans de consensu pudpi tie ludovico primo
genito suo dedit imperio ac in primmen cenobio sancte
religionis suscepit habitum ubi sub monastica disciplina
sacra professione fecit. sed ad plurimos annos in pertes a
supiuxit. Apro ex aua plingi ceteneri
angeli ad demondmbq ita q corpus dni ei oblatum
a cuius contactibus a monachis quidem de cuotus pres
cotiplo filiorum quibus malignos spus a cudauit pro
fugat ¶ De morte ludgeri Epi

Ludgerus aut Epus iv° kl' may dignum creatori
reddidit animam post aliquo tpe tiethey recursi
cum ad pfatam ecclia cosilium allatum et atq
duobus atudat pontificibus sepultus est ¶ De hu
gero qui Epo post tpe dni domestaudi et tiethey de
Post obitum ludgeri psulis hugerus cognomento
qui tiethey electus est Epus dnm regulaiis
prudentis pmus de pacifico hyb diebus sq anno
dni octingentesimo sui dni cum normannis classem
suam hollandie ptibus applicari ubi clade inaudita
ad tiranide tridelissimi domini destructes do
nestudi vicu notatissimum totam patie in quo sv pro
celiales fuisse dicunt cecidit Denique inde dani coal
lacrimi urbem tiethey p circuitu insultantes cuneis
sagittis et funibulis p assultum et ebriium donec
tandem egregia civitatem rebellari manum aperet

Dorstadum vicum notatissimum totam primi capitulum 55. ecclie prochialis

Michilonis et ast' prudiu aurum potest' inadeint
Et cite cruciti sodales commisit ppliu et tradere
ne clerici prohdolor ordeill. quinno tres an
nuualia pacis et affuctula ciuitatis et castru fuidit
denastari Ita q hugeri atrictis solq cu paucis
canonicis aliqre diffugit et ad primad lothari
regis i primitiu monasteio se recepit lothari
gd moti mia bonitatis rehre obtulit canonicis tricti
monsteriu mots odilie quatenq ibidq ab iniquis
dauor iete resident et diuinu nobis cultu de
notissiu celebrarent ¶ De populatoe holland
holland prouiae

De depopulatione Holladiae

Hiis itaq gestis dum cu normanis omis
Hollandiei minis acrit' afflicetes deue
nerit ad kimenaria ubi sa cofessoris adalbti
dilapidauerit calicz sbati ieronimi i nortch
ut ait dit capitr trucidatq et castru munitissi
mu amidilq quodd regis ape norenbo rei
destructis hollandiei aut i tole apphendeit cot
cofesti arma bellica cometetes i diuisis pagis
multa plia hz dam dei pmittite pluate
gothlinus theobaldq et gerolduo cfiros cites
ciu i finitis hollandiis cruciti necauit ac mu
lieb cu puerilis captiuas ad exteras ptes
et pricias abduxit ¶ Cuio theodricus primus
comes hollandie i feudatq fit a karolo rege franc

Rex franciae in feudat comitatu hollandiae

Hiuo dni oti ihesu xpi karolq agno
mnatq calug rex franciae et cofirmat imp
tor romanorq filiq ludowici pii filii karoli
magni cu vicid pladelle residens ac hol
lan ord depopulatu esse pacis tradidit ad
istaud comitis haganois nobili conto theodico
fratri walgeri principis militiae ofrmodeiq et
strenue a zuntfdeshaga usq ad fontpacha pa
gmd speciali pulegio roboratu ymagine ligul

amulo. gten de thodrico et sua prae eade
drauit feodali nunc possident at ab eis Danos
de finibus rom regni profugarent ludouicus
aul rex et frater dn karoli contulit eidem theo
drico comiti pabi hene regnum sororis suae
da comitatui suo contiguum pro eo qui vnus ceteris
valde famosus et in cunctis gestis militaribus exercitatus
collaudabat hic go thodricus quinque hollandi domos
armis gerens antica cum leonina rubicundi coloris
ymagine sicut quidam tradunt de regali
sapia quae apud frangenarii oriundi fuit qui
in hedribus huc venientes cotra Danos in diuersis
ne egregie locuit. hinc in vrore nrorum nobilis
nore ghena ex qua genuit filium nomine theo
drico nunc in multis probitatibus insignitum

De primitiua fundatione monasterii Egmodensis

Nota de erectione Abbatiae Egmundanae

Ib. thodricus senior ex magno deuocionis
affectu construxit ecclesiam in egmodda anno
domini in quo sancti monachi ordinis sancti benedicti
primum institutum quibus de suis fundatoribus ante
ecclesiam copiose tradidit et ex eo quod ad obsequio ipsa puel
la dimisit in spma thodricus comitis ter mortuus
sarcophagis beatorum confessorum adalberti quirini apre
et suis reliquias ad monasterium puellarum hontoisi
re transferre et cum ipsum clerus sepulchrum alum
flui prius aperuit pallium sanctissimum corpus integrum
ab omni corruptionis labe tuetur cum eadem antea
sine petra ibidem tucta est non tamen egredi
nisi medium salutis est. sonus instrumentorum lignis
sub ipsa tuba confecti exhalant qui usque hodie de
corporis emanant

De morte hugeri episcopi

Hugo episcopus

Anno domini mo. cl. iiii. ianuarii mensis hu
geri episcopi obdormiunt in domino postquam ad
fuit et ludgero domino episcopatum tradidit pfuissi
episcopo qui post Danos a sua sede ex
pulsi fuit quomodo latet ipsum ide epus

De Dirualdo sancto Episcopo Traiectensi

requiescit. De Willibaldo Traiectensi episcopo

Obiit quidem Hugero pontifice Dnus Willibaldus
episcopus Traiectensis electus est. Cui sancti missis pplis
et Bernwolf. De Grani conductu qui suspitauit Dnus
Danos

Grani vindicta Dnus Danos et Normannos affligit.

Hiis temporibus scilicet anno Dni Dcccxxxvi Da
ni cum Normannis dissipauerunt tota Galliam
et anno sequenti deuastauerunt tota arduenna Karolus
autem imperator Danis grossa cum longabis et Grana
nus Andegauensis cum grassatores crudele bellum ha
buerunt. Quibus pecunias Normanorum obstantibus minime pua
lere potuit. Nonnullis ad Godefridum Normannorum
regem ad utilitatem de pace perducti sunt et hac subsc
ripti condicione pactum effectum est ut Gisela Lotarii
regis filia sibi in dote in Frisone et Frisin
gen Frouma sibi dare in dote. Quod et ita fecit
et ide Godefridus cum Frisones sibi rebellis
tes redegit in vile seruitium imperium ita ut omnis
cum collum circumdare iniciens bacularetur laqueum ut omni
quem suae mora suspenderet qui contra maiestatem
suam aliquo modo rebellare presumeret. Quibus ante Dnum
Godefridum rex Frisiae amorum cum uxore cum ipsis
Danis in barca Dei nutu perempti sunt
et sanguinis multorum qui illud bellum sufficiebant ultio
est. De morte beati Willibaldi pontificis

Anno Dni Dccxxx viii Decembris beatus Willi
baldus migrauit a seculo ad quem creatorem
reddens anno pontificatus sui xxxviii Traiectensis ecclesie
ipse Willibaldus primicerius abbas in Cro
mia sua sancta conuentum fuisse dicitur qui tricti
tumulatus ad reuerendis primis honorifice se
pelitus est. De egilbaldo Dni Traiectensis pontifice

Post decessum beati Willibaldi pontificis egilbaldus
Dni in patris successit qui tamen apud tpe
pontificium gubernauit. De morte Dni Theodrici
primi comitis Hollandie et Frisone sue comitatus

Mors primi Comitis Hollandie

Quat hr tpa in nonas octobris recesserunt i ppo
Thoadrica p zuy comes Hollay ac duc
Lotharie ptes solitudinis fuisse qui principes imp
fuerunt fuerunt ac limites suos coluerunt Hanbrt i sal
tu ptate recepit Hema vero comitissa in ipo ydus
Januarii decessit a seculo tumulata pentes
marisco i cgnodem conobio qd et ipsi de lignis
materia pmuti construxerunt i quo religiosae
sancti monialium deo devote famulantur collocatur

De gesta Thoadrici secundi comitis Hollay

Cum Thoadricus comes primus defuncto
ei Thoadricus filius eius comes regni
Hollay comes hereditarie sublimatus fuit duces
i concordia Hildegardis ut credit filia Ludovici
regis Francie de qua genuit arnulphum comitem
egbertum treuerensem archiepm ac arlindim puel
lam nemustatis cenobii Thoodricus pgbbitum
prius ei fuisset disponendae recepit quos tradet
trudphali gladio dicioni sue subegit Cuna
pt et idem comes edificauit lapideum i cgnomine
ad monasterium et amotis monialibus plantauit
ibidem de religione sancti benedicti monachos
collegium qd cotinuo deo devoto obsequio mere
dent et ei opus esset dnis ffomd i sultibus
obsisterent hic ego comes cgnodem ecclesiam lar
gis dotando possessionibus obtulit historiam tri
partitam et textum quatuor euangelistarum auro
fulvo lapidibusq pcios contectum Michelonius
Hildegardis comitissa tosilum obtulit eidem eccle
de liberali munificentia sup altare pallium to
ancem ad multiformis gemmis i cmparabilis pcio
valde fulgidum De eo autem lapis ut fertur
hostulaig furtive sublatus fuit qui noctibus
temporibus tonitrum sarcinum radius emicantibus illus
trauit ho eiusdem tpe sed iccon p diuersarum cpis

Cgnomine dense nostrum lapideum Monachis sancti benedicti ordinis tradit inhabitandum

et thecadrum Comite cum miraculis in cymiterio
translatus est qui prudes a Danis in northeh ut ipsi
ultimi psalmum consecuti est ¶ De morte pauci
fratris Egilbaldi

Egilbaldus autem Victerni episcopus ecclesiam saltem
ad ix mensis septembris pridie kl' octobris in
Dno feliciter obdormiunt qui et in eadem ecclesia tu
mulatus ibidem requiescit ¶ De vita sancte sanctita
te beati radbodi confessoris nomine Victerni episco

Vita S. Radbodi

Defuncto quidam egilbaldo pontifice Dus
radbodus vigente rege francorum arnulpho
nomine Victerni iunte consecratus est episcopus Scian
tem sancte doctus prudens et multum in genere fuit etiam
radbodus rex fusie predicto episcopo muneribus attaui et
gulhardus archiepiscopus colonensis eius amicus fuit pla
ad hoc nostro nomine radbodus in idiomate germanico de
ad consilium multum in latino fuit etiam hic episcopus magnu
consilium anselmi in palatio karoli regis educatus et
qua nomine plenus in septem artibus eruditus et imbutus
fuit nomen florens omnibus tam de sco hieronimo qui
de sco bonifacio composuit ac multum offerendo de tus
latione sancti martini quibus edidit liber episcopus
cum victerni pontificio sacra reliquias suscepit
habitum cotidie mediocriter oramus eleemosinis et
abstinentiis adorate sunt tumulum ita cum suis comma
lis vinum potaret in ista mensa repente solum prida
oculte habuit aquam ad gumiarum quam attendens
supplicant eidem episcopo igitur gustare sibi licet de
suo poculo ex beato vino non consentiente id deus
gumiarum in phiala epale clam accepit et magnum hau
stum ex eo sumpsit et ecce stupendum miraculum
illa eadem aqua repente mutata est in vinum optimum
cuius de ea tentator attonitus ploravit ex
plo venia et beatus episcopus ex illo prodigio nos sibi
hoc dedit gratiam ipse ipsum egrotis sanare
consuevit qui civitas trauerticis per danorum austeri
tatem omnino desolata fuit ¶ tradit autem ut idem episcopus

una die tertia adierat et ibidem locum cum de-
uotione ingressus est. Dani vero postea bonis suis
obsistere ignorantes prohibentes, ulteriorem sibi tris-
tem quem pater episcopus primaliter admonuit fide
catholica deuotae suscipere et a crudeli strage
paganorum pie desistere. Ille illi tortores cum ma-
gno conuitio fuit aggressus nec sed uno conuitia
fuit. Absque aut alumpnis hoc perdurans filios et
tuae ecclesiae maledixit quos fulminea ig-
nis mox e celo undes miserabili morte omnes
absorpsit. Pirani idem hoc visu miraculo con-
stat in arma ruere et residua Danorum catuad
a tertio cum victo profugare. Iste sancus episcopus
pontifex suum clarum qui multa fulmina
secretarius sunt edidit. Venerabilis cum baldi-
ni mucrum bone indol quoda tempe duos clericos
sue patre deuoit ad primam cuius episcopi
postulat ut ab ipso primicerius ad ordinem sacer-
dotii. Beatus vero pontifex ore iocundo subridens
ait filii peordialis ano mediante tuo me de-
functo primus cirile pastor eris. Hoc clericos pueros
maibus ad sacerdotii gradum promouebis et ta aula
in urbe transeuntes ad statum pessimum in pabis. De-
mum idem rabodo episcopus lapidea tecta valida pulsatis
cystudine leo deriduit. Qui mi. mic ego marla
cum splendore radios suos apparuit agnum et terlo
cum mutuas conscenes sunt et illuc medio ve-
nerando pontifex loquens. Dilecti filii ne formi-
dets me vide pente qui in magna denotione sal-
uasti salutasti sicqueter absente. Cum quo esto
qui hat in fuit intrate cuncti venite in pitti
uita non diu manebis. Et cum splendor in me
se claritatis cuanuit et fragrancia redolens ado-
rus tualiut. Beatus ego pontifex ab cade cona
lestes cystudie quibus da familiaribus subsere

tsimuerat omnoi pulchitudinis vel effigiei ipsa
gia celi vgo maria fuerat Qui de hinc anno dni
dcccc xxvij tricta octens ac i hoctnerize sine lan
guore leo decimbris hat antiphi Ecce leti laude
digna legit i qua in o lib' decembris feliat a seruilo
tinsinigzauit hic sacer antistes i grauis da ora
pseruoce xxvij annis Traiectensis grose reperit ecclesia
q p clerum et populum horrida tumultuq ipsi
ut apud Danatria ubi tati cosessorus iitrsiene
dei i diigentibq beneficia largi et sicqit' multa
mirabilia cum strenuis operat

De ecclesia baldo
ui pontif' et restauratoe tiectensis

Restaura vrbs Traiectensis.

Sicut longobiorum narrat historia heruca ro
norum rex post obitum radbodi cosessoris de
cessit cum magna seuoroc brunone filium suum
clericali caratte i redimic ac eum suis karlo dra
pfati cosessoris collocac cum qui de rex audiuit
aduocos danos ciuitate tiectensis expugnasse mul
tosque et totum patrum depopulatum esse
gloriosa rex pmouit eum filium suum ad militare
dignitate ut danorum austritatis potest' obsistet ac
ut ipsum episcopum armis bellicis victoriose re
ficet Igitur eum beati radbodi vaticinium baldo
ui clarum est tiectensis epus filiq ut quidam dux
frisiadi comitis eluctis q pricepis erat ei rectis

De quidam pdigio

Mirabile et digni.

Hic te poribq i ciuitate traiectensi sons sanctus
exiliit et ciuis diebq vulgo danorum ibiq
incubuit Qua re baldo epus effugatis danis
ciuitate sua triis meribq cinxit et ecclesiam pmu
rulis munuit i ruinosas ecclesias restituit ac aulam cum
ceteris edificiis obruptis honestissime ipsauit hic
epus anno dni dccc lxxv o tricesimo deuotis
i italia ubi p qbusdam ciuitatibq ecclesiarum rectis otto
ius exaiuit pricia Denique idem antistes valedicto
regi corpa sanctorum martirum pondum bemfrid
et agrecis secum tristulit ac i eadem ecclesia tiectensi
cum ingenti deuoroe reposuit pnsi et idem epus

Baldwin Episc Trajectensis

corpa sanctorum reconditi lebuinii plechelmi oudgeri atq radbodi p mistica revelacoes ad
tuend de quibus sab prionis Trajectensis ecclesia
gloriosa adorantur

De morte baldwini episcopi Trajectensis

Anno dni dcccc lxxxvi baldwinus felicis recordationis episcopus vi° ydus januarii gra
dens migrauit ad dnm postq annis lxx i magis
lande Trajectensis episcopatus qui ad maiorem ecclesiam annuntiat hodie deuectus est ubi sup
tuos ex ejus ad pedes sancti pribus humatus est

De folmaro episcopo Trajectensis xxvi°

Defuncto dno baldwino folmarus xxvi ordinatus
est episcopus vir bone voluntatis et bonis ca
tholicis l ejus diebus sed anno dni dccc lxxxxvi°
iv° nonas maii recessit in dno Thodricus rex
comes hollandie sepultus apud predicatorum in ecclesia mo
nasterium equidem ecclesie hic thodricus ad pre
sens cotitatis annis centum et xxxv glorose regnat et
prudentes danos de finibus suis potest abegit
hildegrinus ar sua cathoralis iii° ydus aprilis ob
dormiuit in xpo sepultus penes aldenburg monas
terium ad marito suo

De gesta arnulphi comitis hollandie

Post obitum Thodrici comitis arnulphus
terrae hollandie comes effectus dux fuit in xpo
re luxt g dini filia theophani magni potentis
imperatoris graecorum et sorore theophane imperatrice
romanorum ex qua genuit Thodricum suc
cedente comite in sisia et sifridum sunc storone
pside. Qui comitatum quinq annis optinuit
et ad frisingen vulnere in bello habuit ejus
temporibus sed anno dni dccc xc iii° ydus
decembris folmarus episcopus defunctus est ar in ecclesia
trajectensis sepultus tumulatus est

De Balduino episcopo Trajectensis

Defuncto folmaro episcopo baldwinus xxvii
substitutus est episcopus vir gl grosse pbe et iclite

Folmarus episcopus trajectensis

Throdricus comes hollandie

Arnulphus comes hollandie

Baldwinus episcopus

Campestre bellum

De campestri bello inter Hollandiam et Frisones in quo peremptus est Armulphus comes

Hiis diebus scilicet anno Domini millesimo ccc°xc°ix° kal' octobris campestre bellum inditum est in planitie pratorum de Wilrel apud pagum Westfrisie ubi dum certatur adunerunt electi pugiles de principatu totius Hollandie qui secundum relationem antiquorum ardore sitis intollerabilis illic multum afflicti sunt qui modicum aquam et cum salmacida ad potandum inuenerant. Armulphus vero princeps erat permissa loco sibi diuinitus inspirata inducunt ubi fosso puteo recentis aquae magna copia fuit. Frisones ad arma conuolentes adunerunt ad plus ut in constitutione magis disturbaret Hollandi contra Frisones quidem armulphus comes cum tubis perstrepentibus vexillis choruscantibus et armatis plurimis armipotentes ortum et cum eisdem frisonibus acie bellum egit. Denuo per strages pluriorum pugilum agitiamatum est plus aduersus eundem comitem qui ibidem deo permittente pro republica peremptus vino martirizatus est et ex hinc apud Egmodenses monasterium luctuosis exequiis suis peremptorumque corpultum. Illis quoque temporibus de eodem Duo comite qui signum predicti accidit quod in puteo chronographia episcopi debuit anotare non piguit. In cena nativitatis domini cum ad egmudensem ecclesiam Dunse nacotis cathuatim adunerant et secundum antiquam consuetudinem quinalis absolutionis gratiam ab abbate petierunt quam prima de sacrosancto pulbatum comitis ex antiqua consuetudine rupta fuit. De qua virgula fumi exiluit ex aromatibus mirre et thuris ad mensuram duorum cubitorum desuper exalauit. Inter fidelis consuetudinis collatalis iniquitatis uiam regenit. In corpore tumulata penes maritum in monasterio sancti Petri deo

Deinde

De duce quarto comite Hollan

Post hunc dux apulie primo prius Lichardus huius
nominis tertius effectus est. Hunc comes Hollandie Dirco
fuit vocatus. Vilhidi filia magni ducis saxonie de
hac duos filios genuit videlicet Lichardum iunior dux
Hollandie principe et floreac orientalis frisie comite

De quadam mirabili statua

Hac tempore ad statua stabat in apulia sexta ad
lat in saltu qui vel mag in ortu solis habe
aput aureu brachium ad ibidem capitis suffodiens
capitale nombrid perpendiculariter extensa a statua
usque pedum dic et horam in tempore tempus reput
quie p red exprobe sua cofesti exhibuit. Hyb dicebat
sit anno dni dat venit baldwinus episcus qd genuit
latinos transiterit civitate pastor eorum qui vnus
mag requiescunt huic po immutatur cu pauis
potestatem in Lucto

De vita sive conversatione dni
Anfridi transiti

Lucto baldwino dux anfridus qd predecessor de
scutari comite clerus attonsus et mis ab ciua
Lucterii venit electus et prius hic anfridus in senate
de multa ad primorum sui donauit ad ecclesiam
sancti Lucterii et civitate qui antea potestatem possedit in
temporatu fit tempestiuate et de hinc anno dni
millesimo tricesimo sexto est dilectus a deo suorum
oculorum et cunctis amicis venerabile collegium ordinis bea
ti benedicti sub regione sancti in honore sancte dei genitricis
semper virginis in quo sacre religionis
habitu accepit et ad professionem vitae sue tunicam
devotissime perdurauit sed anno prius anno dni
millesimo nono nonis maii feliciter obdormiuit in dno
postea vero ambo Lucterii episcopio et populi
chri ad tempus prius si quis ex devotione requirit
quisquis de canonicis maioribus et civitate nec monachis
sancti pauli sibi forsitan indicabit De gestis

Adelbaldi prep. Frisiorum Episc.

De bello Dacie explicit.

Post obitum sancti patris ansfridi quidam Adelbaldus prius Frisiorum episcopus qui cesaris henrici temporibus fuit commissus hic Adelbaldus anno domini M°.xc°.vi° fraudem Frisiorum sectis structis destruxit nostre fabrice fundamenta iecit qui fu filius thyeli pauperis amis de Westfrisie consumant. De quodam Dugro et duplia bello inter Frisiorum et Hollandrorum comitem.

Anno domini M°.xc°.vii° Cometa grandis in modum trabis ingentis apparuit et eodem anno fuit bellum inmutum Episcopum Frisiorum et comitem Hollandrie Hat de causa quod inualuit Frudo comes Thodrico bauo benefiatus fuit in bede gram ab Adelbaldo pontifice qui Thodricum Hollandie comitem noluit investare ordinario dominum Hollandrie de comes Frisiorum exposuit episcopi aggregas Thodricum bauarum victoriose subiecit bonis a possessionibus suis voluit eicere Adelbaldus aut Episcopus hac ergo ferens collum in nesio bellatorum ibi detrunc vasallis suis pistine diuidy restituere vock adiuvit Hollandie comitem cum fidele bello contra Anno domini M°.xc°.viii° die mai in mense Iunio Episcopus fulgurantibus et tubis studentibus ad loci dominum Deventer adiuit et cum Thodrico Hollandie comes cum vexillis fulgentibus et cornibus horribilibus a papilionibus suis exiens in prius commentibus armipotentes arripiunt Sed mora Frisiorum et Hollandrorum apud prius inter multitudinem corona victorie laboriose dictates et aquilas stragis ab vtraque parte apud elysii commitentes Denique per aliquantulum tempus Rob.t Episcopus equis quam plurimum arrisus et consilio magnorum principum qui cum duce dominum convocari Godefrid Hertog advocatus Frisiorum Widmey et godefrid comites lanzo aldegrey et suffrey milites cum aliis tyronibus multis et plurimis armigeris laude dignis

Bellum inter hollandos et frisyos

Godefrid dux hollan capit

De solempni dedicacione Lincolnie Ecclesie

De Barnulpho
ep̄o p fortuna
i ep̄atu surro
gato.

+ barnulphi

fuit ad q̄ Adriano Henricus imperator cum suis episcopis
hectis adhuc qui [illegible] ecclesiam Romanam pro Pabilio
missis congruum benedixit et consecrauit et ad
magna solempnitate multis honoribus dedicauit
Anno Domini a° ccxxv° vel ut Petrus Blesensis
[illegible] ad Domini pp̄ annis xxxvi° Dictus
episcopus qui sepultus requiescit iuxta tectum ecclesie
Trinitatis quod ipse dedicauit adiacent in hono
re sancti martini confessoris. De Barnulpho
Dictus ep̄o

Quum adhuc Bathoniensis ecclesie esset et non
diam tumultuosi electione nolui pastoralem
retinendo se [illegible] Dictus ad
suscipiendum dignitatem [illegible] quod vero
hic quod dictissimum [illegible] qui eadem regnum Dictus
erat [illegible] puer pro prouinciam [illegible]
rex vocauit [illegible] pabo de [illegible] apud quem
[illegible] pabo [illegible] nobis erat [illegible]
rex ad urbem Dictus [illegible] tumulus et carpentu
lo ad vinum [illegible] studuit [illegible]
[illegible] gramori disordia [illegible] carpentulo [illegible]
[illegible] a abbate regis presentare [illegible] disordia ac
[illegible] qui dignus esset gubernare tui episco
pii [illegible] nobilis [illegible] [illegible]
[illegible] Dictus regi nouia [illegible]
[illegible] sacerdos Et cum rex pro [illegible]
ta [illegible] multis consultis Dictus [illegible]
ti Dictus pontificium [illegible] et [illegible]
pannulo et pastorale baculo [illegible]
[illegible] ordinata [illegible] [illegible] Hollam [illegible]
[illegible] et [illegible] Dictus [illegible]
[illegible] [illegible]

Nuper temporibus quo anno Domini a° xxxvi° vel
anno [illegible] magnanimus comes Dictus [illegible]
Jerosolimita [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] qui cum [illegible] bella gessit ac [illegible]
[illegible] [illegible] gubernant [illegible]

[illegible] comitissa [illegible] obiit sui [illegible] ad [illegible] [illegible] mortuus
et anno Dni [illegible] [illegible] ibidem [illegible]
[illegible] sepulta et [illegible]

De Theodrico quinto comite Hollandie.

Post obitum Theodrici Hecoslitte Theodricus filius eius primogenitus comites quinto effectus est qui modico tempore comitatum tenuit et

De expulsione Henrici Cesaris.

Exemplo benigni Cesaris Dirici

Eo anno Vistera castra contra Cesarem in festo Mauritii tonsura sua in ecclesia maiori et Henricus genere eius imperatorem ibidem et locus sublevatus est in throno regali. Hic Henricus quod brumali tempore planos exercitus adiremit qui cum copiis hoc magna usque orientalem plagam suis castra locavit habuit autem idem imperator in comitatu suo sororem suam nomine Gemistam quam canonici ad adamant zelo nimie dilectionis quam erga illam suggestione eadem ad hoc inducerat ut in caliginosa nocte ambiendum in amorem apertum sibi expetit illis igitur in furtivo cubiculo cum dormirent ab ipsa maxima nuptiarum tempestate et umbra terra hemisperii caligine effugaverat. Quamquam idem canonicus plurimum aurigatus est quasi tuge tentorium suum accedit ne principalem testigium culpa sua alicuius prodet. Tractato denique consilio pfata sororem malis cum canonicis humeris bajulant ad suum tentorium ut in eundo vel redeundo saltem vnus solus possit apparere calcaneum. Ad hora dum imperator stimulantibus belli curis solus pmansisset qui pessimum hoc spectaculum celestia tabernaculi sui gaudium pre subrisit. Denique exorto sol cesar augustus flagitant cum canonicum quatenus admissum diaconatum explet officium quod idem canonicus timore dei contra nuptias

Throdricus comes mori datur.

Hujus temporibus in anno dni a° xlviij° Thodricus comes Hollandie expeditio adversus suos pro dominio terre cohibuit qui ibi vide[illegible] nondum habuit uxore a libcos quos pro spectu iranorum regis Hollandie timuit quamvis corpus ejus de denecto est ad ibi lugubribus tremis et que quis illumnatio est

De Theodrico comite Hollandie

Cum Thodricus comite barones sue pro reb suspetrum florentium ejusmodi Thodrica comite Hollandie qui prius comes fuit et dus ulteriorus fisie hic florentiaq duxit primu de gertrudi filia hinidm dux saxonie de qua genuit Thodricum et florentium et mathildim quam de genistate comitis qua pro obitum prius duxit i uxore philippi epi rex franc

Eodem temporibus binulphus episcus ad pleniorem laudem sue memorie edificavit i traiectis duas collegiatas ecclesias una videlicet honore beati johannis baptiste pensorum dni ac dictate loco collegij sancti salvatoris in traiectis transplantavit in dunatio ubi pro reverentia beati lebuini canonicorum extruxit ecclesia

Abbatia autem renovandi prius anstridi de mote sancti
Trauctrudis ubi adhuc aliquantulum cernitur in loco
ad sancti Paulum condidit hic renovandi altristes
Alemo dni ao Ini xviii kl' augusti mutatus est ad
dominum postea annis xxxi in pace gubernasset episcopus
qui tantis condignis dignitatis et ibi idem
opiscopis apostolicis honoribus tumulatus est

De gesta Willelmi xxi episcopi

Gesta Willelmi episcopi

De facto bellum Willelmi xxii episcopi
effectum est cum toto bellum et magna
Hic diebus sicut anno dni ao Ivi floriens
nunc Hollandie principatum in pruti ob vindicta fratris
comitis Hollandie superiores contra valida expeditione cum
ut quod dnus ocasis pluribus cum triphali laude sub
egit totum alia ut de comitis minus offensi in vita
sua fortitudine obdormiret lassa in Hanewich me
diano tempore sub ramis umbrosis salicis et ex
fugitivis fugitivos quos de comitis paulo sub
denuit in bello coniunctis superveniens qui tunc
in multis armigeris adventicibus viii kl' primi
mandarunt se florenis contra ulterioribus fuisse
xxxi annis rexit et principatum tenuit Hollandie post
mortem sui xxxi annis cum posteris gubernant Quod
ad cenobium monasterium Honeste reductum est
et ibidem cum fratribus luctuosis exequiis illumnatus est

De gesta Thodrici vii comitis Hollandie

Gesta Comitis Thodrici.

Trutrudis quidem comitissa tunsacto biennio
post morte sui conjugis interfecit robertum primo
ori filium comitis Balduini Flandrie qui ex prima
Thodrica Domicelli junioris adhuc cum suis
reputat gubernaret comitatum Hollandie Willelmus autem
Brancatus cum attendet Hollandia sine de
fensore desolatam esse ac ad dicunt in maiori
puteri seu cunei principis devenisse imperatrix
ab Henrico romanorum rege comitatum Hollandie cum
et abbatia cenobii Egmond admitorio godefridi

Godefridus dux Lotharingie fit m. Hollandie et Oostfrisie.

Ducis gibbosi pusillici filius abbas Hollandie potest' expulsus et de suis propriis strage plura debita [illegible] ope. ¶ Eodem quoque Godefridus dux Lotharingie auxiliatus Willelmo pontifice assumpsit Hollandiam et orientalem Frisiam.

1 Anno Domini M°.cc°.lxxvi° Godefridus dux cum Willelmo pontifice Deventer intravit et cum robiis et tubis studiosis Hollandiam intravit et cum robiis comes intortillis fulgidis et cornibus honorabilis armipotent' deiecit. Et cum commisso graviter pelo robiis comes iga vites abello effugatus est et Hollandi pilis ex magna parte occisis est. Robiis autem cum pugnis et vocem gandavum Ducem subarriuit omnes Flandrie nobiles et eiusdem adventum timentes adiuvit Arnoldus comite pro suo primogenito sustinat unice filia. Arnoldus vero comes auxiliante Philippo rege Francorum adversus Guntcomit valentes armigeros ut in virtute magna distraxerat adiuvantes sibi cunctos. Et cum in certo in bello pencis mortis cassis Philippus rex effugatus est Arnoldus comes et capitis et robiis fuso comes Flandre potest' effectus est. Interea Godefridus dux Hollandie Dirod sue trispontes orientalem seculorum Frisia bellica sua sub egit. Et Willelmus episcopus cum theodrico Domicello Hollandie recessit obsinaub et rubias in yselmoda castra munitissima fabricavit. Denuo idem dux ad quatuor annos Hollandie regens. Anno Domini M°.cc°.lxxxv° per quedam gesellum et latrones letaliter sauciatus ad traectum Dux se fecit ubi quinto kal' maii mens vite finem clausit. Eodem anno Willelmus episcopus Leodiensis regent in duo pagi victis Duobus annis traectensis profuisset episcopio hic tertia [illegible] assatus est ac in eadem maioris ecclesie [illegible] sepultus est. ¶ De gestis Conradi [illegible]

Conrad[us] Henricus episcopus Leod[iensis]

Post obitum Willelmi principis qui dum Conradus prius
electus est principis Henricus quartus episcopatum eius
unicuique hic Conradus impetrauit ab Henrico tho
ronorum regis Duacus oppidum fuisse quod volent
abstulerit a principibus Hollandie. Et quia Conradus episcopus
Vsselmude colit Dominicum Hollandie simmissis ex
pugnatoribus corruptis ac diuum suo fideli fauto
rio commisit. Et de quarto bello qui fuit inter Conra
dum episcopum et Theodricum comitem Hollandie.

Castrum Wyl
mude.

Ep[iscopus] Tur[ensis] et
Hollandi bella.

Anno Domini M°.CC°.XXX°.VI°. Theodricus Doiscilla
juvenilis etatis flore vernans [illegible] determinat
auxilio robori vtrius sui Conradus episcopus in predo
castro erudiuere et patrium hereditatis sua ad
dominia recuperare. Conradus autem episcopus hom
bium principibus commilitones et bin[illegible] suos satra
pas adhibuit et ab eis sub die determinata
manuale iuramentum exposcit. Ne mora quid ad
eum Conradi potrias exercitus aggregatus est
cum equitibus fulguratibus et tubis pstre
pentibus Hollandie aut comitem ad Gladiorum balista
rios tertiam audacter ostendunt signis choruscis
tibus et buccis sicutibus et cum diebus illa dies
ira qua electi pugiles contradiuit ab exercitu pfi
cuisset. Demum post longum conflictum corruerunt
exercitus tertiam. Hi hij viri pugiles et plu
tores acrium ex deliis glacies comites Gabbe Dauc
trey Wostey Vulmarg Sancti Bonifacij pbr Wein
bo. Et hi et multos ad alios multos armi
gros audacia sutarijs et burgensibus approbatis
Victor amissis toti equitibus equitum minor di
mitatis et residui populi ad naues confugiate
et residuis pro magna parte subiugatis est. Et pb
vehemente tempestate et ruina populi volent
tualesset. Hic audacti principis commune studuit
et numerosa balistarijs defensare distposuit

Et hollandiam perebrumos ictu magenay castra
expugnaculis aquasgrani et flandrey metis loci
castrisque a cacumine montorum sagittis et fundibu-
lis abigerunt ita ut comes Theodricus Dominus ultimate
victus, dedicoz tristiret Hollandia cum castro
Theodrico Domicello libe resignaret hujus ita
gestis idem Domicellus comes pontificia cohibitus
exhibuit honoris titulo quod cum aliis carceris
a passione solutus remisit ad patriam. Theodricus
quoque Domicellus cum Trudphali Victoria cursus ad
comitatum Hollandie dux et i Gyore contulit ad fi-
lia proceres duces sacrome de qua genuit
Florentium fuerdente comite et Machtildem
serenissimam Domicellam. Hujus temporibus
salz anno Dni ay° ca° Theodricus comes pv kl'
junij eatorum reddidit anim pax anno
bellicose revexit Hollandiam. Cum Gyore contulit
xiiij kl' decembris regimen in Gyro. Primum
lata pentes maritum in monasterio sup do
Trudeij. De florentio xiij° comite Hollandie

Florentius Comes omni laude dignissimus.

Theodrico defuncto comite florentius filius
eius octavus Hollandie comes effectus
duxit i Gyore petronillam lotharij regis
sorore ex qua genuit Theodricum florentium
symonem et Hadewigim virginem hic florentius
dominus crassus statura fuit egregius pluribus pa
tria largus eleemosinarius cultor ecclesiarum et ne
minem nocuit qui peccatores suos in dumosis
exercitat et virtutibus superavit.
Hujus diebus comes Theodricus ad scilicet suc
recordacionis memoriam supedificare
proposuit i octavam partem civitatis sue ante
ecclesiam qui fundamentum adeo lutosum ibidem reperit
basis pilariorum stabilire non potuit. Fuit ad
i latorum opprobrio hujus diebus quod filius pre
cari non qui caliaz sub nudato mortis f

pmisit. Cuntis indeceratis pede salarium exegit
Tuaqz Episcopus largis eximis a filio pfati
frisonis arthanum magisterium didicit et ichoatum
ecclesiam in honore sancte dei genitricis virginis
marie edidit. Quodam die episcopo dormiente inuidie
a zelo aduersi Episcopi pmeditabat qualiter eidem
possit iferre mortem iterum. Denuo anno domini
dcxxxvi° die oratis post missarum solempnia
cum in domo ycenbet et pnatis ordinibus eiusdem
domus legere cliberat frisio visa id oportunitate
cultri eidem et heuerit pontifice
instigante diabolo truncauit. Hic pontifex
annis xxv regens Ecclesiam vnio kl' maii lapide
tabulis dirisa est qui in eadem ecclesia spectante virginis
marie celebrime tumulatus est. De Bethar
do xxxvi° Tertius Epo

Est iterum contradi pontifices Bethardus
xxxvi° substitutus et Episcopus xxx Deuotus pfa
et pacifice. De quodam miraculo aut simoniaco

Hiis temporibus ad hildebrandum ciuitatis
ab et apostolice sedis legatum Deuenit in gallia
ut vitium abolet simoniae pfidia et ad de
cardinalis adiuncta diffinitiue Episcopum pressisset
et ad Episcopus testes eum accusantes pte subaurasset
Deuotum legatum Esset hymnarium indicium
pduxit. Cum diuinum orcaulis et certum sit
ad ecclesiam quia domus sit spiritus sancti et si ipse
pontifex non sit ministrus symoniis magis dicit gla
pro et si et si. Symoniacus qo abiecit formidine
gladii pro et filio iustitie pulsat. Cuntis spiritu
sancto recipere pudere potuit. Et postea ad
ab epatu destitutus fuisset to.m versiculus sue
quoque obstaculo sepe legit.

Eo dem anno dcxxxvi° et xvi Borchardus Episcopus xvi
kl' maii requiescunt in domino postea de

Eps Conradus fundator et rector Collegii domus vgis pre frisorum quidam truncatur.

§ Borchardus eps

§ Con Symoniacus miraculum euidentissimum.

Godebaldus episc. Traiectin.

anno xvij episcopio qui ante illum Lectere ad
antecessores pontificis recedit et est ab eodem anno
rodolphi maioris prioris a suis hedificiis restitu
ta est. De Godebaldo xxxvij episcopo Traiectin.

Post hic Gerhardo episcopo Godebaldus episcopus
xxxvij cathedratus est. Hic vir sapientia
et prudens et religiosis amator pacis fuit
et hic anno Domini dccc.xxxi. superedificavit
palustri solitudine de Gytbrecht cenobium mo
lium et monialium in honore beate virginis ma
tris et sancti Laurencij martyris quod monasterium
in arta religiosis observandum disciplina
ordinis ibidem cum congregatione mag fuit et ut ordo
monastice disciplinae secundum regulam beati be
nedicti districtissime pullulavit. Hic etiam
episcopus regulares canonicos habitantes in Middel
burch apud Wallaro ordinavit eos cum consilio
expulit et religiosos monachos ordinis eiusdem
Cluniacensis de cenobio beati michaelis antiquis
pacis illic attulit. Hic etiam temporibus Rhemis
Gnalo Comitis Rhemensis.

hanc synodum celebrabat ubi de humilis vitalis
tibi eum diffinit? Godebaldus autem episcopus
diebus illis ex ea opportunitate absentare suis
suis vicinos corpos duo ipse litterato nec esset
quinimo sintate suum pontificis humili
exorant ut eum pro reverentia sancte sancte
ecclesie sibi suis et successoribus indulgeret usu
pontificalis et insule quo predecessores sui fuerant
usi fuerunt longo tempore. Alexander autem apostolicus
hanc nobis tuis predilecti sui Godebaldi episcopi
desiderata et iam gratanter accepit et pro
dilectis affectu supplicationis suae clementer admisit
causa loco sufficiente definit. In vita sancti
bonifacij metris glossa quae Traiectin. Epi

no fuerunt hattenig ipsulam Anno 9° sup floredo
comes cosiē sit ecclesie Francetich rex hos mag
nificuit ad celeste priam pgq dimis CCC cu
matrona tuquitate regis Hollay qui pencs
progenitores suos i cenobiolay monasteriis tumu
lati sunt ubi supra petra marmoris sal honorifice
reposit Petronilla soro comitissa post
mortem mariti sui monasterium quadrilateri ordinis
sancti Benedicti devote edidit ob honorem Dei
matris sce Virginis et sancti Laurency confessoris
martyris i alledo castri sui in ad reprimendam
appellat. A de hac 9° kl. Jany missis pro
quiescens ibidem sunt tumulati sepultur

De Gestis Theodrici comitis Hollandie

Post obitum pro florenci tradit theodricus filius
eius qui Hollandie comes effecti duxit i uxorem
sophia filia ottonis de Guelfi comitis
palatini de qua genuit florentium succedentem
Hollandie quasi ottonem de Bentheim comitem bal
duinum et antistitem Theodricum pontificem pereg
rinum fuit sophia abbatissa hildewigi sanctimonialis
et petronilla pulchrum mundum domuit
Hic dictus stalz anno dni a° c° xxx° Henricus imperator apud tiettum egrotando de
cessit a valle pulchre mistice et pulcherrima re
tulit sua i medio chori maioris ecclesie cod
timilis solemnis loci quo prius i humatus est
Postea Conradus cesar eius attavi gloriosi
et lotharius dux egregius avunculus theodri
comitis Hollay et pulcher illic electus est qui
de hac i trono regis laudabiliter qualiter est
hic lotharius abstulit comitatum de oestergou
et westergou ab eius tiettey quos sibi antea
prius ecclesia sancti petri contraxerunt comitatui Hollandie
hos eius tribus estualis siccitas in siccitate tri
butum ut desiccatis fontibus puteis et aqua
dis fluviis et lacus stagnis ignis et rimas terra

Henricus imperator et Conradus imperator tiettis sepulti sunt.

Conradus imperator attavus fuit Cesaris Henrici.

Horrenda in francia siccitas

Godebaldus
eps Trajectensis
mortuus est

Andreas de
Rivo episc.

Monasterium insulae
beatae Mariae Virginis

n militis

ciuitatem qui multa tempora obiecunt et quia po
tentiam [illegible] Anno Dni a° M° xxxvi° Godebaldus episcopus
morbo grauatus in Deventria habitum sancte religi
onis accepit postea tertio pontificatum anni
xxxvi et pace regnum qui demum in nobis nobilibus
defunctus et ad in eodem monasterio sancte Honorii
tumulatus est. De Andrea xxxvii episcopo

Defuncto Godebaldo pontifice dum Andre
as natus de Rivo vir gravis et prudens ut
discretus honestus pius et pacificus vir dicebat
Theodricus comes Phili filius Hanekeni ocissus vlis
a Desiderato Hermano de Rivo vbi vrbs Traiectensis
tenebat in sedibus ita vt nullo palatiorum
mediante transire possit optime in Duicia Andre
as at episcopus optima et pellacia Denique mire
put antiquus Alberadis in Dia et pluris in vrbe
pte symia elaborauit ecclesia ut Herman pro
aia florentis comitis monasterium construxit et ecclesiam
cum pertinentibus predictis possessionibus dotare permisit
Ipse eodem anno fundauit et monasterium in insula
beate Marie virginis et abbatis sui ibidem mortui
de Landino primo strenuo oriundo qui sub regula
Sancti Augustini Deo deuote seruiret et pro ala
florentis sui patris exorare. De bello quod
habuit Theodricus comes Hollandie et vulgus Frisonum

Anno Dni a° M° xxxvi° cum in hiemis
brumali rigore fortis horrida et tota qua
fissa glaciali pote pluia Theodricus comes cum
plerisque bellatoribus in tubis tumulis et vexillis
hostibus fisa iniunt. Comes vero vulgus esse
cum claudio lanceis et pacus venabulis vulnerat
occidit. Denique vno et eodem die multorum
multi fusones in empti sui et Hollandi milites
cum [illegible] capitis victoriosi reuersi sunt. Eo
tribus floribus Dnus niger adiisa fratre suo Theo
dorico comite rebellare disposuit. Cessit et
fusones quos auxilio suorum dilt alienarum
et omnia quasi [illegible] alium vicum ipsi sunt hinc

marie ¶ Cum silet admiratio sui vulgaris rustica
neque potestas naturalis ... di qui cum filiis
cum consilio antiquorum comitum habitaculis usque [illegible] Barrium
cum expeditis potentissimis deduxerit et de triplo
ceteris noctis umbra vix fuerit repetatur ¶ Theodricus
ergo comes assonatis sibi quibusdam armigeris co-
festim venit ... omnes filios suos replicat de quibus
pro suo beneplacito sunguillam accepit obsides lota-
rius autem imperator abortivum amitens ... discordie
suscitat famam prudentibus quibusdam suorum principum
ad Hollandiam transmisit qui reducunt pacem inter
sanctos bennonis informant ¶ Denique tali sopita
discordia Florentius [illegible] obtentione retentis ice
pit pro quo sub breve tempus interempto est ¶ Godefri
dus ad de arnsberch ac hermannus de sluys famo
si comites et dilectis nepte habuerunt heyl[illegible]grim
co adelheyde sore sua ac arnoldo de rochie procu
bad quibus hinanus tyrannus amicus pro obitu vt usque pus
accepit tutela episcopalis vero in dei nutrauit pu
ritatis obtulit structis deceuit omnis eius homa
gium adelhede ac ipsa puella suo nuptiomio copu
lare ¶ Hinanus dyonisio godefridi comitis et an
drea pontifices colentes nuptiomium consentire re
nuit et eis florentio pro posse suo vitulit opposuit
¶ Iniecerunt aut eo timore lotharii cesaris ad amore
theodrici comitis ipsi florentio cuntatis ingressum et egres
sum denuerunt ¶ Id silii opportunum humilius multis
vicibus aspectare ita ut eis florentius ¶ Tale pseudo
tutelam andrea pontifex potest incedit et villa
lalicsmode volentes [illegible] Hermanus aut eques Florentius omnis
hyb ad occupauit florentius pisidias ad apple
dere cui per patentes inimicas inquinit aliquo re
sistere ¶ Cum pes suburbana citatis per duxisset latebris
absondes armigeros in parte noctis latenus presola
bat florentius equestrium ad assuetis venatoribus cum suo
iuvenili sodalicio ... cum aurora iubar rutilante
fulgoris terris infundit et pruinale gelu supp
ad tre constringit florentius consultus sibi dari plectubus
falconisque gloriose citatis equit ac eo nesciente laqueo

Monasterium primo stratum ordinis

Harbertus episcopus

Chronicon suis multis tumultuat

[illegible] sagittis sagis et fundibul[illegible]
[illegible] ergo pro tali tumultu Gronigia festinat
[illegible] fidelis ob eum ab eadem civitate tormentis ab
stinuit quos omnes sub sacramento [illegible] munimenti
bone corpulit. ne deinceps Domus Dei Domus belli
fiat. hunc ipsum opus munimento muri cingent
Et de [illegible] publici adquisabile [illegible] tota epatu
genitos filios suos qualtare desiderans de hu
ius civitatis [illegible] Gronigie et altari apostola
rum honoribus ad aures pontificis a [illegible]
[illegible] suos [illegible] eadem domina indemnitate ac civi
tatem molestate cuncta libere dispensarunt

De bello quod fuit Harthero pontifice et Ottone palatino comite.

Harthy pontifex et Otto comes palatinus pliant.

Ipsis temporibus Otto palatinus comes de Zinegh
castellanus civitatis Benthe sororis Theodrici o
mnis Hollandie [illegible] de vastare studuit nec ipso
[illegible] quicquid ex parte pontificis obstaculi potuit [illegible]
[illegible] pauos affricanos equitibus quos Hugo
[illegible] fortissimus teutonicorum ductitare prius
fecit. ad palatinum penes Hoctuersche civitatis
constructum et omnibus tubicinibus oppidi et eum ad
palatinum capere belli exit. Et plures ex parte pa
latini penetrare et multos fugia silvarum latibula
fugatis Otto de Bichle comes occisus est et Otto pala
tinus [illegible] in Dedinoz tuscinis tuscinis
in [illegible] sorte dissidii [illegible] est

Ortmerssen

Comes Otto de Bichly occisus est.

De civitatis obsidione per Theodericum comitem civitatis liberata per Hartherum pontificem.

Dum Theodericus comes audiens per cordiale
gaudium suum in prisione detentum et usque
[illegible] ab [illegible] subiatum robur totum potes
tatis [illegible] multos stipendiarios [illegible] civitate
obsidione cingit. [illegible] ignem ex parte et
[illegible] ad urbis [illegible] tubilis adaptant
[illegible] ad assultum [illegible] preparata sorte [illegible] et cuncta

stare[t] iustitia valde tribulata quibus id comes minus
impugnet minus coloret et flamingi rogu sit in
respectu ipsius aut cont tanto exercitu ipso habens
sufficiente rebellandi copia si tota immitente natura id
genuad exercitant ut pastor bonus ovis et aliis pro
ovibus sub mucronis exponere et ciuitate sua a diuinis iustitia
bq instant eripere Cum igitur bmuso clero conuocato simul
et ipso ipsius ducis minone [illegible] strigis [illegible]
cepit [illegible] et decollandis suis laicali populo
qui in ipsa die urbis portas exire ulo ipsum exercitum
nullatenus ad defensione cacumina murorum descendere
stati iubet clero spiritale armatura id est valuas
urbis cum equalibus cruce signis erexit et ita se cum qui
suos inimici nitiritio constant exposuit Ipse bmuso sub
clero sum sui et ordine processit in habitis qui decan
tistes nollisse scabant pontificalibus ornamentis sul
mineu igne gerens in manibus ut ipsum comite ana
thematizaret cum suis complicibus et cum tumultu in ciues
orti sunt in castis forensibus Ma et hollandini ciuis equitis
et viris laudibus extanerunt et ipsum machinare bellum
cum armatis cimbis Ma mora qui Theodricus comes
imparet contra tubis horrisonis clangente cornibus
metallinis pstrepente rutilantia signa tollente et equali
cunco certati ordine hollandicis ad populi pro
tinuendo plio proximotenq accedentes ipsique
tum clero in tanta pace potiq qui discordia longe
te qui mun ambiran reperiunt constante animu
cum id potissimum manus suas vnanimiter contineres
ab effusione sanguinis Theodricus itaq comes hinc
agitat ipse reus sibi eripuit et de proposito mate in
lutatis ictemnit cum stati abiectis pilis fraxineis
galeis splendidis scutum clipeis et planetis ar
cuis discalciati flexis genibus expetunt vocum
oras ne fulminaret in eis excoriatis sentencia et ipso
aut petuntur coitis gratiter et quae id ostulo
pacis reconciliacis accepit Denique predicti principes
in sonante deo fideles adi facti sunt et cuiq de
vite sue metue diuitiis vinculo donati sunt Ma
et id pontifice eo tuc ottone palatinum amore

Harbto Eps
traiecti ciuita=
sua a rotis hol
landis fortissi=
ime obsessa et op=
pugnata spiritali
armatura libe
rauit.

Castrum benthen
in fundo beti
martini cum

theodricus comes ab sione relapsum et tempore pala
tium castri suum de benthe beato martino theodicus
in feodum habuerat reacepit a eodem quidem de hac
elapso tempore dicti palatium cum muro vetustate
ab hermano comite de scalich in digna morte
peremptum et otto de hollan filius sororis sue ei
tatis de benthe heredutarie suscepit castellanum
effectum est

De libertate fratrum sancti spiritus expunde regularis
monasterium egmudensis

D. libertates et ex
emptiones regularis
monasterii egmun
dani.

Anno dni a° c° xxxvii theodricus comes
hollan ierosolimis pedes peregrinatus ac anno
sequenti versus italiam ire tendens adiit primum dnm
papam ibi sub annali tributo quatuor solidorum fisin
gen beato petro ta eque deo monasterium qui tempore
regni sibi tempore tenebant optulit ad suum proprietatem
a fundamentis sup discreti et regularibus p
dns multum honorifice dotaverunt. Dns autem primo
ter papa hanc rem ratam et firmam cum omnibus
loca cum suis possessionibus habitis et habendis in pe
tuum eccle romane suscepit et cum spiritualibus liberta
tibus et exemptionibus plurimis contulit. Fratribus
autem dictis executor huius rei venerunt ad eundem
dnm apostolicum privilegium eadem ecclesiam legi fecerunt
et quia in eo fuit per patentes suas litteras robo
rauit

De quodam incendio dirato et miraculo sancti
spiritus

Incendium civi
tatis et fratrum
et miraculo sancti
spiritus.

Hanno dni a° c° xlviii civitas lugdunensis in ex
tremum periculum ceciderat quia incendio et plu
ries ecclesie fidelium beatorum martyrum petri pauli et
thome cum cremate sunt ex eodem et eplum huius sal
uatoris cum multis miraculis mansit illesum et altare
sancti stephani protomartyris ubique suabatur illesum
Est due capelle primordialis contigua templo sci
saluatoris edificata tempore beati clementis in honore
sancte crucis qui eadem flamma cum omnibus vicinis
funditus consumpsit. Porro ymago sancti salua
toris prius in ecclesia prima sita hac tempore sacrosancta
ymagine clerus et populus devotionis honorificentia

Hynaldus eps

Discordes in electione

Prodigia

Terremotus ad 15. aos fuit.

20. milia hom. suffocati sunt

rodiguc susceperunt qui ad urbem ecclesia cum pmis et
psalmodiis introportarunt. Hartbertus quidem episcopus
anno dni 1050 sol. 10. qui notidus multrauit as
cepit postea annis xiv. pictiis rexit et patriu hyr
humilitate in celia traiectiu requiescit. Quid
ir ty octetou et vesstgou de manu conrad. rex
pdca. Capitulum. De hinadno xxxvi. traiectiu. Epo

Cuius eo tempore pmis discordia subor
ta fuit i capitulo. Ina pacis magis vassal
lo traiectiu contra adelbertum et theodricum hollan
ciu et theodricum clunia marchiam comitem
hermanu de hucrin ipsum sibi gerecomis colomen
petierunt in episcopum. Quibus auc traiectiu
et dauatrecht in aquisgrani coram rege fuerunt
de hinel i potiri et altari. Hi violenta pbno
bilitu pte sibi sumpsit cum et theodricum hollan comes
rebellantes multos hinadum duxit i possessione episc
copi subiectos ipi potestate ostitis adiuantes pcipu
e. Denuo transacto biennio cardinalis quidam a late
dni pape delegatus ritanus ut ros. dissordantes clerios
ad concordiam ubi pcatis hinadno pcum cardinali et
regi conrad. adeptus fuit pontificatum. Hic hinad
no fuit ho leuis ac fuga pena sepe contingebat
fratres hostiarii nec burgenses non potuit ab iustis
bellis prohibere et ministriales requiet a consueta rebel
lione restinare. De quodam prodigio et gnu pho

Anno dni 1050 qui fuit apud
magnatum plenum abiecis thorusque ut arcus
plumatus apparuit arcus nocte ac diu luna
quatuor radiis splendoribus cum quinque cum
quibus deba. ad instar stelle rutilantium tanquam stellis
quidem radiis illuxerunt. Terremotus igitur ad qui
dem hominum fuit qui tripolim damascum et antio
chia omnia destruxit. Aquilo ab arab. ecclesia
chia omnia destruxit. Aquilo ab arab. ecclesia
ponti cum sta est in qua multitudo magno
ruina pronissum sepulchrum ad duo milia sup
fossata est. Anno dni 1050 clxx. ro. fuerunt de
Brecht. Fuitrop Hollan. pagus tuiraprum
cum duobus villis de Zaude quinetet

et ab in pda dnise suppellectilib asportantes aut
lites aut de haltem armis bellatores cum villanis
de eodem oppidis virtute occiserunt et omis monetis
frisonibus ad haltem se pstiterunt honestissime tradi-
tus Anno dni M°.c.lvi hermannus pstul obiit
in dno postea in kl' aprilis desuncta est et
tradita tiectem consilium illustratus est

De obitu
godefridi et electione
hermanni

Godefridus
eps trech

Eodem
obiit hermannus pstulis fidelis pater
et electus dnidit et discordem electionem
apli sapiet' mitiget proq instanda godefridus
de ratione maior ipsi sit et electus episc
omni multum gloriosus et magnanimus

De obitu
Theodorici comitis hollandie

Eodem anno dni M°.c.lxvi nos augusti Theo-
dricus comes in pace genit qui comitatum hollan-
die xxxvi annis cum laude strenue gubernavit hic eg
morte tumulatus est in insula tesplo monasterii qui
paulopus fundaverat expensis pfuit quod
Sophia coniuncissa contradam in oribus
elemosinis et seruncis indefessa orant fuit sta
quia deo oratus est mutatula cum hujus
vita. Nam ad hic dulcina matrona via peregrina-
tionis ad sancti jacobi semel arripuit et per casu
infortunii cum in latrones incidit a quibus tota vi
interbant. oculis et clenodia sua volunt ab
straere. Ipsi pdones deo pdicante miti cor
ti jacobi stabat immobiles nichil adhuc stati sibi quo
ab hujusmodi valentes ac cum virtute dulcina reu-
mita attige formidantes quo viso miraculo pdicti
nequam de mundi genitles postulauerit ab eadem
pro quorum absolutione pducta matrona exoraunt
bipotentem dei mater deo dilecta femina ad
hierosolimis pducta cum ibidem vi° kl' octobris
in dno feliciter obdormiens ad hospitale teutoni-
corum in hierusalem tumulata est

De gestis
florencii comitis hollandie

Defuncto Theodrico comite florencius filius
eius dominus comes effectus huiusmodi in vpen-

200. frisii or-
resist.

Sophia Co-
mitissa holt.
elemosynis in-
nuis et ora-
tionibus dei
dicta s. Jacobi
visitauit et
ter in hierosoly-
ma perfecto
ibi vita ex-
cessit hyrana
et ibi tumulata.

Urenthonus plura monet p̄ p̄ṡura Cronigie adusq; epm.

Granus disordia inter epm Bremen et Theodericum hollan comite.

eadā filia henrici quondam regis scottorum de qua genuit theodricum successorem comitem hollandie. Wilhelmum comitem hollandie orientalis fuisse. Florentium prepositum trajectensem robertum presbiterum. Ide de bincmarie beatrice elizabeth adelheidi et margarete comitissa clunie. Ide de magno tumultu in westfalia et quomodo comes godefridus obiit.

Ipso tempore scilicet anno domini a°. c. lx. tricesimo prelatorum operum adiuvante epm pro profectura cronigie cum socatis sibi comitibus trajectensi cum florentio vasallis comitis cum omnibus qui profectura cronigie vocarent pro eo quod liberorum de filia sua progenitorum profectura tempore eius de filia sua progenitorum profectura pax abientes feodales effecit sue honori hominum commodum ut eo iusiurandum pro obstaculo posset insultibus episcopi trajectensis. Eundem auxilio predicti illustris ministeriales et comites epm cum suis militibus crudelissimum in itinere periculosum captivasset nisi consilio theodrici comitis de clivo maturius evasisset. Comites autem gelrensis cum militibus et ministerialibus castellatorios milites incursionibus lacessiunt quos cum balistis fundibulis cotidianis assultibus nimis acute infestabant adeo quod tempestate hyemali quod estivale domum conflictet et magenas ad terrum cuiusdam eruperet epm itaque pluvium angustiis et a civibus auxiliatoribus pene destitutus sumpsit pace constituit. Hominum fidelitatem comitis hollandie quatenus optimus auxiliator sibi foret. In ~~[illegible]~~ hiemis talibus angustiis. Nec mora hii ad comites collaborant et in bellatoribus plus quam oportuit. Expo auxiliator extitit. Civitate Gerota. Epm quia comites gelrensis crebris infestaverunt assultibus quia comites gelrensis simul et theodricus de katzenelnbogen iterum defecerunt cum civibus equitibus simultaliter. Hec discordia fere per annum tidem missis legatis caesaris per reinaldum archiepiscopum finita fuit et epm autem in marchia profectum cronigie nepotibus suis nomine guilielmus recuperavit. Ide de magna gilvernia quomodo inter godefridum epm et florentium comitem.

Anno domini a°. c. lxv°. octavo granus exortus fuit inter godefridum epm tuitiensem episcopum et theodericum hollan comitem. Cum da ei imperator et regum ut pote ob ius orientalis frisie in

Karolo et Lotharii et Dederunt orientale Frisia usque ad
Lauwe pro capitibus Hollanii. Eundem Lucha Lonica pape
tor et rex sancti Henrici et omnes contulerunt eadem patriam
pontificibus ecclesie Leuwarden. Quam ad Florentium episcopum Traiectensem
Domnegio possidere volens godefridus primo profectare
decrevit que inter abbatibus inimicis sub fortunissime la
bebant. Primus vitio nuncia a cuncta angustiatorum desiderii
implorant opem. Sed cum cesaris quaterenus ipsum pri
de persecuta nuncium potest comes impetrari aut angu
ntie godefridi pontifices litteris deliberatum exterminio
dit et per amicabile composicionem ut disordes pun
ctis divina pace restituant. De triplici plico qd
fuit inter Hollandi et Frisones

Anno Dni a° c° lxxvi° Frisones cum insultu pla
toribus vadam oceanorum insecutes deuchenut
alemaniam ut dum transiret ad depredandam vicinam Germa
maniam. Et cum dimisso ita Dunot etiam iterat octuaginta
viri pugnatores ex alemania cum delit' inceptis sicut quia
pro tristitia vita et una vita nicati sunt. Qui ei pugne
pro prima virtus est, mori per prima felicitatis est. Frisones
dum hac adepti victoria totum opidum conscenderant. Sola cum
ecclesia roborata de cum bene placato relinquunt ita qd
indigenti Frisones sufficiant essent ulti quidem a militibus
de Gelern ut predicat. Sicut omnes. Anno Dni a° c° lxxxvi°
cum sa tota Frisia gladiati esset prima Florentii comes
cum pugnent comma potest' contentus. Nulla secum adue
nit deliberacio habuit rebellante Frisia armipotent'
et pugne prosiliit. In ipsa vero deliberacionis umbra qd
animosi milites equos ascendentes dissuadente comi
te villa Schagen incenderunt de qua spolia Dunse
supellectilis habundanta asportaverunt, Frisones aut la
terent. Qui dum positi domos suas pungebant ite
dia cum illu et rex suarum copiosa spolia Dunot so
los hostes suos occulte conclusit et eos reditu po
tent' impedit. Et in ipsa predicti milites occupant
de predacibus ac omnes fugitivos in locis palustribus dis
persos sequeretur cum Frisones de latibulis insidiarum
dyardinetis vrobiis surrexerunt postatibus militibus
viam redeundi restituit alutici pontes et fluvius in magno
progatino grane plus committentes demum accrescen

Sicut pugnare et prima virtus est, ita mori et prima felicitatis est.

Astucia in bello bona et prudens est.

Frisij iterat ten=
dit i dissipa=
tioni Alemanie

Zeralia, Wy=
ringia

Inundatio

Mirada inun=
datio

Mira tpis par=
uliatu fluidis

fresonu copys quida eiusdem ex medios hostes volueri
tu pentes ad phia comitis cit augustia fuit reuisi. Cetti vero
rebellanti mati semper bos vlcisceres eiusdem fuit
occisi videlicet simon de antwerpia iuuenis prudentis
pulchitudinis willelmus de noreholte. balthasar de haer=
lem gerardus de pister florencius rust allardus de eymo
dia brimo de castelcly gerardus iuuenis de nossre
et eucrardus de nortrich. Tunc corpa de hinc eymo=
de delata fuit q ibidem tumulte amarissime tumulata fuit
Anno vero eiusdem frisones in die sancti nicolai hu
solempnis e apud eos iterato populosa expedicio
deducerat ut pagum alemanie ro destruerent. Tunc
vero multitudo franci cum iglinis birnemaie ta ptra
q pagum eius audacit' ortsarunt qui vero fortissimos
frisones i impetu trubulit' obtinuerunt quibus depto re
liquum vulgus abscq ginori damno diffugit. ad fluia
qui hollan multitudo equorum iscensum cotpe magna
habuerit i opia flandrie cum sagittarij qui [illegible] roiti
poro steppe dyo mustrapuit cade die cum suis copiis
ibq ad tollicu sacp tardius affuerunt. Anno ad pain
ab abin classis florentia comes cum expedicione ma
lada frisia intrans villa wmkel cum iuxta dorp i cesidu
tu palia cum wiringia subegit quatuor milia marc
argenti condiuse pace accepit et eorum sepulchra
sic sophie muris fuerunt vistata. De magna
tempestate

Anno dni a° c° lxx° validissimi venti i cel
o i antumno turbulent' i horuit ita q in
undatio maris usq muros orbis transcendit inpe
tusse deffluxerit et marinq piscis qui vulgo bolle
dicitur nec nenia etatis capti fluxe sagenis asseruit. An
no vero sequenti nocte natalis dni crebra fulgura
micuerunt tuctq q nimiis obstupescebatq tonitrua sat
horrenda resonauerunt. Anno quidem piscesti fio dei et
germina q solito verus tpe fruiatur et volatilia cor
ca putisicnaoq beate matre vigis oiaculantia pullos
in hyis ptibq pduxerunt. Anno dni a° c lxxx° vnu
ficu corpq dominum de duabq ecclesijs i tuctis videli

Frairetti i z ecclesijs vna. Sacrum furto abstrahi
ob q multa mala i ecclis tuctum obuenerunt

beate virgis marie minoris et beati jacobi maioris fir=
to subiratus fuerat sed per reus aliquo strutimo repe=
riri potestat. Quinto de hiis mari tempestate grauissimi
plagis diluvij aqarum superfluae terre vehemenet oppres
Domos cum arboribus violenter abduxit. Horrente pfluu
ij ira ij plerisq prudentes attoniti putarent nomen
cataclismi diluvium ac omissis omnibus aquis vnda
tibus sedaris despire. Quod si ita diuinum quia hupe
tuosum opus fluissi diluvium. Peul dubio ciuitas tiberij
no obstetissi ad tempus modum. Vt diuinum vero mira
dei diminuit ages paulati defluentes ad aliquod
fluuium reuise sup et omnis ciuitates ville de ita dire pa=
tamitates periculo libertate sui hilsdebrandi aut Reneca=
bilis abbas sancti pauli. Quinto pri asti sicut diu
propinua sermonis ad populi faciens instanti
denuntiat quatenus to ciuitas i eleosinis et ieuniis
sup necessitatem domina corpibus ira diuina pla=
cauit. aliqui i proprio ciuitatis plaga fuor cuci=
ret. Et cum pplecta tati pridie vocitate no caruit
na et cotidie ira vesperam horrendum incendium ac=
cidit qd beate virgis mitrie pfata assumpsit collas
nichilominus et pte ciuitatis ma pnna. Quinto ibi qd
defuit. Quinto ira omipotentis dei principes to
nocata gilli synodo tuctis fidelibus sue diocesis je
iuniu indiuit quinto scala quarta pg petri cos
tes rudis incedens pedibus diuisa sanctor loca
cum letaniis devotissime visitauit. Hic insup. Epo
et spiritus laudibus sue memoria sepedicauit
beato mitrino quatuor castra fortia videlicet horst
comes comitatus gelrie. Vultehoe comes ducatus frisie
montford adiuncti comitatui holtlay et Woerden adui
sub ciuitatis pia ut ex eis impetu inimicorum
ei pte distinguerent et diuisis predoribus facile expeda
mitressi pui ducit. Cum ioi annis. Quinto diu
ne regnat ecclia. Ac anno dni a° c° l° xxxiij° vi
sil. pmij creatori reddidit animam. Hic opus pencs
ancessores suos in ecclia maiori decent in hua=
tus est ma et ipse p suos opibus hodiernus de
no i meriti collaudandus est. De gestis baldu
ini. Quinto. Eppi

Sto dir mari re=
pete grissim
diluuiu tribula
xxxviij ciuit
timitibus z
diluuiu.

Ab. s. pauli pfm
admonet pmij.

Nō pnnoz Epi
godefridi

4.o Castra sq
Horst. Vollē=
hoe. Mōfordt
Woerden ex
tremitē.

8

Ad

Obiit godefridus episcopus baldwinus noris hy
ad sancta virgine maria leodiensis ac iabde
sel petrus vovvy intronizatus est episcopus nur masuetus
et adeo castigatus in fine vite suae virgo credatur esse
mortuus cuius sororis erat florencius comes hollandie et ty
credit virgo obiisse

drucus maior episcopus in traiecto otto comes de bentheim
suus castellanus per quorum auxilium predones ab episcatu
fugauit et totam terram alienatam amis grosse ziwer
binis itaque bunsteden reperit ab eo prima cuilia et
a situ ministeriales bono feodalia cholnensis aut dux zbra
bancie statuto tempore velum neglexerunt qui comes gelrensis
ab eodem duce sub iniuste data tenet et ceteri episcopi
velum occupauerunt cum militibus bellatoribus effugato
gerardo comite cum complicibus suis comes eo gerardus
tante diuitiis amissis extra fecerunt aqui gauit ar
migerorum magna copia et per quatuor dies cuius
lauit comes sauata et fredericus imperator illic
aduenens dei belli tumultum supposit et iobloquabatur
gratias vtrobique suam manum dauit immanibus itaque treuis
gerardus comes absque libris migrauit a seculo et episcopus
iterato velum pertinet armato satellicio qui de contratu
zutphanie plures villas intrauit et abinde zaynum
multimode facultates abstulerit theodricus ceno
comes de cleue sorores episcopi deprehendit mulieres eo
pias et multas multiac deuastas eo magna eo
pete contratu gelrie florencius aut comes hollandie contra
tatum magna damna fecit nam et oia pecunia to
ta velut potest per ducta dominantur otto quidem
de gelria fratrem sicut dens in contratu wendes in
petri primitiorum suorum violent primate sed nec con
tes sui solum tenent tot magnates posse sufficere
Dux brabantie tenuit velum in feudum ab episcopo et comes gelrie ab eodem duce b-
Episcopus velum amisit et gelrensis comite expulsus.
Heinricus episcopus instituit velum.
otto comes gelrie de potestate pontificum colonensis monasterii dux
brabantie et comitis de monte militum cum tanta milia
pro stipendiis educunt cum quibus octingentos equites episcopi tbg septimanis in dauantam obsedit
zhal
dux aut episcopus auxiliatus et militum suae ciuitatis
audiens auxilio fratris sui florencii et theodrici soro
ris sui predicti contra traxit tanta hollandie quod
ut ottonem comitem posset pellere ab obsidione ciuitatis
dauantie
obiit dux gelrie dauantie obsidione
robur
fredericus imperator iterato episcopatum

[illegible] statuit [illegible] pacem [illegible] de [illegible]
[illegible] Dna [illegible] [illegible] [illegible]
det quoadusque [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] vel arbitrium [illegible] ¶ De quodam [illegible]
[illegible] passagio [illegible]

Anno Dni M°.C°.LXXXVIII°. Decreto alexandri
tertii pontificis et edicto fridericus gloriosissimus ce-
sarius in estimabilis exercitus expedione presertim cruce
signatus et apud mogunciam ab henrico eadem ma-
ri sine legato apostolice sedis pro recuperanda sancte
ciuitate Jherusalem et diuersis editis hugonis de tipo-
ciuitate Jherusalem et diuersis editis hugonis de tipo-
ri ad saladinum babilonis soldanum expugnanda a
et pro restauranda beneficia crucis ab barbaris ut egressus
ad barbaras regiones abducta est. Quod immabilis
exercitus capitanei principes erant fridericus romanorum
imperator philippus francie et richardus anglie rex
fridericus suevie et tradit austrie dux. florentius
holland et philippus flandrie comites cum aliis magnibus
multis et processibus infinitis. imperator autem filium
petit a quodam incluso qui est in saladinum [illegible] du-
cem et contra [illegible] genuit magnum [illegible] [illegible]
det inclusus autem prophetando cuidit ipse imperator
ab debortet sufforatur angli de tunc marinis [illegible]
in parte redimet. Cum obiit idem augustus tunc ibi
medio transiit maris ciuitas tunc bulgaria cum
obliquas brachium sancti georgii tunc sedens et
iter ad sancta terra pressus cum auxilio principum
ciuitates castra mundata et oppida potent usque
sunt et de opidis gentilis tunc multe via-
bus hostissis tunc planum. Anno Dni M°.C°.LXXXIX°. Por-
de imperator quodam estuo tempore fessus et itinere fes-
tinauit in lapido fortissimo alueo profluente fu-
dore abluit et pro modico refugio se reficit. Cum
pia natandi fortissima in fluctuantibus undis diuidit
hic fluuius impetu rapido tunsa mora ad ripe subi
[illegible] assidet quod hic anachorite [illegible] ibidem [illegible]

Tunc [illegible] vel [illegible] apud [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] principes imperii concludent pro [illegible]

Cuale passagium [illegible]

Capitanei crucis abc.

Inclusus [illegible]

Ru° Inclusi.

Fredericus imperator [illegible]

Adelizia comitis matris Antiochie filius minor natu Ma gloriosi et pp̄ mortis p̄ris.

A Damito vel

8

et apud Athiodia in basilica sancti pet lamdet ama
tissimus in Christo est. Eodem anno nonnulla di
lapsa tre florentia comitis kl'augusta mensis obiit in
antiochia sepultus ibidem apud tubam in patroris in
ecclesia. Willelmus aut de Hollan filius eius minor natu
fredericus dux suevie sortitus est annos quinque post
obitum patris in tra sancta pereuit. qui in diuisione belli
pugnatorum et paganos victoriis plurimis multos reges
bus acquisiuit. Per cuius industriam probitatem cepit
in dux obtinuisse [illegible] terrarum proprio
tempugnabile [illegible] inter cuius turres cum lateribus in
deliba agarenis. Ida filia Hollan comitissa regis
sarpis clara matrona 3° pdus Januarij fuit de
fuita ac in rindesburgen monasterio tumulata.

De gestis Theodrici in comitis Hollan tu comitis
Flandrie qui comitis multum fuisse

Defuncto pencis antiochia florentio comite
Theodrico filius eius qui comes effectus dux
ut in vxorem adelheidis filia illustris comitis
Theodrici comitis de clino de qua duas gerulfus
forme suscepit filias videlicet adelheidis et ada. Ma
gnidis huic henrico domicello gelric fuit desspo
sata. Ida vero ludowico comiti de cleon comitatu
tenet Hollan populi sibi comitis desposa
ut. Iste temporibus saliis annis dux ay c. vel vii
helmij de Hollan milites ab expeditione Jerosolo
mitana reuersi est ad Hollan qui fuit sunt
Theodricus comitis puer fuit suscepit eum debi
ta honorificentia. Denique sustinentia cepta sugges
tio semulat. Inuidie zelo fuit fit ut willelmus
de Brechterey filius eiusdem tissuet et cum eis
forestis Hollan villas diuinat expugnaret. Ida
aut tpe bat dnus flandre comitis subintrat ar
mata manu zela dia ut expugnet vicinum tre
walachria. Quam Theodricus comitis petrodij
tu comitis frisie tu contra flandre [illegible]
[illegible] qui de primatu suorum consilio subdimisit quod

m

Burgundie cuncti quatenus omnes subditi Flandrie seu assu-
mere et altius adhesisse coram fuissent pro filiis suis et
pugnandis in exercitu Domini Dei Zelandie itaque
idem comes ad Zelandiam remigans adiuvante Dominum
comite grande bellum commisit quod potest a Zelandie
finibus cum victoria effugavit Deinde ad civi-
tatem tamquam virilit inexpugnatam cum exercitibus fulgentibus et
tubis sonantibus ab etymologia Dei usque in alemaniam
ut iusta preceptum Dei sui rebellantes expugnaret
fuisset Willelmus xxx milites et grege contra Frisones
diuersis operatus non formidans adiuvante Hollandie Deer-
tare populum Et cum amisso plus Frisones de
Winkel et nisi Dorp diffugerunt pro parte peccata
delinquentes ipsum Willelmum cum tribus filiis suis
in metu angustia Tum Zelanemaros in vado
propulsa et fere iugulata sunt Quia ab
quibus relictus cum suis filiis abiit Sed insurgit.
assurgit hoc anno Frisones non ipsum Wil-
lelmum filium suum reputantes cui de toto sue
hereditate plus debitum adhesserunt Igitur cum Theo
Dulg comes de Flandria victor redisset ad Hollan
Baldwinus Traiectensis episcopus Theodericus maior
pistrinus et Otto castellanus Frisie et patrum Theo
Dua ipsum Willelmum deuenerit ad Alemaniam ut
aliquos proximos parentes inuenire per quos discordes
fratres inuicem amicari posset Huius arboris de
nisi diffinitio est ut Theodricus tamquam maior na
tu quiete prualiet comes Hollan et Willelmus
de maid filius suus pet Theodo comitatum orientalis
Frisie Insuper de Willelmus ex Theodonico de Ghu
lic cum abbatis annuat recipiet et de eto filius
sui inquietare non presumet Terminata sunt itaque
fraternalis discordia ar ipse Willelmus benigne
suscepta comes orientalis Frisie Cui penes oppidum
castrum construxit cum illis de Cuinze sepe conflixit
et quibus plusquam quingentos ipsorum occidit et quos
tota prauam Dei sue potestatis subiugauit —

x m frisdn

De guerra Baldwini episcopi adversus Tricthonios.

Anno Domini M°.C°.xcvi. cum Baldwinus episcopus Tricthonios cum tuenda patrimonia regere non quiescens eos aliquo molestare presumeret Otto comes de Bentheim per florentem honorem et certamina sua quamplurimum exactionatus episcopo in suo continua fecit querimonia ita quod ipse pontifex demum cum castellanum predicti ad exercitum suum indignato tandem florentibus episcopi cum copiosis bellatoribus pessimum comes dehinc vallavit quod cum ebibilibus machinis adeo fregit impegit ut de florenti vona cum pugnis suis bellicis deditionem coegerit ac ipsum castrum cum suis lattinciis libere episcopo tradere episcopus autem expugnatum castrum commisit cuidam militi de Hollant qui ebbezo postilion ad tuendum quod tam Tricthonie dominum quam prudentissime gubernaret. Hic episcopus ad malum suum tedio amato filium suum ottonem comitem constituit esse castellanum Drusure et Tricthonie plebis instantium quod dum desertatio honoris de castrum potestate susceperit quia ad diversa dictrela sua manu detenent. Interea pollicem de honore dicta vitulatus adhuc in horis nobile puellam duxit Tedingen per cuius amicos ipso obtinuit apud pontificem ut de numerus pruorum sui pte redigeret et magis adversus episcopum rebellare presumeret. Hic inuita octose rapuerit ebba puella qui de pollicem a priscis salutatis equaros et notos sibi ela adunavit totaque tractum adversus comitem de Bentheim cito rebellare fecit ita quod gromiten primo judicet sunt rebellantes cum insurgendo episcopum opidum muro tegit et Tricthonios episcopalis redditis pructa rapiebat villam honorem cum suburibio penitus adurient episcopus quod ipsum plurimum indignatus cum hoc atu forti pro honore tractum intras rodiguia ottonem suscepit ab esse grassatoribus et comites de Bentheim abalterna pte

Bellum Episcopi Trenthomis

Oppidum Gronynga muro firmatur.

per stemullycle tractatum initiens debitum conductum fuisset
a suis hostibus. Ex quo comes gelrie cum occultis con-
silio tractatus audire diebatur. Ipso venente in auxilio
suggente tandem. Ipso per amabile pacis initiatum quate-
nus quatuor obsides de gremmgra simul et vij
de tricoma dandate presentarent residente domino
Ipso sue expressibus plenarie satisfactum esset ac
de malo illius ad bonum pacis tractatum fuerit
Hijs itaque gesti comes gelrie cum eisdem obsidibus
damata in iniras placitare cepit. Dum Ipsum
et ipsos ipsos obsides contra ipsum comitatum insistit
in ipsius offensionis. Ita de eo id dicta comes
aliquantulum confusus fuit et abiit cum predictis
magnam recessit. Interea Folkerus de Monordia
prendens ottonem de benthe comitem ipsum ibidem
fausto pre predictum ac ipsum castrum multum prouide
munitum contractis armigeris ipse dum castrum
impetuose cepit. In ciuitate cum omni supplectili cap-
tulantur. Ex hinc aut amissionis castri molestis certis
captiua comitissa per pactos redemit obsides
collegitque pecunia bellis necessitates contes cum quibus
tractum ex magna parte sibi suscendit et castrum
Monordie contradictus assultibus infestant. Cum
et hec ageretur philippus colonien et conradus
moguntinus archiepi metuentes de conspiratione
comitis gelrie et castellani Monordie denuo
iii dandate ordinauerunt per hinc modum put
notatur parte indurabile iniuria quatenus rodol-
phus comes castellanus Monordie cum tricta sum
tenore antiqui priuilegij potestate accepit ac
Ipso in nichil pellatus dampnis in proprio possi-
uoret. Ex comes de benthe absentibus reue-
rendis potestatibus hoc arbitrium obstinate renuit
recollegit et parte sibi sum roborata contra
ut altera die diuicaret adusque Monordum
pleni locum itaque castrum quod tenuerant [illegible] interim

ad duc spasiete ad de balistare cepeunt ed adunis
tretonibus quos tretones bruso saluarunt quos ed
clauatis mussibus ut tad [illegible] iuuenes de dextro
se diffugere ut to.[illegible] equalis certitudo relictis pa
phlonibus in pectuna fugio sed ratibus erect. Ipse aut
ut cum maiori nuty profugient certitudo cornis occ
reuocatis quod ratibus clauit equis crumen et ed ipsis
tretonibus formidolosis uinit plus. Ex tretonibus
idolis in dominiter atrectrebus sub ipsis bellatoribus ceru
lad dectinatibus de illustis pontifice denuo a bello
ceuit et ab ipsis loci palustribus ed ceteris fugi
tibus cum euasset. Tenuit ad episcopo ipso cum illustri
ccc pueriles rapti cum fucatis intra e militates
ed multis armigeris laude dignis et strenuis
appbat. III. de fuerua bal Sunn cpo adiuncto otto
de gelre comite pro Domino Nelue.

Strey eps cū Otto
mr gelrie comite
bello p Vorlna
decertat.

Denique dicti episcopi ad pteb vehemas deue
nit recollecto militari robore dignum illa
tu i comite gelrie tyl fautore strenuo colisti
dicent nad et Nelue ed i simile cuilibet causa
rodtatis accepit spoliis oino succedit. Ecce ed
comes ed tretonibus octuoriis et ad sede cuytes
cpalis camu destruxit et sanctis adhoi dies
imagines fribilibus restauit. Ex duo bradac
ng neglegencia principalis fuit ex lite tulpad
sed tetegnosceb nell i auxilio cpi sed quibusd
equitibus elaboratis treugis modici tpis ab ulcis
tribus quoadusq esse hericus ad pteb fuerto
tres dies dicit qui in cpm et comite de
Domino Nelue pauca bella fuit lite i pro su
crat. Tretones ad dissidete gloso cesare treu
gas elaboratas i faciuerunt qui ocs cpalis red
dug i tretonia cuiti gelrie pro stipendiis assis
tuit. Tua III. Episcis de platoh suore cum illo
secessit ad mogusad ut gloso cesari manifestat
hac nouad violenad. Ed aut ad tuty suptali
fercto sal de domoty cet et cpo bal Sunno
tayl suo cognato manuale iuriam erogat

Eme psul illustis die de hinc quinta q̃ fuit kal' maij mi
grauit ad celestē patriam p̃ q̃ annus dom̄i Trauectensis bel
licose rexisse ecclesiam Hunc Sem̄ nauigio trauectis de
uectis et ab ibi in ecclia maiori cū expedimus cōgruentibus
Thesaurus est Hic de Anobis episcis Dispositis et eis qui
nemo pontificum possedit

Postq̃ sepultus esset Balduinus episcus et Theodricus
Hollandie comes ac otto comes Gelrie armis potenter
in terrisq̃ Venicies semiauerunt eos sua iniuria inualuit
in electione nouī pastoris ita q̃ Trauectenses Dispariuit
Canonicos et canonicos ecclie Trauectensis Trucida
ciuitatis et ciuitatis electerunt Theodricum Hollandie fili
Balduini potestate in desuetudine maiore quam fi
delis et Theodricus Hollandie et tota Traiectensis
ecclia nō canonicorum elegerunt arnoldum de Isenburch
qui ipsum Dauidem cui pte assuepsit otto comes
Gelrie et tota Traiectensis ecclesia Henricum aut puza
tor Theodrico cōgito suo p annulum et pastoralem
baculum Tuestituta episcopale sedit quinto episcopale de
dit in Dilectos Theodricum comitem Hollandie gubernanda
dum fuit Sanctum in Roma curia Diffinitiuum foret q̃d
cum Dignitate instituta pontificum obtinuit Hic bello
quod fuit comitem Hollandie et Gelrie

Tanc Theodricus comes Vrgitur sue tutor
episcopatus existens ac in casibus quod D. Horst
in tota sua curia manere Disponens episcopalem sed
dit ex impetu precepto cum se collegit et obsta
te consilio comitum Gelrie de pecunia in spiritalibus nihil
omnino recepit Cum ipse Theodricus comes adunatis
sibi robustis bellatoribus tam ex Hollandia quam ex zelan
dia cum tornibus Horsiomis et equitibus fulgidis
uniuersis pagis valde potenter incedit magna
pecunia militibus facultatis gloriosis asportantes Mo
nora qui Gelrie comes collatis pugilibus inue
nis copiis cum tubis stridentibus et signis choruscan
tibus Hollandie comitem ut mote hastilibus festinat' ist
ud est quatenus rapta predam potenter expediret et
ablata sibi iniuria crudele bellum ageret Et

Dno episcopi disposit dat ecclie, sinora tur episcopatu possedit
? mirum in modum.

Terra trajectensis

Dux episcopatus bellum Hollandie et Gelrie

Hollandi Gelrii exercitu magni fere profligarunt.

In Austria mag. victoria celebrati solemnes.

Dissordia Clovis duos reges Romanos pontifices obtinuerunt.

Theodricus ep. Leodiensis transitus

Ipso tempore contigit quod apostolus sancte urbe regna
tionis deseruit et sepultus est. Deinde Theodricus unanimi
consensu ut fertur phonicis ut cotidie redimet ad domi
nissam sibi populum. Hic Theodricus electus recedit
Dissentiente papae defuncti et ibidem catholicus eccles
Honorifice tumulatur. De obitu Theodrici de
Are episcopi electi episcopi.

Post obitum Theodrici potissimum predicti Theodrici
de Are apostolici Traiectensis ecclesiae episcopi
electi et episcopus fuit illustris et prudens consultus hic
a Italia de negotiis imperialibus ab eadem Ecclesia tra
iectensi festinater ducitur. Interim potissimum ecclesiae
et ipsius administratio incertum et ipse de Palatio
ad suum hospitium pro secretis ad fructuosa Frisiae ut
ita et ecclesia quae Insula Frisonice plebis aliquantu
lum possit aggregare pecuniam. Per rebellionem de
Gratia consulum diversis illis diversis comitibus ad atrocem
sue gentis iudicium ferens. Deinde in nostro
monasterio missam celebrandi armata manu egit
et eadem captum ad publicum suum penes est. Et festinat
ad ducem Brabantiae. Interim autem mochos et Frisi
ones contribuli inducunt per temeritatem comitis
et male dictum inducit suum dictum episcopum a
civitate comitis violenter eruere. Cum quo traiectum
repetunt nullatenus remigrare. Interim itaque
Theodricus Hollandiae et Otto Gelrae comites
tertius adiuncto dicto episcopo calida aspiranti
pro eo. Ad potissimum contra Wilhelmum ordinata
Ad Frisiae comitem prae omnis Hostile contra
dicit comes Hollandiae fuit cum Walchelmi fuit
nichilominus et comes Gelriae soter. Quod Theo
drici Hollandiae comes Traiectum obsidet et bus
cadem expugnant.

Ipso quoque comes Gelriae tota terra tuis vale
ria propulsa ossualibus epi Dinant sive
subiacet. Quadam sub satellites communiter
Theodricus autem comes totam terram tuis pertinuit depo

Precaria.

Dispositio Frisiae

Imperator episcopum Theod.

Interim vi liberat
et Frisiones tiorantos et mochos

Offerat contra episcopum et comites Hollandiae et Gelriae.

comes Gelriae rapit terram episcopi Leodiensis.

Comes hollan theo-
dericus obsidet
Comes Gheldrie
capit a duce Bra-
bantie.
Obsidio civitatis Sol-
mense.
Brasandunca civitas
hollan capit.

Comes hollan
a duce brabantie
capit.

Episcus theo-
hollan spoliat

Episcus idem Colon
obsidet et Zut-
phania capit.

pulans suis papilionibus tentis in gremio [illegible] Et
tunc episcus Coln comes gelrensis cum tpe dolore cum
archiepo Coloniensi Et modice theodricus dux hollandie co-
mes dolens ottone suo comite duce de Gelre
dux dissolvit obsidionem ab urbe Et ductis exercitibus ac
opibus dux qui habet brusel 2 cum obsedit in mau
sorti ad 3 tide die xij mensis septembris armipo
tent' intrat civitatem hanc dux hac hora cum
lanceis cum plausu multitudinis capit et cum pda multitudine
de suppletentibus ad hollan naugatic deducit
Dux cum brabantie principes principes iterum ad
auxilium suum intimat ut pote coloniensis archi-
episcopus lodicensis episcus dux limburgie et comes
flandrie quorum auxilio Et theodricus comes vid
redendi festinat' intra pauca Et theodricus dux
comes cum magnitate sua ad tubis studentibus
et vexillis eleuatis in castro suum venit nulla ad-
hesione dei 2 civis principibus ac sac pspsit
Et denuo cum triplo turbis hollandis de comes
ibidem captus fuit ¶ Et ita theodricus Et duo
[illegible] de deo dant hollandie et alta [illegible]

Interea theodricus episcus atte deus [illegible]
ad hollan qui gerit ad abscedendo de sella
ad coadunant blandinium et [illegible]
multitudo ad qua festinat' ingressi Et hollan ubi
pda cum triplo attrahit quod instante
nocte [illegible] urbis portas
abducit Et hollan aut multitudo ad vulgo pro za
prima reducta pstruit quos ad equites in
ne retardatos prendit deinde ac in eis plu
villas capta fauillatenq; ipsa maiestate
Castrum de hinc quarta luce ad aurora inbai
[illegible] supplicat sullicado [illegible]
episcus pax suorum consilio pacem [illegible] ad ac
pedita multitudo potent' [illegible] Zutphania ob

comes Hollandie
zatur

Comes Theo
mort apud Dor
drac

filia comitis tpe
Victoris nubsit

comitatu Hollan

tumulu suis sum sternu amedet et corpleg occisis ad
frisia sue diuaade discedet ¶ in pleruq; nobiles holl
lan ad passi sut eiusq; filiorum ad spiraade federa
ti sui ut pote florenti fiat sub traiectens ipsi
otto comes de benthe ipsi patrius iacobus leyden
castellanus philippus de wassen simon de hl'ley
wilhelmus de teylingen hoes de zijswijt walte
rus de egmonda et albertus barard milites dominus de
tes wilhelmo comiti qd sub pacta fide sternu ad
cos transiret et principatu hereditatis sue potenter or
cuparet ipsorum ea a principibus hollandie dare cu
ipsa mobili militie nolet regi nec eqnecu principi
sup eos aliqtenus diuari wilhelmus itaq; comes
hac clandestina legatione contentus ducatu philip
pi de wassen ad portu zerijnee latet aduectus est
ubi mox zelandiam ipso qtant i comitis coadiutus
est walterus vero de egmonda et albertus barard
cu frisonibus insultu fecerunt interim in hl'ley ad ipsum
ludowicum comitem de loen ac adelaidam hollandie
ordinata ita q abo oria north galigum cona
gustebto de denstel ffic diffugient et ad ipsum
traiectens p subsidio tendent ¶ da cod jnuenula
matino destituta solacio cu rogero de merlem
et ost de blum militibus cuiusq; balistariis ludowi
cus comitis ad ipsum hydis amore refugit et ibidem
impetu aduersariorum suorum obstaculum dederunt ¶
i domita gens frisonum ducatu walteri de
egmonda qui tunc illic affuit michilomq et plebs
zelandie reductu philippi de wassen ibi de
fiunt ¶ zum portum ipsi ipsum illic affluentes
cu sagittis et fundibulis impugnarunt tunc res et me
ma cu duplis ingenijs quibus ipsi multos
corgete penuria cortua lua i de dinoc tusi
pius qd ipsum frisonibus hec destinaret nolens
ing regi comes ocs rei gesta sestimat intelligere
deuenit ad holland et nepte sua ad ipsum
scripsit rusodiuda transmisit ad temalia ¶ tu tu

rebellio wilhelmi comitis frisiorum et philippi nobilis hollandie.

hollandia militum mobili rempat regi

wilhelmus comes ceciderit i zeeuwen zeladie

frisones oppidum haelem. et comitissam fugit traiectum

hydis

oppidum frisonum zelandiam.

Mittit filia militum in thessalia

cum civitate sue diocesis subegit et de predis suorum i
fidelium preunt voluit ordinavit. Cum hudewi
ng comes luxo. theodo. tracteth. eps. willelmus
comitis adolfi filius.

Godefrey itaq; comes totis ad reinducta cor
no respirare cepit qui ipsum hodiernum dux
limburgensis comitis filius i. ipsis auxilium p
predis subarrant. Deprehensis eos deceptis
ipsis i. pace. theodericus eps. qui prosuma
dux multum talentorum cognitum. hi nundum ad
iudicio ply promittens. qui de manu sua civitatem
Colonie recepit. iscudi suo quibus sibi eide
eps. dedit obsidem. Wilhelmus ad hiis accessit
Walterus de eynuda et albertus baraus bremensis
pfectus. philippus de wassen et wilhelmus de
telinet. ipsum de pfectus. ad zelandia secessit ubi
civitates insulas ipsis adiutorium iniserunt. Ter
mora qui philippus et wilhelmus auxiliumili
tes dux fortes multos cum expugnatoribus ce
ciderunt quia nona floriacio tracteth. apposito
sibi i. bustis. relinquit ottoni comiti de bentheim sita
tua den bruch adducta fidelissime comite dart
walterus aut et albertus pfectus milites bremensis diec
cum classe assumpsit. ad ipsum ipsum pe et
tong acmstella die subiugit. cum continuo
totum diricz. et albertus de hemstel usque broyckedi
ta aquis quod vulgariter cuterut. et cum eo ipse
ti pda nunctio de facultate sue mandata com
gerunt. Ipse nos theodericus hat ultimi voles
multa die cum mes pium ipse mudzaru
personalit itrauit holland ubi comite de ben
theim fugatum a filio. et cum plures villas
hostili conflagrauit incendio. hiis itaq; ipse
prospere succedentibus. idem potiste soli leu
cum assedit. pedestre exercitu trans paludes

Comes ludowicus dat eps. iuramentum talentorum et promittit hollandie civitatem abscedere fere duxit ei assistat

hemmarn am
stellodis civi
tatem

Eps. intras holland
comitem de bentheim
fugat et filio.

seq missit et de pleriq; civitatib; singulas obsides acc
pit donec ad muros qui fluvio apprimis tuebat
laboriose deveniret et ibidem ad expeditis bellato
ribus expugnat. Epus ad hac nuntiorum tenus obti
nuit absq; ullo dispendio quin milites de tra ter
ten desertes protinus fugerunt eo quod presidio
assentes se neq; Epo posse resistere nec adhuc
dum rex dum rebellione comitis et tanq; floriteq
cor rex non habens ultra resistendi copia illic ap
pitus no habens ultra resistendi copia illic ap
plicuit quin in horst diligenti sub custodia
reputatus est illuna ob de cui solac habas spaqlia
nid illustrat transiperum idem Eps comitante mili
na leyd adiuvit ubi ludovicus comes subiuga
sunt holland potest eps se quiet plurimi quoq;
nobiles holland puta pales ludovico statim rebus
sarum cum quo sedq; inseparabilis aliaq; prestitit ut
pote ihoes p fin. Sebrand et thor holdrich de
hlem et walterq de zuin milites quorum secundo
ductu nemine rebellante comes et Epus locum
illi ceny villas sibi singulas suppnetes et de
rebuda respicientes no i multo gl antes. Eptus
bidinari et ceteris belli necessariis pnuntiis festina
verunt audas principibus certatim bellum et in eis de
i capi plamac qui bello committe. Ex pnarra
ti milites tumultu tam effrenate plebis ignosce
tes hinc bell suscipiu prudet. Interiecus de
i noriaq; pte Go arbitri promulgatus quatenus
briemari pro presso qd' Dud i aemstell a Dud
temerarie commisrat tam epo q; comi solum qd
gentorum talentorum possuerunt et bonis restitu
classe cum pace dissedent. Nuba itaq; iste eps
et comes inchol i portinij de cito sorum de tebi vi
la sancte agathe cum possessionib; alberti barard
milites oino fuerat detulit et eo tuc limina beat
adelbti cost stus i equnoda pegre sosistates total
holland bipticd et i se dimisit no obstante quomo
dus sao subingart ludovicus itaq; comes cum

Electio Theodorici de Heinsberg episcopi Leodiensis

Reconciliatio episcopi et comitis Hanonie

qz nulla rebellio ia habet exoriri instant Deinde
ut ad s. ap'a tis rugaret cum ad hc affectu apud
Holldy comes namercey cepit comitem flandrie
et cepit expugnare Walderia, hugo q'dam de corey
ac tres alios dominos reliquas insulas ludowico
subiecit et Willelmus comes a zelandia ffla
mingus Willelmus itaq; comes nullatenus tuta fu
mare pistatoria retibus obtecta et a sub ffleu
tis ibi gladiis mirabili latet clapsus. Hz ru hugo
de corey cepit ludowici comitis tong zelandie
ffilius et cepit modo q'd sue p'tatis arrogant et edit
zelandie plus denuo confoederatione federata hu
gone potiose depulit et Willelmus condig
nissimu titulo comitis statuit Nec mora qu et
Willelmus comes p bonitatem ep'lis walteri de
gruoda abbis banard. Willelmo teylingi et
philippo de wassen. oz re gesta seriatim de
posuit quinquo quidem potuit ylliline petit
quatuor die dedimata armatorum copia long
duxerit nec in absentia sua contra ludowicum
comitem plus aliqtenus inhaerere

De conflictu ludowici comitis cum comitibus frisiae

Ludowicus igit in relictis zelandros rebellasse
sibi et frisiones in annis octo risse diuq; ut
dictum fuit in leyd ut p'mo frisiones armis
tenuit armizat et dem cont zelandos q'ue bello
committit frisiones quos restinguit cum p'dam
gente p'sidio et statuit militibus in ordinate ad p'lium
quam a viris bellicis abstinuit mora distributis
sed eo quod eum multi reliquerint idcirco pti sunt
cetera cum classe in ipse navigantes sua defuit po
tis arrugulus ut ibi ad nomen bello rate
aggregaret quam hz ecce pons de mole tot
armorum roriatim corruit et magna multitu
do frisionum in ipse rem fluvi suffocati sunt
Willelmus autem de wassen cum walthero de gruoda
et abbate banard tis palude celeri fuga dilapsi
hz Willelmus de teylingi hostibus aliquantulo

Comitatus walaria et zelandie comes Willelmus iterum expulsus i zelandie comitatu a ffle zelandie.

Ludowicus comes victoria frisiones domuit.

obstans ibid capta ludowicum aut comes hac adep
lato stato ad nacholosa loca ipsi consistere gliscit
reversi et ibidem in pontem metlig sua castra fuerunt
est. Quo Willelmus comes Hludowicum comitem
ab Holland depulit

Willelmus comes de hellan intrat

Interea Willelmus comes ad expeditionem ca
lida de Zelandia potenter adventans et navicu
la sua fugit in tot ut altera die contra ludowicum o
pidum in dilatione affligere et eundem ab hac dilatione pri
na peruel expellere ludowicum aut hac subita
fauda audito tristis est ad Willelmum Dulce et
bimetric quatenus ipse depararet de exercitu pa
cis et concordie. Et ad diem constitutam sunt
pace effecta redierunt. Ipsa vero nichilominus et ali
ta rebellio sua percipit civitatem tentoria et a fuga
supplicantes equitatus absque mora declinant ab
hac ludowicus cum exercitu ibidem tabernacula
festino diffugio tentorio adhuc et captivos ab
eis ipso pro speedyb tradidit. Hludowicus
multos hominum sua pruntes in lacu zile suf
focari ab eis suppositum est. Alii aut cum gaudio
pecunia ad eis iconio detentis afflicti lassan
dia equalatum. Ceteri vero fugiunt currus thorace
galeros et cetera omnia abiecta a passim ut sui
mel calmat. Willelmus sui Willelmus cum pfuge
cum equitatu pariter insecuti multum multo
cum ad applicandum gypsum papilionis et victualia
ad cenobium Dulce suppellectilia accesserunt fuga
ludowicus comes de loey nudus dusure proposi
sub est et Willelmus in pena hac dilatione lauda
bilit equitatus est. Modo de hinc clapsoque
Willelmus comes recollecta militia multos
foloti et floriny de aspey adusaron suos
applicatis magnis destruit et cronit
comes de are fiat. Ho Dui cum tiettey
Dordrecht faudlateny ipsa manut. Denuo tiettey

Ludowicus comes de loey fugit et captus est

Ludowicus de loey comes et fugitivus est et mansit ex hellan

Comes de are in tiettey dordrecht incendit

Epus et Willelmus comes pacificabiles inuicem ab
Hollandie reconciliati sunt ut comes Epo pro illato dap
no mille talenta persoluit ac hereditarie pinte
gre sua restituit. Insuper et ministeriales eiusdem
maluerunt in comitatu residere in prato comitis et
a suis ministeris comite moriatur in eodem
in presentia eiusdem. Apostata Willelmus comes qui
gentis multitudinem laxauit et in deceptis apud ecclesiam
Tiel[illegible] petit pro eo ut pax inter eum et
monasterium Sancti Liuini violenta manu tenera
re cepit. Hoc audito episcopus eo hac
gratia plurimum locupletatus insignata pro
de mittit castra sua victualibus adimplenti
debita rome curie persoluit et eum totius
pontificatus gloriose reposuit. Willelmus autem comes
per obitum avunculi sui comitatum Hollandie
de manu fratris regis in feodum accepit et
tranquilla pace deinceps longo tempo gubernauit
Tempore Willelmus comes regnum Scotorum de
bellare disposuit

Hunc dicit obiit malgrolimus rex Scotorum nun
quam Willelmum comitem Hollandie cum regno
quod Scotia accepit in feodum de manu regis Anglie
Eduardi Willelmus comes vero hac cum de
regni Scotie confederatus est cum Ludouico homo
gento regis Francie qui cum ingenio classe aptata
mare transiit et civitates et propugnacula honorifice
et cum phaunt donec Ludouicus comes in tanto no
tos et annos sollicitatus ut absente Willelmo
latere Hollandie itinere quam idem Willelmus po
tiplo iam ingressus est et ad patriam suam cum vic
torali laude redierit est ne comitatum patrie
hereditarie cum et archiepiscopum pro regno maluerit he
ditarie cum et acquirendi amittere ac hostes ab
Hollandie finibus victoriose expellere Anno Dni

Willelmus comes Epo concedit milli talentum dat et alia fiunt vi

Eps vegit comiti vrim et grat pti mundi pers in hoc militi

Regnum Scotie capit in feodum a rege Anglie

Maglio pfrit victoriose comes Holl. Willelmus in Scotia p[illegible] et ingressus Eudonium Comitis

Obiit Theo epus i Decembria

ab eo nos decembris Theodrico episcopo apud Sancta
requiescit in domino pro anima sua et ecclesie episcopi
episcopio qui de prima tripectinis tricesimo Deinde
est in ecclesia maiori genere dicuntur pontifices
honorifice tumulatus et De ottone primo eius
pontifice xxxviii

Eiusdem Theodrico pontifice venerabilis dus
adolphus coloniensis otto monasteriensis et gerhardus
de gheldria fratres et pontifices wilhelmus hollandie
et otto gelrie comites convenerunt in tricesimo quatenus
supplicare ecclesie pro pastore nouo Quorum
demum primo otto cantens quoniam xxxviii et
est epus huius ingenio clarus aspectu decorus
et eloquentia fratre eiusdem comitis gelrie et soror
fratris comitis hollandie hic otto iuniores xxxiii annis a
nostri sui iuniores etate dispares rotundi cuius anno
diu et ad comistare possunt qui stato apud
montluscum febrie pulsatus xi kl aprilis occi
bituit et post ad epatum habundantia pus anus ibi
ad dominicam sepultus est a tricesimo ecclesie honore
congruo sunt et idem iuniores in causis iudicialibus
multum discretus et in tractandis negotiis reipublice
valde cautus De gesta ottonis xxxviii

Et quia iuniores etate ottone po
tiuntur pulsati comites scilicet hollandie et gel
rie pontifices in eisdem quibus obtinuerat a apostolo sup
plicando assiduis ut otto xxxiii natus de lippia
maior episcopus xxxviii electus Epus qui de
consensu metropolitani sui suscepit epalem bi
ritum apud fritzlar ubi assunt a fre
dericus tpalem acceptant iustitia hic
et misericordia otto disposuit epatum sui cum stipitatibus
ampliat ab epatu usque ad mare transiuit totum
ad hymnum fratri suo filium
suum mare transiuit

Obiit i bort hisen

Eligit epus anno xxxviii

Hirbudinit epus a metropolitano

et misericordia tpalem

re fridericus

Epus mare transiuit suo fri suo epo tie predii quitlit

De quodam miraculo beate

urat hoc tpa floruerit duo milites famosi
q Walterus ac Walthemus fuerit appellati.
Walterus quidem ut fertur ortus fuit a Brabantia
Walthemus ex Hollandia. Contigit autem ut hi
duo ad hospitale ad exercitandas preces istius ire et ut
de tornamentis laude tamen gloriae reportarent
qui simul mane quadam itinerantur oratorium
ut devote missam audirent ab hyeromonachis
aut ut clerici missam sibi sub eadem hora festi
tinet canent et ea finita missam beate mariae virgi
ni mora subingent. Et qr Walterus ardenter beatam
virginem maria amabat idcoque missam eius
ad finem usque audiunt Walthemus autem secularibus
gaudiis multum cupidus finita prima missa hyeromo
nachi ingrediuntur in quo militari laude
multum laboris complevit. Walterus autem percepta
benedictione a missa cepit arma festinanter induere
et cum sua familia ad castrum tendere. Et
cum ecce qui primus ibi Walterus invenit equum iuvenem
longinquis miles lassatus petebat hospitium Wal
themus de armis Walterum gratanter amplexatus
et eum de talibus verbis allocutus est. Clarissime
miles iudicialis a Deo qui hodierno die pro
nomen laudis acquisisti et innumerabiles equites cibe
do vulneasti Walterus qui de huiusmodi tanto pri
subsistit sicut qui ipso die tornamentis obtinuit
nec qui pertinuit. Et per quem ibi Walterus lau
de sui moris ab histrionibus iudestinter acclamari
audivit ore admirando magnum Walthemo dixit
Clare sodalis scito quia hac die tornamentis hyeromo
nachi pulsu qui te discedente missam gloriose virgi
nis et matris ad finem audiui. Tue michi per
altare volunt quia amantissime cor desiderando
eius amare secularem gloriam et appetamus iste

Miraculum p
clarum a Virgine
Maria factum

iuvenide

Reynsburch regule cenobium

[illegible] religiosis [illegible] toto [illegible]
et psalmodias suas petreis [illegible] dilate reliquit
[illegible] ad [illegible] dicit [illegible] iusta missam [illegible]
mo assistit et cotidie manu [illegible] pre desiderio
padet [illegible] aureo de celo lapsa tendit
manibus eius et signum quod deus animam sua
uit eius sud oribus. Eade quippe cruce adhuc
contrissa de hac apponit ad hollandi glarefd
buterie copiam [illegible] monasterio debet animam [illegible] celimo
sud hic aut comitissa venerabilis anno dni
ay° c° xviij° v° idus februarij defuncta est
i reynsburch hodie tumulata est [illegible]
ing aut qq hac alia coniuge nolit maritum
subducat sed paucis annis i hac vita superstes
fuit sed et ipse comes. Ilmo dni iij° c° xcvij°
die nonas februarij creatori reddidit ayay
xcvij anno pro bellorum reversis ad hollandi qui
bucitale sepultus h' wilhelmus ad pedem monas
terium [illegible] adductus est qui ibidem cum [illegible]
coniugibus tumulatus est

De gesta floricii comitis hollandie xviij

Post obitum wilhelmi primogenitus filius eius
floricius quartus xviij comes hollandie Dux
et kynbre machtildis filia henrici ducis
brabantie de qua genuit wilhelmum [illegible]
et floricium primo defuncti hadnome et ma
chtildis henrici comitissas

De vita ottonis episcopi coniugis zaldie et comitis gelrie

Hic tpibus otto episcopus de se
tropolomitana ecclesia [illegible] tota

Otto et Iaurit episcopi pro primatu Hierosolymitana plurimis discordiis se immiscuerunt

tra sua bene parata incepit quamvis discordiis se
inosinit. Otto itaq; comes Geldrie plures quondam
vasallos habuit. Terra Gallandie quam per vicinos quos
sepe fuerat operationati sit adeo ut in bonis terra
illius multi ipsius effecti sint quam idem comes Geldrie
Apud Theolonium Lotharie arrestari fecit
et eum multis Gallandie comitibus idem pontifex
ad spiritum transmisit. Episcopus autem Aurelio Theodrud Mo-
nasterium Ap. ac Hermanni fratris sui coepiscopi
aggressus est ut vicinas villas contra
eum posset incendere et rebelles subjugare de Gal-
landie victoriose obsedit. Comes vero ad
dictum episcopum auxiliatur comite Penes arsido
congregato congressus est. Utrique modis episcopi re-
sistere. Episcopus insuper cum bucinis ac instrumentis
tympanorum aliisque hostes viriliter aggressus
quosdam occidit plures cepit ac omnes alios victo-
rie fugavit. Hic motus qui et idem Episcopus
duo castra quorum Duckam unum destruxit
et eum qui Bothorst appellatur cepit maiorem
Gallatenus insultabant. qui cum castrum pseudo
punitum subjugavit rebellium et omnis Gal-
lodie applicuit adventum ad illustrem conspiratorum
comes Gelrie per victoriam potitus in Dunia
et Wahramum Duce Limburgie ac Henricum comite
Zeynen cum duobus milibus militum sui ipsum
auxilium iuvantur et florentem iuvenem Galley
comite nepote suum sibi copulat cum sunt qui
totum castrum ascendit cum insulto quasi naufrago
et opidum Donum cum villa Geyn hostili conflagrat
incendio. Comes vero dictus episcopus Aurelio
Gherardi Bremensis archiepiscopi fratris sui Theodri
monasterium Ap. Wigmi sui ac Hermanni de Ligwia
Hermanni sui agilis milites aggressus et diffu-
dendos principes in tropide belli instaurat de-
cernit. Hoc audit Dns Willelmus portuensis episcopus et apsli
sedis legatus et misserat supplicat ad locum ita

Theolomium Lobrik

Arsilor

Castrum vorst destruitur.

Castrum Buchorst et depopulatur

Lakaburg non fluxit vander Lakaburg

Legatus apsli pro pace agitat.

Gramingia defertur et diuinit?

8

[illegible] et de consensu
totius [illegible] prius arbitrio quatenus [illegible] Gelne
adeoque sua de [illegible] allodia beato Mauritio tradit
et episcopus eidem allodium clericis monachis abbatie apostolis et canonicis eorumque istos restituit. Omnes
insule Holland principalis sub illis habitantibus
[illegible] habet ac eius [illegible]
manumissione sed libere [illegible] De bello ad
episcopum [illegible] quo de episcopo [illegible]

Anno dni 1000° [illegible] obiit [illegible]
[illegible] et Rodolphus
castellanus Honorde quam dns episcopus [illegible]
[illegible] Gramingia [illegible] et pacificas treugas sub m
[illegible] morte [illegible] fecit finari mandauit. Qz
Rodolphus abscedente pontifice castra eiusdem
[illegible] destruere potest Gramingia [illegible] et [illegible]
[illegible] treugas eiusdem effugiunt ad Fusla. Contra
quod Eberhard de Fusla [illegible] eduxit [illegible]
de oppidum Gramingie qui vocantur obsidione
[illegible] qz [illegible] assultu [illegible] oppida [illegible]
[illegible] et Rodolphus [illegible] [illegible] mortis [illegible]
[illegible] ad concordiam [illegible] Rodolphus ad [illegible]
[illegible] sibi [illegible] diuersis modis [illegible] statutis [illegible]
[illegible] affugiunt [illegible] obsidiis ac [illegible]
oppida hostiliter [illegible] assultu [illegible]
Qz ac dns episcopus [illegible] oppidum [illegible] [illegible]
[illegible] papies aggregatis bellatoribus prosunt
Rodolphus ab obsidione [illegible] et castra [illegible]
[illegible] potest [illegible] In cuius adiutorium
Gerardus comes Gelrie cum multis pliatoribus [illegible]
[illegible] adiuit cui [illegible] [illegible] comes Holtie
robusta milia destinauit. Quod dux Brabantie et
Balduinus Henthenius comites sibi [illegible]
manale [illegible] episcopum colonie et monasterium
[illegible] eidem adoptauit auxilium. Ex quibus
[illegible] apud [illegible] agitatus est ubi
dns episcopus [illegible] castra [illegible] [illegible] cum

andas principibus plurimis gaudens est a Dictatore sua
principe Rodolpho a bonis suis ibidem episcopis at
tribus abbatibus cum sua plena iudicio predicti
cum Rodolpho vero affendens episcopi magnifice
ad dissolvendum obsidio ab oppido Gronige qui ci
timo castra sua posuit apud villam Coordi prima
Dominica ad latissim palatio porrot strua in medio ipsi
Dessiale cum hostibus exhibet aditu Alstina do
mi cum ermitibus radiis amore Jubar accessit
Dominus de Gore beati nutrim vexillifer in Gore
tubarum et strudore tympanorum cum clero accessit
armigeris cum toto exercitu substructi est cum duci
armatorum bellis Et ecce pugiles equis et
ceteris prudentibus ad armorum paratis preparati
paulatim in ipsis palidemos loco pelidolor vini
subinsit sed ad ictus tubarum exercitus a mu
lieribus ministro mortis qui crudelit interempti
sunt Alii vero apparuit subito ardore insolitabili
sitis suffocati sunt Ecce ad plurimi sinnati
preter tinia fugam abhostibus vix elapsi sunt Ro
dolphus cum cum quibusdam militibus fugitivus in
structis victualibus applicuit magnum copia qui
cum multis captis gloriose duxit et ad Coordam
sunt quos principales erat gerar de comes Helpe
frisiorum Dux amstelodamia et Theodericus filius eius
ipsius Dauidis Dux cum episcopis palustris lo
co capti est ibidem per Dominum tormentorum qua
dire mutilatis sunt fellis carnificis
cum carne cuncta gladiis acutissimis abrasunt qui
demum per obprobria multa sub ipso die lil' au
gusti nuncii loco munditiis coculcarunt Cecidit
ibi in ipso conflictu cum episcopis suffocati subinsi multi
plurimi et occisi plusquam quadringenti milites et
armigeri bellatores cecidit Inter quos Gerardus
de Horstmaia miles Walter stetting et teutonicos

Dns de Gore vexillifer bti Martini

Nota

Otto Comes de Lippe episcopus traiectensis et tertio mis crudeliter ordinat corona sua

Monialis sti Bernardi intoxicata colore mulli mortuat

Willbrad episc

Gregorius xi

omni famosissimus suae cleriae suae aliquandiu fuisset
palidus mortalis denuo in unis et comitis duly iterum
horrenda strage in duobus hostibus oppidi est Otto
quod et plus a loco pulsibus eius abstitit non igitur
fletu et cleri qui populi tumultuatus est et collia tur-
bata qui vinij amis egregie recuit et totra rapacis
hostis rosa ad morte strenuisse defensauit. Et
de anno Simonialis sancti Bernardi puella nigri
cuilla accessit acceptaut cum habitu cum Gulielmus
dus prioruisse sue solitudine sue bu placuit
De gesta Willbradi Traiectensis episcopi
Quasi sicut audiuit Ottone porrisse flori-
dus Hollandie comes in cetris principalibus
collie vasallis trectum adiuit qui pro suo rosan-
guineo suo Willbrado paderbinensi pontifice filio
comitis de oldenburch supplicatorias preces fudit
et dum comunale capitulum super hijs deliberaret
agit ut deuotas instantias eius commisit admit-
tere et ipse comes fidelitate et dus amistie de
letalit consulendi pro breuis ducibus a pistone
dissi redibetes in cultis dilati sue in capitulo q
pradgedo ab ecclia deprecabat sue in deprecatio
huiusmodi et imbrij vesis omnium clerij lacrimabilis
amare lacrimatus est et dolor totius populi de
nere pontifice no incerto renouatur et et immobi-
de dus Willbrado paderbinensis episcopus tanq
Moneus condecor postulatus est et plus
vir constans audax et ingenij et qui de Willbrad
sic fuit illis ducibus in italie partibus et occupatione
rectoris imperialibus deoq distinti vini tuis
alpes missi sue festinat ut de episcopo de nouo
pontifice nouia fama deferet et postulatus
trectensis ecclie in rona curia pintarec et et ita
fecit est Nad dus qua gregorius huius nois xi
de consilio fratrum suorum motu et Willbrad
dum de paderbino trectum transiuit et in aplica be
ne dictus nisi prium honeste remisit Deum

Conordia. Lare.

Prima Rodolphi castellani Conordie p epm omisso et damis illatis.

Castrum Lare destruit.

Dominus Rodolphus fidem fregit epo prestita

ignaris
de Edeliger

et traditor corrupto
per rodolphum

qui cum qui castrum cum Burg collum ingressi et
rodulphum fugiebant submulum latere potuerunt potuerunt
occupaverunt porta civitatis ingressi castra dolo
se capit custodes trucidat et cum tota mu
nitione suo satellite communiunt. Eius autem et
amissione castrum ... cum castellum hi Sen
berch propter crouf fugari et gradi expeditos
ad ... conrardi et teutonicos exclamari ... et
anno Dni a° et xxxviij cum ea tota patria ex gla
do nigro fuit ubique quia Dus Eptus valde
eduxit exercitum et teutonica ... altera Dus
titus et memma castra conrardi cum Dus ... ite
mib atterere et omnes inimicos suos in eo sit applic
de. Ex spes hi omno fugata et qui ad noctem de
tyrolaldi cum Abre magno de repente redeunt i
tiny alterunant vinum et glacie ut totum exercitum
dimissis ibidem ingressi ad partes Ysalmas nunc red
redit et cum ... ad papales in Dulge
nab ad filia ... redit ... incuciente
Sexto estate rodolphus obtenta salte ... Dux
treuga cum abbate de fulda sua ... compromisit
arbitrium de anno proximo quod hatteng in alium
mt cum et cum ... trenta ... in Dugib
rodolphus castellum de hi Senberch adiunt et
de compositione pacis cum eo tractare coepit de eo
adiutu Dus Eptus plurimum stupens cum domi
natione coepit inquiens cum inter omnes capitales
inimicos suos uno suo ... solus est laus ... ac
de. Et cum castrum obstare potuisse. Nullum
do expedien rodolphum tanquam colegae de concla
ui volentes abstraxerunt quem cum heruo de fuch
sonodire rotam in superiorem exaltarunt ... altera
pars ita tuetur tumultuae coepit altius
ut de die in die pacis bellum vel iterum eo

Castellum herden berch

Asperans

Inter nix glacies eo offerunt armis triumphant de hostibus

Nota
Inuito eo Rodolphus direxitur et in superiorem exaltatur.

quo dictus episcopus Tretonensis mittit exercitum de nocte ro
dulphi [illegible] odoli sunt et de duobus militibus militibus
mittit Holtzy mit' militibus Hystorie plac' ad hanc
rispondentant. Anno Dni ao. c°. xxxvi°. Johannes episcopus
Tretonensis cum civitatem in tribus bellatorum obsedit gro
ningen et episcopus eorum portas armipotent' apri
ens omnibus adversariis suis magna copia hominum
et victualia ad de eius ibidem applicuit et altera
die plures villas Tretonensis devastavit episcopus at
sup hiis plures gravis accessit ad Frisiam et ibidem
principales fundegeras deduxit in tantum quod magnum
fecit quia Tretonensis potest pertinuit et villam coniordie
cum subsidio militum pecunia invenit in quibus arma
geri plurios equos armis vestes et victualia prae
didenus quinque pueros ac mulieres applicavit tru
delissie trucidavit. Duces pasqete deinde de toto
capitulo capitaneus trispalius Schimmaoen adusque ante
Leusden et ibidem in magna gla cum victoria pda
militia secundata est. Matutina de hinc exercitus
episcopalis capitaneus cum tubis flenentibus et signis inva
dentibus paludem trisiens appetunt ad obsidiandum castrum
coniordie nunc dissidens de trophyo furente con
tione. Hi cum Tretonensis innumerabilis copie prima
nocte cum intrerunt eundem castrum possidunt et ab alia
parte Frisones monstrum diorum cum Tretonensis in magna
preclogatura pari stabat ad flum Frisones aut tra
ten duos adversariatos cum hestinia die dumetis
quam et Tretonensis adeo convulit' arma sua ut in
manifesti coniordie audacter ante deum et adusque
capitaneus sine mora obsidiaret. Hi episcopus at
tentatis exercitus suis castellum Herdenberch retro
cessit stipendiarios suos dissolvit et cum dulcedine
ibi suis valedixit et castra sua cum omnibus
adimplenit. De quodam magno Miraculo

Quia hic tpa quidam Judeus in Hispania
commutatus de vitae ut coniuga amplia ad

Groningen obsidit, ff hostis potest dimicat.

Episcopus ad 3° tretonia arcedit armata manu.

pueri et mulieres crudelissime trucidat.

Hic 3° episcopus a tritonibus deuictus est.

Herdenberch Castellum

Miracula

Miracl'm grande et roser' Christi m fidi.

Mostruosum predicum Zwollis

De Monte fator' et sporon' dator'

Otto Z. epus

recepit i solida claritate lapidis librū habentē solia
lingua descriptū ibq legitur hebraice. Hoc
scribat' sibi hic modo. Dei filia Maria con
gnue nate eius p salute gnis quam patet' eius
ceo Judeus ad fide xpiana ~~ceuersus~~ est et cu
to familia sua diuote baptizat' e. De quodam
mostruoso predicto

Anno dni ab o. c. xxxvi vi kl' augusti
Willibrad de epo pr Zwollis adimplenti
vite sue tempus pg annos xxiii fuerit ceuersus
episcopus cum deu tuslatu i monasterio sancti
Gudati fuerit honorifice sepultus. Ad et eius
ecclie fundamentum principale lapidem ieat hic
Willibrad de eo adhuc padebit nec ecc epus
bis ad ista stat postrus et ob imperiale negotium
ibi diebus illis fuerit coptus e. Addo speciale quod
quod civitate aut tharsam ad duas dietas que
tsilo mons quidam amena situatus est. Ab italis
illis tre mons fator dicitur est. Ita quidam sc
sepiamus ieiunauit et cum pane tosto sacrat
eucharistiam accepit et sic sobrius p deum montem
ascenderit p cui subito fatum aperiri inueniet et
eucharistia fortunatus aspiret. Gliubatus. Willi
brad epus i libro veritatis asserunt se audisse
quedam milite i antyochia q. p dto mo illud
montem ascendit ad inueniendum fortunatum gratiam
hic beatus miles i tacuimis montis illius quidam mensa
le diuersis cibarius adipletum inuenit. Ad sobri
ueq familie sue diminuendo diuinata lar
ga victualia ministrant. De gesti ottonis
dei gratia episcopi

Dum igitur dietetim ecclia pg obitum Wil
libradi pastoralis regimine vi
duata fuit et gnale capitulum ad electionem non po

tiplas convocand esset Otto de Holly nob Hugtrop
p invocacoes sancti spiritus xxxvi concordit electi est
Idem Otto clericus et de regali stirpe progenitus
hic Otto qui obiit prius sine assignatione filii ad titulum
militiae susceptus de malo suis sine suarum oneribus
fuisse hoc ergo Otto miliae ceteris et potissimum ac-
cepitas pauperrimus tuetur capitum i fumis quasi
debitum inolitum tua qui assidua tempestate genus
rebellium tua qui fluctuosa aggris irruperunt
Divina disponente unda id dicti equis primorum
sui possessiones i Holland venundat debita sol
vit castra reperit totum qui potissimum sicut dux
tpalis loco tpe gubernant tld eq eius dinoscit
supplicatis Floriacq comes Holly fiat sumb ex
tissimum aquem abamorouglhem usq; Steenhouwd
sumptuose construxit et ad Zierikzee id sue
memoriam capitum multa donavit sepe scat
Hic Floriacq comes Anno Dni a° et primo cum
Henrico duce Brabantie et th coruco comite cla
ma missu Dni gregorii pape tra sta dingre
brenuis Dyoc ad civis mulieribusq et puellis
anno de populatis est pro eo quod pcem offerunt
equis fat dotibus et clericis ad pphana templa
ydolatre reversa est Hic de quo dicit tyrocinio i
quo Floriacq comes oriundus est

Ecce anno Floriacq comes princeps magni
tuds multa tyrocinia p diversas provincias
fecit in quibus prorum laudes gloriosis ac
quisivit Comitissa vero claromontis famosa pbi
tate cum cunctis principibus fecit audiens justa
secreta cordis assidue meditari cepit qualiter
electus comes faciens aspicit de quo quo tot
militares probitates fecisse audierat Tunc

Florentius imperatrix primo in sexu filiam incognitam
dor Comitis Claromontensis crudeliter interimitur.

Otto Eps sicut dux tpal' Du
cpati regit
laudabilissime.

laudis

Brenises ad
mlieres et par
vulos depopula
tur et idolatriam
stra brenises
azimi fiverunt
sicut et hodie

tade archanu hoc consilium adiuvit et maiorem sua
blandis suggestionibus instigavit ut sibi fuit huiusmodi
Alemanni pretorizari fecit in et ipse tam veteranorum
milicia redit. Hoc pro eto qui Hollandie comes illic
victorie esset cum procurabat finaliter pro conquisita
da sibi laude militaris gloriae sicut [illegible]
comes Florizag associato sibi comite de Clumia
magnifice cum eo illic affuit atq; titulo
sue nobis dilatari voluit quod et magni militis ibidem
ab clemanus clausus est et cum Dux de Vigcello
gallicane milicie preceptis instructus est sicut mos
huius ordinatis acies ab hinc omnibus electis mi
litibus vestitis cum patribus [illegible] prescriptis
tubis tympanis chorustatibus vexillis ac cum
gladiis penitus conglobati sunt contendentes
in laude iamus gli. Hollandie comes que
itatq; in hoc ludo preteris certatim laborant
pro palma triumphalis victorie nam et ad plu
ries gallicanos milites cicur adiuvas cohortes
distinxit ac clemanus hic in quibus optimum
auxilium assortiunt omnissa victoriam
pretiosa portant florizag comitis ab altitudine
turbis penul ituro et gli sue laude obtinuit pro
vizari triumphans eo maxime dilectionis assu
sorq a vulto capit expete quatenus Hollandie com
tem inter equestres comites sibi velit ostendere
tam de ipse certus pro ingrato recepit et vocu
sue nobili torvis aspectibus sic rudit hoc qui
eo habuit dantia cordis obloquitur et Hollandie co
mes amice tuo fidgi. Ecce tuus amasq hic pu
ter est egregia vexillo quod aureum leone ha
bens rubeum cuius arduum dilectum multotiens
adoptasti videlicet [illegible] si vinit Dus iam et hic videbis

virum

+ luminis

r fert

Proinde militiae et iure fori e mundo Galliae delendae
verbatur in proelium arrisum.

vestre coniuncta. Contissa quod amabilis maritum suum
fecit cognoscens dum salutabat Hollandi comitem
per secretum pluimitre nuncium. Hoc claromontensis co-
mes quique decepti arma prima Duces Galliae
nos sibi milites adiunxit et ad duo de vigello
florentino comite fulminello iterum et ad pie vel
lant. Floriacus autem hoc instigante adversus Gallica
nam multitudo solum quod potuit effugere restitit
et plures cum hostibus pugnatos ville probita-
te hostium denuo tandem claromontensis comes i flo-
rentino violenter intrare et cum i corbiano prin-
cipis augusti crudeliter iterum. Comes vero cum
p nidi adiuvans comite claromontensi i vide-
licet tempore sui secum occidit et dum de vigel-
lo capitis ab eo turpissime fugant. Et cum
pro sua tyrannidem abusus e sui exercitu plus. Oi-
tessa vero claromontensis i nisterus qui florentinus
comes in morte ocubuisse et quia pro parlis
ad sue mens esset plumia volens antiquitus
nec alienatio sustinuit et stipes de cranum
tius principare voluit. Nuc de hiis iterum ab-
le morbis quae medici vocant amorbiosis iterum
et per modicum mutuallium tempus ab hoc seculo tus
migrant. Porro corpus electissimum comitis Ale-
manie pius ad repusb. gen nostri Dunc-
tio est quibus plurimis exequiis i himinatus
Ut florentinus floridi sunt et ita excellent
gross sui omnes primates Hollandi a vi ad nis stu-
nia plutate comitatus regni Hollandi. Hic quoque obi-
tus otto Tertius cuius successit Wilhelmus
Hollandi de Dorancello in [illegible] gestis et comitatu
cum i tubuarum per potentiam. Et cuius
tiones deuiat conversus subiecit et ad cor

A tritionem.
Otto cuius tri-
tonis deuiat,
conversus et
rog tras subiecit

nemo resistente qui voluit obtinuit. Quibus autem de
Corgello per quos ad amicabilem mitriadem et [illegible]
papam Nicolaum reconciliatus et ut collegiatus et [illegible] de
fieret ad altare quo fuit enim Deus intercessit
Ramo de Gruter a° et Gerwin per bl' Jamar, malig-
tilgis comitissa decessit a protectione quinque sere-
li quinquilla fuit apud plurimos ostiis et Dunc
Lossumsis monasterii qd' pro zenne dio quod
fuit devote construxit et adiecit per dies Gotho
fuisse constituit

De magnificis et [illegible] Wilhelmi Romanorum regis

Ob gloriosa serenissimo principe filio eius
Wilhelmus huius nobis in comes Holland
cum hereditarie sublimatus est ducatus i Vorio
Elizabeth filia duci de Brunswyk potiatur
comitatus de quo genuit filios duos sucrescent
Hollandi comitis. Hic Wilhelmus a concilio Innocentii
hoc tpe magis a Romanis regibus ferri qui mitor
anni. Erat tpe hic dicus imperator ab ho-
nore qua a Deo communicatus per inocentium ab
imperiali dignitate destitutus est et tantum
tuit nisi officialis simpli zonori sicut electi
est. Ita idem tantum ad paucos annos sub
lingit et tonsi regium denio corae corpit

Cuius ad aptus de quali consilio fini suor
Dum petri rapuerunt ad velle aurea sti georgii
diaconi cardinalis deliquant in urbanum no
ntes ut officialis iuato celebrarent clero regia
Electores itaq; convenientes apud Pagum Norim
que elegerunt i rege Wilhelmum Domicellum Hol
landi protestatus ipsum potentiorem esse principe
i regno Germanie et cum qui primus publicatus
fuit clero toto miliae solempnis erat consultaio

Wilhelmus est a suo
nutritus amantis
magis rigori fre-
ri qui mitior auri

Friderico Imperatore
et ipsa ab imperia-
li dignitate destitu-
tus est

Comes Holland ho
tpe in sebam po-
tentior primus
Germanie

Nd et de eius vicesimo agens anno adhuc fuit iuvenis
[illegible] rubor decoris cute candidus crine niger[illegible]
statura [illegible] distortus tota corpus collaudabat
[illegible] solempnitate [illegible] militis effecit

Sed quia adolescentulus electus sue tyrocinii fuit
armiger [illegible] ad repentina festina
parata sui ordinem [illegible] sibi fuit [illegible] ut [illegible] ritu
[illegible] militis fieret angli ad [illegible]
[illegible] regis [illegible] Et [illegible] milites mo
[illegible] tyro [illegible] obmissis superfluis so
lempnitatibus salte [illegible] collaphis militare dignetur ac
[illegible] multi regulam cum de ordinis ipso
[illegible] debite militare [illegible] Quod [illegible] materiam
aliquisque [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] quomodo [illegible] Willelmus
[illegible] Cyriacus [illegible] miles effectus est atque
[illegible] militaris ordinis ad summa festinitate
[illegible] est ut [illegible] modum milites [illegible]
[illegible] die sui susceperit atque [illegible]
[illegible] sue regule [illegible] [illegible]
[illegible] solemnis [illegible] [illegible] Willelmus ar
miger coram cardinali [illegible] est [illegible] regis Bohemie
dicentes [illegible] modum [illegible] reverentie [illegible]
[illegible] Quod [illegible] [illegible] supplicantes [illegible]
[illegible] coram [illegible] [illegible] confessio
ne arripiat ut militare in collegio [illegible]
[illegible] vocetur [illegible] Dnus autem cardinalis pontificalibus
assistens ornamentis eidem dixit armigero [illegible]
et [illegible] [illegible] quod [illegible] miles [illegible]
militare volentes esse magnanimi ingenui [illegible]
[illegible] et [illegible] magnanimi quidem
[illegible] ingenui consanguinitate [illegible]
[illegible] honestate [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] portare [illegible] angli [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] regule [illegible] audias

De regula militaris ordinis

Ecce est itaque regula militaris ordinis

Willelmus Bono
rex claris miles
effectus est, quo

Nota de cardinal

Spectat ad
militar vo
luntim.

Regula militaris ordinis

In primis sed devota recordatione diuine passionis
diuinam missam audire pro fide catholica corpi
audast corporis Item ecclesia seu ministris eius
a abusibus et grassatoribus liberare viduas pupillos
et orphanos in corporibus pietate Item iusta bella
contra infidelis pugnare tenetur remittere pro hac
ratione peccata et mortem subiecto mire Item omnis
non in causa militaris dominus exercitare impe
rium non in eius patria retinere et temporalibus
obedire temporalibus illibata in vigore suo prius
te feudalia bona regis vel principis neque alienare
ne irreprehensibiliter apud deum et homines in
mundo volunt hec statuta militaris regule si
deuote custodierit et ad posse suum nosse diligen
ter adimpleuerit sedes te meritis temporalis hono
re in hac et vita et post hanc vita requiem et vita eter
nam Hinc autem explicit dominus cardinalis qui
tas in manu eius de tyrones claui et missalis
sue lem lawachelin ita dicens Deus omnipotens
sic ordinet in nomine domini deuote custodiere et re
gulam tibi abbatem explicata prius possibi
litate prius Redit armiger solo illius autem
cardinalis cum professione eidem armigero de
dit et idem armiger palam omnibus in hunc mo
dum legit De professione militaris Hyacinthi

Professio Regule Militaris

Ego Mathiekinus Hollandrius miles pri
ceps sacrum imperii vasallus liber in mundo
profiteor regule militaris obseruatione in prima
domini mei petri et domini velim antecedere dyaton ca
nonicis et apostolice sedis legati pro sacrosancta eccle
sia romana tamquam in cardinalis hec deuota
professio predicti tuoque sit vera et missio autem Hinc
magister ordinis bohemie gradum dedit ictum in collo
tyrones ita dicens ad honorem omnipotentis dei
te militem ordinamus ac in nostro collegio te gaudent ac
cipio et memento qui saluator mundi corda amica

potrisse pro te colaphizatus et illusus est. Cora
pilato ipse de flagellis cesus et spoliis exonerat. Cora
Herode rege Iudaeorum restitutus et derisus est et cora
di populo nudus et conculcatus; cruce suspensus
est. Cum obprobria mecum tua deo [illegible] de
te consulo rex cora morte obsisti te monco
III. Cubi ita solemnis adipleta dum nouus tyro
pq dicto missa cum studentibus buccis pstrepe
tibus tympanis et tinnentibus cymbalis contra filium burrinis
regis Bohemie tibi vicibus comiset hastilludium hastiludium
et cum eo et gladiis cuiterbus simulando tyroci
nium. Celebrat rex magnifice expensis Eduardi
regis ac domus largissimis cum magnatibus sui
honorificentia. Dz et duos cardinales interea rem
ipsi pstitimus nuncii legatorum respiscit et sub
ipsa plenitudine gaudii ex hac fama displicatori
suo tenore subscripte epistole distinctus. Immo
tenus Epus suus Dei et Ecclesie sue ministerium
ad cristiadum salutis et apostolica benedictionem
Dilecto nobis in Dno filio qui ex comi Dei corpis tue
bis sentire nostri cum capite. Nobis igitur tibi pon
di sibi [illegible] Notum dz, ac pleniste qd quito nos octobris
i cuma sua colonia congregata. Petrus filius in comes Charissimo
Holdy [illegible] Willelmus [illegible] voto prudentia qui
i electione regalis sui habere nostri. In rotundo
rege ceterus principibus applaudentibus est electus
sicut ex literis regis eiusdem et dilecti filii nri s.
pet. sti Georgii ad velum aureum diaconi cardina
lis nobis constitit manifeste. Porro ut sue gau
dium qd de prospero eventu necnon est accendi
tibi eius de persona electi nouum gaudium cumulet
Dnc sicut cum cardinali reverente precipi
mus et sub ea fama testa. Est fidelis catholicus
ac prudens militia strenuus pius potens
viribus multorum principum consanguinitate et affi
nitate concretus iuuentute senuit experienciis

moderam et tu moribus et spe corporis i oculis omni fi-
rosus quidem spectaculum in Dno et ipsius potentia
maiestatis qui sub pedibus eius rex constitutorum ca-
tato velocitate et magnitudine capitibus confessatur fidei
catholica pax certe tranquillitas orbis et fidelium
statu dicitur abscondere principum magnitudine repau
lor ipsi. Dic et nuda sibilibus ab nostri dilectis in
moribus quisitos Dat. re De solempni corona
nos Willielmi rex

Coronatio regis Kanute

Intra eo adhuc electus rex i consultacione re
sidit apud Moringia dictus. Quando ita
complessit cursum Quarta die hui exorta luce qui
primale celi quod sol tre substiae i aurora ro
tiget tubinatu est castra tolle et citate aquesi
bestia dia cingere Cuius aut aquitu cum festinaret
triplo portas claudere et vallatas obstulere Nec mo
ra qui et ad electus eo iuitus bellatoribus papilio
i quibus et exit et eo principibus arcana consilia tracta
ut citeno aliquo machinamentorum posset occupatur
regia civitas absque tormentis posset obtineri Denique
p quos Da ingenuos opifices decretum est ut ipsi arc
tulete vallum per celsitudinem construere ac orbe
i modo agrius condicionis cingere et qui ad civitas
i vallibus modum situa plurimis ab sulphureis
et iniqua multitudo fontibus limpidissimis sophia
bundi fluida Hoc ipse i undas aqua multiba di flu
cite hus metu adeo breve cepit cumbere ut
multa cum ab sex navigio quid domicilium domo
di posset exire Cor ipsi. gram dispedio bacset
assicti prius cerui electo rex pons urbis absque re
bellione patefacere et civi pro vero Dno obtinere
lustrare ut civitatem vallo ifinuti prefect ac
Londanie aqua constructo metatu mane pinitet Sgi.
fracto vallo rex voltra die nus sib octobris orbe
i egressus est et ab omnibus cumbo gracose suscepta
est et ab omnibus cum Dei a est omni sort festiua solep
est Apostra vo Dei a est omni sort festiua solep
nitas summa multitudo plebis et principum de

Leodium Traiecten Monasterium et Mindensis episcopi Imperatorem habit.

Magutinensis

Coloniensis archiepus

Marchio Brandenburgen

Dux Saxonie

Dux Bauarie Comes palatinus

Rex Bohemie Impressio argentea rex rom

dunt cum rege ad basilicam beate marie virginis
ut sollempne benedictionis accipiat. Sumptis autem
consecrationibus tunc monasterii et hiis dictis et
ordinatis insignia regalia. Quia eadem leodium et
cuncta. Quod vestitus ornatus lentus. Quod
dyadema imperiale an regale solum. Tunc coetus
colonensis archiepus cancellarius prelate collocant in
sedi maiestatis ita dicens. Cum trono regni glorie
sedias in dicto et instituo i terra fratres. Archiepus
moguntinus cancellarius gemmam in oculo sinistro
deferto ex foris ponit ita dicens. Confere te dig
nis omnipotens deus i regem rorum qui David p
inanum samuelis in regem iungi iussit. Sic po
pulum hebreorum. Archiepus treuerensis cancellarius
fabre manum illi sic imposuit ita dicens. Prudat
te spus sapie intelligenie sue pietatis fortitudinis
et timoris domini. Marchio brandenburgensis
gladium ita dicens. Accipe hoc regni camerarii amicum sibi
dilectum ita dicens. Accipite istud signaculum no
marchie et romani regni i sua vigore conservans et
ab irruptione barbarorum invicta virtute defendas
Dux cum saxonie regis pustrarii donantur
ipsi gladium ita dicens. Accipite sceptrum regnum
et rebellis severa correctione potenter affligas omnes
perfidos et tranquilla pace gubernes. Dux equidem
bauarie comes palatinus sua dapiferatus dedit
ipsi globum aureum ita dicens. Accipite globum
spheram et ois tre mundi rorum regno subiicias
ut gloria angusta appellari valeas. Rex Bohemie
hinc bohemie pincernarius de consensu coloniensis archi
episcopi corona aureata capiti suo suorum posuit
ita dicens. Accipite diadema splendidum et
sis i studio actibus a deo electus i tribus ut corona
cum celestia habere meriaris i celis. Post hec
aut circumstantes principes adoratis maiestatis regia
acclamantes ipsi salutant laudes et gloria. Amen.

Homagium Regis Sicilie

qui sigillatim primates ad m regiale solium prestiterunt esse
debite fidelitatis homagium. Hinc igitur in mira so-
lemnitate patris ac regis explendo obsequia
festinum complent curia ruit qui prius ibi suc
dictorum patescent concilia. Denuo ordinando die co
uenientes officiales simpli statuerunt archanum collo
quium ut de commodiate regis tractaret speciale
consilium quatenus magnificum virum silicetto tuscie
epum comitem et patrum et comitem Rabacie Sicie ipsius
dunculus eius de regis consiliatores seu auxiliatores
forent et iuuenilem animum eius a bellis strepitu temperet
Dum vero subsidio regalis abbas eiusdem loci Sancti
maturi et ecclesie constituti est qui circa collum
Rubeiata gesset rex in magna festiuitate cum cuncto pri
ceribus valedixit et commissa castra roni regis
stipendiosis principantur. Cum rex exercitum fuit
castra ad sua. Imperatores insula

Castrum Imperatus insula.

omnes iuxta castellanum sibi debitum exhibuerunt
obedientiam. Ipse quoque castellanus apud
Imperatorem insulam Tuam et ipse rex in dicto
castro cum iniquis conuallantur armigeros in pur
nas ibi cum diuersis tormentorum generibus ad aligen
rebium iactis arcere quassauerit res et mensa
aliquas cum aliis particulari potus ipsegit portas
et armamenta. Exinde vero castellanus victualibus
et armis munitis habitis fuit quam
et aliquibus ipsum castrum honoriste defensauit.
Defuncti sunt victualibus castellanus ex
petuit cornia qui et ipse rex obtento castro ac
cepit in gratiam ut de cetero fidelis esset nec rebel
lione adiuncum cum aliquibus attentaret. Cum mi
nistra subtilitate mentis Adelbertus Magni

Dum appropinquaret theorphania Sancti
rex migrauit ad cellam ut in honore
trium magorum solemnia immolaret hostia. Fuit etem

illis diebus regens et leges apud Coloniam diu adhe-
bere ratisponitis. Eius de obsidione quinto nonas mai-
nus in Hiemania maiori in phanis maximis
theologiae cum rege Gundino diabaldi et in die
solempni sancti Dionisii Dionysii Regnaldus speciali
aliquid prodigiale signum videre voluit cum ipse reue-
rendo patri preces supplices deuotae celebrat
igni. Et ipse Iohannes solempnis in Dei. Et ipse a studio
rio suo predicis rege cum sua familia prose
susceptus quem et canonicus in quadam civitate
suis laudeuit ubi ministralis mirze prolaghtudinis
assuerunt cum ad dominicale letania huius mensis
parantur fuit utique diebus illis hyemis asperima
totaque superiores tre coxta nimis magna et quasi
omnia multitudo [illegible] murmuratione cepit de-
ii sub epi qui ita horridio frigore omnia sua
abiit foro prade iussit Dusa quoque et pp
Dei et ipse futuros omnes cotidie rege resi
dere ad mensa et bis quinque stadia statio dignu
tatis sue locum expectant esta cum hilarici et ni-
uibus in mensa mobile tinnuito disparuit ac estima-
bis calor cuncta diebus solis radius fructus inalbuit
tra gemmeu germe edidit et innatos flores i
uita cum nitate produxit sonu quibus arbor fro
des quasi plo tinuit et maturos fructus ad ocste-
dum cuique exhibuit sonica flores odore suauitatis
reddidit et zephiros sonas in obscuritate magis alto phibit
garrity volatilium applausu diebus aliis illis tonuit et
grata mulatio cuique accidentibus magna quoque
dore intulit et gelidus algor hyemalis frigidi
tatis prius cinamut et fervor estualis calditatis
itin effecerunt ut quidam disputauerunt quaeris ita pe
ritis effecerunt ut quidam disputauerunt quaeris ita pe
ruc equus duplicata diuinis emuriendos et se fuck
ret et plerique sub frigore [illegible] arbor frondibus
hiemis refuscere appetebat ministralis cor deu
lerunt cibis copia epulari plenitudine ita ut supa
hinde satiarent apposita cuiuiuari multitudine et
letatus est rex cum multis disputatibus in cuncta

Nō de gestis
Ab'ti Magni
Coloniae coram
Wilhelmo Im
patore Romo

Nō de
Colonia.

tot et tanta res laudata mirabilia et copiosa deinde
mo tempora mirabilia quasi fantasma disparuit
et ipsi annis binis silent et nunquam arboreum cessa
tum cuanunt. Florida tellus marcescens cadebat
corpora minus iterato redit in repetitum et eluvionem
lenitet in horrit ut omnes qui prius de eius pulchri
tudine admirabantur cum tristitia et lacrimis de
clinare et ad ignem pusia tenaculo hiis aut in
ra rotunditate pacis. Albertus et eius statuere con
tinuit regis quatenus sibi sub predatorum clau
strale area in ecclesiam tuetur et eis
de p stabilitate regni sui municipia et eleemosinas
attribuere ac supplicatorias a prius emuli re
uertendi patris clenodi quandiu tuetur co
mi dubit quae otto epus et patrum ad plat
et cumbi gratie suscepit. Quod de sidelium pure
ssio burgos estuc est et totus spacio so
lepi planum pusia ciuitate nomine tot et tale
ratio est quod ad structura claustri donauit
ad dictum sibi albertina pusie et aimi pulcu
sate matrona copia. Denique confirmatis eis cohabita
tibi comitatus et ciuitate id est gloss suscepit et
pusia comitatu hollandie et in haga regiale pa
latium construxit ubi de causis arduis regni tibu
nale constituit recipiunt. De quibus pace
tpe wilhelmi regis

Quitatesque ac et castrisque imperialibus annu
reddidit cum eis benuolet censu regium
in qui desiderate thesauro suo colebat et
gazophilacium. Cuius ptractatu generalis pa
ces celebrere apud moguntiam destinatis et p
solepnes mandat hat epistola. Gloss Duo
suo honore regi wilhelmo consules et iudi
ces plusquam lxx ciuitatum superiorum germanie debi
tam reuerentiam et obsequium phenale et ciuilitatis ex
tenoe pnum declaramus quod nobis apud mogun

Mostrum from
p dominos in tra
cto erexit fu
gauit et dolauit
Wilhelm imperator
pibus Alti mgn
In colonia exmb
tpe pattiens.

Epla 70. ciuitatu
superiorum Germa
nie tenor ad Regem
Romanorum

Gnā Colloquium Regis Röm. et Imp. Principum.

contribq Dei gratia missis Juum ad generale colloquium mediante Nobili viro Ill. de Waldeck Imperialis aulæ Justiciario firma pax et treuga stabilis sup controversiis quibusq et disordinibus fuit stabilita. Quapp. reducta Regio Hungariæ et ordinata et constituta quitq licet quatenq pacem terræ salubriter inchoata p Ipsas magnificentiam vestram ad dignum confirmare eo q vestra Dominationis stabilitas salus Imperii Dominorum et honori Bavariæ qd constituta a Deo nobis salubrem ad ptes nras ad igenti desiderio prescolamus. Quia apud moguntiam volentes Dei nitesib Juum Regis hac cola gratia ac opta pace inhoata sub bano aprilis sint ac firmiter observari propt quipplo plibatos a bassatores detentos rebus monetibus ad pruden honorifice destinant. Item comes de Gore disputat sibi nobis amisit. Dnus de Gore suā amisit dignitatem

Ad dicti duos Gorb ad calcem tractatus

Clero rege requisitus qd id pub a comite de Gore ad i possessionibq quod i hominibq inuriatq est quam tiere zeo eidem comite restari stetit ad ipsiq pnam Ex et ipse comes neq q ad pari volens absentaut et obstinata obtinuerat. Hoc ad ora altaris sancti nitini arma ptinq induens indiscrete cæsis pdeq comite capiens et tha eiq de populas ad vere torali laudi tractatu reuocit captum comite epo dedit ac ei de disputate sibi nobis mere debito dimiant. Anno Dni millesimo ter quinq centesimo pri Dns otto tractatu epus q nos nos nos a prudis obdormiunt in Dno translatq apud talia maiori honore defuncti otto qui dnis egregie rexit epatu quic i initio

2 mis

suo pauperiem ut ipse habuerat adire multos
humiliatus suis postis derelinquit. III. De gestis
eiusdem reverendi et electi pontificis

Gosuinus Episc.

Post obitum reverendi patris ottonis
gosuinus sancte colonie ecclesie electus
episcopus hic gosuinus ab ac
demiste oriundus salic ad tempus uel paulopo
regens cpatum solum erat sumptuatus. Dicebat
et de re by ecclesie mag bene solicitus. quapp
totum cpatum in breui tpe tunc pene destruc
ta fuit qui paulo prius per dnum ottonem
gloriosum sublimatus fuit. Prouisores aut ecclie
totius cpatus ciuitatis statuit inter dictos ad
conuentum ciuitatis capitis ut de bono statu ecc
tractarent communiter communiale colloquium. Conuenerunt
ergo ad hanc synodum willelmus rex
romanorum dnus cardinalis petrus apostolicus et ro
mandus colonien archiepiscopus in quorum presentia
gosuinus electus astans honori cessit et onera
ac in manu regis et cardinalis cessit episcopa
tum reiudicauit. Dnus cardinalis ad postu
latorum archiepi colonien totum hereditatem de
[illegible] ecclesie dii iussit. Qui sedit et ipse
rex per pastorale baculum et annulum episcopa
tum dictorum dedit fuit etiam heredum eius
archiepi colonien. Nunc illustris et stans
et magnum ac ecclie colonien archidiaconum
Pro quo totum cpatum traiectensem unitum consola
tus et gratias actus dii eli dinotissime bi
dit. III. De gestis henrici de rogena tra
ctensis episcopi

Colloquium communiale

Episcopus cedit episcopatui

Virgula

Virgula

Eumq; itaq; ecclesiarum ordinatio cepisset
nus ecclesiastica musica pro sollatio de
sublimato studiunt multiplicemq; et tpalia
munia strenua pbitate cubinaõ disposuit
Hz liuor et i Digno Dacy de acmstel et
de Woerdt rochemõt i flandria cepit adusq;
eddy opm pro eo q; posiomq; cor pnqm dis-
tituti esset p gnale caplm Qui cospirato
sic omni gente sedicati to.m cpatio assi
dus pturbauerit idu slombq; Cumq; hemq;
cpus virili se opposuit cu quibus da sus
mstrabiq; Denq; pq multas iterauisiones
diffinitas ut cotraq; ps i planac ptoz vi
retur ad bellu capesse colemnet et ibidem
sub die dimicata pro cona victorie dicta
cet dm siqmdt de acmstel et de Woerdt
cotraq; condiq; pliatorbq; imoq; supbia de
uenere ad loco ctamis ut tocq; omnibq; dist
baret cpatu heriu pontifex Exout ia dus
cpus vasallos suos cu burgen sidelit amo
mut et arrogana duoz suoz illoz potet
cdonac disposuit Cu itaq; plia di dies
ia mustraret ut ad cpus cu cpatu suo loco
ctamis adiet Coloniq; aut cpus dumq; illis
qstens i tricto prosu amulu dedit heruo
pontifica dicti her ba cora immabili t ba
trustanq; populi fili pcordialis esto strenq;
qm hodierno die p intercessione beati intmo
cofessoris almusliu hatq; p cuttiu huiq amuli
due rebellioni adusaruoz tuoz egregie col
rebis et victoriale laude de eucti iumq;

Archiepus Coloniẽ dat Xpo trauertim
pciosu amulu q virtuti hostes suos vincit.

Capestre bellu

tus sine dubio [illegible] civitate [illegible]
ad mirandum et canonicis fidelissimo tibi [illegible] et so
lepne ordinem duxi [illegible] tuo dulcor
sancta [illegible] Et quia [illegible] in Dno [illegible]
[illegible] tuba [illegible] et [illegible] bella
tori [illegible] corbe [illegible] bell [illegible]
int ac aries suas ad [illegible] [illegible] ordinant
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] festino [illegible] [illegible] et
[illegible] populo [illegible] ut [illegible]
[illegible] committe [illegible] et [illegible]
festinate adonant corpedictos [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut
[illegible] bell [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] Et cum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

observantes ipsi primo rostri agressi est ac ei de
pro silvano talle allocuti est domine mi rex au-
diat vestra magnificencia quod dominus semper bre-
vilogus ~~[illegible]~~ maiestatis interest subiectum
sibi populum in tranquilla pace regere et iustitiam mi-
nistrare et iustitiam in terra sua quia gloriosa vestra
reverentia si fas est dicere contra quam habet de eo
eo armatis bellatoribus civitatem occupasset
terras quas portas refugi precepisset ut hunc tyranni
tatem ipsa possitis obtinere ac eum de ministris
nostris magistratibus et iudicibus subiecit hic ad hoc quod
absit rotta iustitia attentare presumpsisset me
coram cancellario vestro et honore vestre magni-
ficentie plurimum diminuisset quam coram be-
nignitate clementiae amoneo quatenus hanc vestri
michi dignetur restituere et eundem a vestra
molestatione dimittere ipse ad eos talem responsum dedit
iudicium constat populi veteris de pastor et
ipse sicut tua noscit magnificencia dicit rex eos
bellum suppremere et crassatores austera correctione
potenter affligere Dignas ergo qui nobis deceptus
esset et obprobrium si ad nostrum mare maiestatis applicare
dimittere? Hoc plus decem milites nobis
adiuncti et armigeris civitatis hac pacem iniu-
nunt et ipsum eum militibus suis vicegeriari de
recedunt ipsi ad illegionem eum fons esse
eum eundem ad comitem trapestre bellum matu-
rando iter instanter festinare cum eorum petu?
nobis aliquantisper commanebo commanebo nemo re-
pazuit qui mirando nobis potest eorum et
hic habitum mire bone voluntatis cassare eius
esse propositum non sumibus et milleis vestes
et valnas ipsi pecunia et vestigia prestiti

[illegible] mandamus quatenus [illegible] bellum [illegible]
auctoritate regia et [illegible] [illegible]
te redirent ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

Duces de Lemstet et de Wocrde adversus Henricum
potissimum fere omnes confederati pugnabant totam Thu
tiniam assiduis pugnabant et vastabant. Dum
quidem dux cum copiosa et tota plebis et militiae
potentia multitudo cellula contentatis qui collis plu
rimis per dominum abiit maximum Milites
ad et in mole de Eltz Gelrensis constat. Nomen conglo
bat festinantes contra rapta per dominum violent
operantur et adversus omnes totius crudeliter bellum
agere. Dux cum ut vidit in pretium cum tubis
strideribus et vocibus fulgentibus adversos cohortes
horribiliter aggressus est et pro fugatis adversis
hostibus cum captivis et spoliis trahentes gloriose
reversus est. Dum quibus episcopus a Deo ditari
coepit ut vastitatem nimium secederat adversus ne
mini Dux de Lemstet oppidum magnificum con
struxit cum quo circumadiacentes rusticos adjuncta re
bellione quibus abstrahit. De maximo bello adversus
inter regem Alamanie et comitissam Flandrie

Maximum bellum inter Almanie Regem et Comitissam Flandrie

Anno Domini M° cc lxx° Theobaldus de Gh
sen et Walterus de Brio comites cum groo
et Johanne de Dampierre filio comitisse Margarete
Flandrie collegerunt innumerabile exercitum ex Flandria
Brabantia Picardia et Pictavia magna cum pe
dunum insistentes pro Sabinghada Wallachia Wal
helmus ad rem contulit Florencius filius suus cum equitatu
valido destinavit ad Zelandiam ut Margarete co
mitissam contradiceret et domaret. Dux
vero Brabantie regis auxilio contulit hac re con
siliari disponens die constituit adiunctis sibi de
Wordia quatuor cum suis et exercitu sue conflictu

redire ad spa. Cum ad apud antwerpiam et diu manu
tractare. interloquendum margarita comitissa Flandrie
mercatoribus occulta legatione mandavit et
sui capitaneis ut contra populum Walachiam in Zelandia
et in absentia regis tunc Floridos pro bello an-
ticipare. Ille mandatis comitissae obtemperantes
festinanter ut retro et quingenta milia armatorum
transfretaverunt ad Walachiam mirabile dictu difficile
contra Floridos obtinere victoria. Erant cum
Floridis cum tubis sonulis et cornibus hominum
in westrappellis a diversis hostes virilit aggressi.
De quibus in primatu trophea die quarta mensis
Julii potenter adeptus est. Fuit etiam in eodem
bello tanta cruenta strages et horribilis quod ut
Hollandie et Zelandie populi per magnam
multitudinem Flandrensium et Flamingorum interfecti
et usque tali in occisorum cruore pugnando subsiste-
rent. Futura res omnium [illegible] festinum in-
ritum intelligens et margarete comitissae dolosa tra-
dicione intuens diffinit antwerpiam et in pectoris
amicitia pacata est in Wallachiam. Et ecce fugi-
tiui Flandrensis et Flami de potestate armis humi-
ma pace in ipsa adire adiere priscam quos et ipse
rex nimia motus suspicit ad gratiam. In eodem
bello quingenta milia de parte Flandrensium et Gallorum
sunt occisa quingenta milia submersa et milia
captiuata. Rex igitur comitem de Ghisen et Burro
duos filios margarete comitissae captiuos
distinauit ad Hollandiam qui et populum
omnino denudare minuit ad Flandriam
ingressus. Comitissa Flamingis pressis circumquaque pro-
mata cum pleteus et capitum bracas humiliter sub
adaptans Flandria mox diversus est et rex

Hollandri et
Zelandri et pli
et strauat volt
c'm Flandrensi
et Gallos.

laude abhoribq suis coopinate potuit esse. Et eo
tempore quo pugnauit Hanonia et ut tenuit Walleschi-
ma. Margarita quoque comitissa Ruisla
sue genti amare desiens solicitauit Ka-
rolo andegauensi comiti filio sancti Ludouici
cum sibi et regis blandis suggestionibus et largis
pecuniis ut idem comes cum exercitu copioso diuinum
in Hanoniam veniret diuina dabat regi quod ipsum
ad committendum prelium in ipsa planicie diastiha po-
tenter coaptaret. Nec mora qui in ipso tempore de clas-
bellatoribus diastiha veniret et Karolus comes
ad tres dies ultra prefinitum terminum coaptauit De-
inde rex cum suis castra castrorum suum diuertit
ad Hanoniam disponens eis vallare Karolo comiti
Insia Walleschima. Et Karolus magnanimitate regis
intuens cessit ad Flandria et totum oppidum duo
regis portas aperientes receptus est ad gratiam. De-
inde per amicabiles internuncios Margarita comitissa
Flandrie regis aliana adepta est et omnis controu-
ersia discordia prorsus in hunc modum finita est
quatenus in omnibus primogenitus eius Margare-
te filius regis comitatum Hanoniensem et filia
alostensis in hereditate acceptet et secundo qui minor
natu comitatum Flandrie possideat. Et epistola
sancte Innocentii ad Ronorum regem

Tenor epistole pape ad Ronorum regem

Anno domini M°.cc°.lxx°.ix° dominus papa plurimum
gaudens de prosperitate regis cardinalem
diaconum qui duo regi substantie des-
tinauit ad Hollandiam qui duo regis filius fuerunt
transmisit epistolam Innocentii papa filio suo filio
Dei excellentissimo filio Willelmo Ronorum regi
Salutem et apostolicam benedictionem. Ipsum diuina
potentia suo cultum potestate disponens esse

Walleschima

tudinem tue maiestatis bonitatis signa prestandam de
gratia qui ipse predas et rapinas ita quod tirannus filio sic
derinquit olim imperatorum sublato de medio alius su
pstes non sit qui deo tibi propitiato tuis valeat p
gressibus adversari Rogamus igitur et requirimus magnitudinem tuam prinis monachis siladentes Dila
filii nostri petri sancti georgii ad velum aureum sancta
romane cardinalis et apostolice sedis legati contracto consilio
a cetis difficultatibus expeditis adventum in italiam
apparatu regio suscepitis et festina te ad apostolorum li
mina deo duce transire ibidem cum festivo triumpho
dominice proprio venturum recepturum cordialiter de
manibus meis imperii diadema Datum in [illegible]
tum xpi armigeris ut peregrinis apostolice transeunt
statim italie sagacitate exploraunt et ad primam dig
ipse dominum in italiam iamiesset cla accessit Dnus a
postolicus cum rege sustoplit cum solempni gratiarum
dominice quem cum festivo obtubinus secum detinuit
aliquanto tpe Ad cuius supplicationem ipse ipsa contulit
abbatibus cenobiorum mostrij quibus ornamenta pontifi
calia insignia et alia multa pulchra gratia
Denique plurimum rego Dno ipse valedicens longobar
dis ignorantibus cunctis italiam et cum in estimabili
gla receptus est in alteriore alemannia ubi quem
honorus sibi quisque princeps impendit prus
epla lucidissime intimistat

Epla Rnoris ad virum illa
trium Sancti Abbatis
Sgmodanu

Epla Rnoris ad virum illatrium Sancti Abbatis Sgmodanu

Wilhelmus dei gra romanorum rex semper augustus
abbati cenobii sgmodanensis illustrium suum
et de bonis ut intellexit continuata statim in dei co
ultatione tuis respiret animus sustinuitque ma
teria gaudiorum Notis quidem nuper preces superiorum
alemannie adiremus omnes rota in amplectione
nostra dominum sic in ea incumbunt ut cuncti tanquam
nunquam sine conito filio suo de mortuis suscitato

Gundin. mrs i aspectibq glaru mrs post pariedo
bis placatis et mandatis insuper accedat tibi ad cumu-
lum gaudiorum q. castra Drusuelt i signa imperiale
diadema cum multis laudibus et ornatu ineffabili
lacta eius et conuadi mro Domino ad habendum et
paacia possidendum Datis spirc &c. ¶ Qua de
causa diffidauit eucs Maurichio

Cum rex Otho apud Oleriou alemania
regni negocia prospere disponeret ut ad
exhortacoem dni pape pro ecclesia benedicto ipsi
Italia iret Ecce frisones hi. qui sicta rebellioe
tumultuae coepit i ch absencia eot hoctes assidue
depdacoes ab hollandia rex q. nolens aliq
obumbracoes materia emulis mtiqui sacoe sua
relinquere disposuit rebellaci frisia sibi pmo
subiicere et hac subiecta ipsi imperiali benedicto
versus Italia tendere Cum ecclesiam in mau ro
busta fictiu disedit et platos ecclie sit i ato
belle marie cogregauit ut ibi de loco aptiu eo
gregaret ubi capellam i honore sancti georgii mrs
Deuote costruxit Dum ad ipsi rex cum platis residet
i nondo cotubino et de triumphis eiusdem adopt
tato fruere allogio ecce quidam turbator sce pacis
ac iector nonc lis a remoto volatili saxo sce
cto iactat et regis honoradi caput fere cotu
cat Quam cruciantes plati timuerunt sada
lizati sunt quippe de tata ecclesiae ruina sti
pefacti sunt Recepit cum de lapide trutinando
sustepit i manibq humq. oba pmens cora astan
tibq Meucundi pies attendite quae talionis ter
ror nobis impendit qui iactu tam gradis silicis

Regis Otthi ca
put i gtubinio
maluiole vo-
latili saxo co
tiritur.

nos absq dimeitis dimca dae qrut quor fidelis
adgen hatteng frunng et quor forenses hos
tes sub expensis ipsis labrugie subegimus Ex
+ martir Vnit duis et mr eq georgius qui et hoc fore
factu negii tuisbit iniuriu si vota nos i tolli
me sendre gat ad aiu Per moraqui et ipe
rex emissatis equu ascendens cuncis diffida
ri fecit et ad expugnandu ciuitate modi odbq
sepauit Tractatis at pro casu talis infortu=
nij plerusq disturbati destinauerit nigrob
cuiu ad holladia tentatis cu eod tirano re=
formare pace aliqua Ex qi plura Rex imobi
lem sentencia edidit quatenus ciitas grassatore
sibi tradit aliqui ipsam corbem humoten
circtet Itaq tiectis obtenta pace modiu
tpis redierunt ad capitolium iudiciale statuentes
pro malefactore iuxta archanu scrutinium ut
ipsi ritu iudicioq aliquo plaiaret et bgen
inocuitati sectis i pace quietissime pmanent

De nece Willelmi regis

Anno dni ccl° xl° rex romanor frisia
potenter intrauit rebellantes sibi fri
sones extreme coiat et castra torebolch ad cor
sempotinu offendiculu fabricauit Denuo cu
ia tota tra glaciata est qua rex utu quito kl'
februarij cu duobq equitibq armis potenter ingressus
est frisia speras ipo die stouti pus obtinere
victoria Ex no cod cuiusu respondent volta
pius Ad Willelmu de Wide roede capita=
neus romani exercitu ordinatu est q contra drecha
terch frisones trophea laudis adeptus est
Rex aut i dno residens fm gubnaut exercitu

qui ad villam Houtebout convenerunt cum paludis
terminis exercitum adiunxerunt. Et cum ad locum pedestre
oportuisset in magna distantia prosecutus contingeret
bellum ad expugnandos adversarios exercitus esset
de fratribus et in paludosis locis constitutus et plures
paulatim interfecti sunt quibus absque numero
multique familiares fere suffocati sunt. Frisones
vero de latibulis insidiantes exercitum et ordinem
qui consurgentes pedibus dolor ipsum regem angit et
alii in approximantes potant omnium quae
pulchritudinem armorum timore superventus et
hinc ad proximum vicum festinando aspiciunt
aurora. Aut illis duobus quidam fugitivus per dum
sub villam in frisia qui paulo ante dum per corpus
fuerat ab hostibus hinc et illinc arma
cognoscentes et aurum filium splendida in quibus
aut colores choruscabant aquila diversum occulte
frisonibus qui corpus regis et comitis occi-
dissent in quorundam tabernaculis quatuor principales suae capitanei timentes lese-
maiestatis in mera specie occulte in quod corpus
in domo ad frisones ut per successionem tempo
deperiret tamen condam qui memoria sui mors est
est autem hic Willelmus rex illustris
per quem hollandia annis regi zeelandia et comitatum
annis septem cum potentia gubernassit impli-
tatis est apocrypha sibille cuius quoddam hinc
longo perdurat qui ad Willelmum regem a
frisonibus occidendum est. Eodem anno Dominus
Richardus ad medium annum fuit sui secundum
regis mostium puellarum ordinis prinostratus in alb

Wolthelmus & bredyrode

Konrad rex Wilhelmus ignotus a frisonibus occidit

+ fugitivus forifactus

apocrypha Sibilla vatis

Mostum Cap regalis

Dno primony sui qd' cappa regalis d'. Distrac' erat
qd' cha ad fecit recordacoiis sue memoria ductis
sunt resumanut ¶ Anno di. Mcc. xl. ij. Regina
obiit concubitus mirona elizabeth rōnor se
gina imo delbmgen nostro tumulata ¶ De
gestis floridi qui comitis Hollan

Regina Rōnor obiit

Floridus Comes Hollandie

O Tiso glosso rege wilhelmo floridus hug nois
quity anni dimidij tenuit i fantulg qui Hollan
comes Hollan fuit et floridus pstis patrui et
i tutelā accepit comitatu ad tres annos i pace ego
ut ¶ Tu dilo legi i tyrannio deficit est i antiq
pia habin instituit requiescat i walachia ¶ Dnc vo
habbate de hac cura cura i fantis accepit ad
tempus Hollan regē erat qui pro forestis suor
mistalin dedignat' corpus fuit ¶ Dem primoris
Hollan rostat' elegerunt i tutore eius pueri
comitis gelrie ¶ et eorū pria pales zelandie
restituerit ipsi i fantis tutrice alexdim comitissa
hanonie ¶ Et quia ceruisia dimu i coir norle ce
cerunt magnū plim robi plurimis ab retrag pte
perrit magnū de populariis i ualescebat
hanonicus ¶ Hz Hollan hostis victoriose pua
stiut et comes gelrie pfuzia tio potenti obti
nuit ¶ Tunc Hezog ¶ pos subegit comiti Ju
liacensi

Dux Gelrie violenti offertura hollandie obtinuit.

Eodem tpe discordia magna suborta est
inter archiepm colonien et comitis Juliacen
Hezog vero tiecten cpus agri regnant cotiplo ta
lego Hollan ai de plate ffia roboratu cuatiu ut
metro politano suo mamale cōferret aurilium eu
aut retrag pos loco cōpestri hic in residet et
altina die crudele bellū iniret Hezog cpus in ca
ligino nocte nortp domibus amotis tabularulis silvanit
effugē et cu cuatu suo festinat' ad ffio tendere ⁊

Hezog cpus fugit D. Comitis Juliacen.

cum qui primum aurore initium cepit effugiens caligi-
nis. Idem episcopus comitatum Juliacensem fidelitatem fecit
ens pluries villas tenendi predam magnam retinuit
et captivos qui quos voluit apprehendit. Custodes Juli-
acenses eundem noctuas obsidentes coruscias in clamoribus
valido totum exercitum eorum ad fugam commiserunt
usque ad Gatam flagrie in reditu. Nec mora qui
et omnes pro eo apparatu anxiati prudenter ad castra
dare. Dicitur quod papilionem festinanter ad tra
ppam. Cumque Henricus Haut in proprio signum ruti-
lantibus et tubis strepentibus instanter dedit qui
captis et occisis pluribus Juliacensibus. Philippus cum victo-
ria superata stagnum Coloniensem archiepiscopum pro solido
Austrie Henricum potissimum ab imminenti bello liberatum
est et Henricus episcopus diratum in multis facultatibus ad
ipsum ecclesie suum est. Anno Domini M°.cc°.lxxvii°
Hic summus Henricus episcopus quiescunt in Domino. Hic
idem annus quod victoriosus pfuisse episcopo hu-
rzenichen pater collegium quod canonicorum in Steyn-
rvich primum instituit et ad fundamentum novi fa-
brice tracentes cellae lapidem primitivum imposuit
Cum ad eadem cellam ita a clero diuerti ubi pencs
anteriores pontifices honorifice tumulatus est. De
iohanne episcopo tracentes pontifice

Fundat in Steynrvich Collegium xij canonicorum

Post hunc mortuum et sepultum Henricum effecit episcopum
Otto eiusdem Hoc de assidue eligit a ut stilus
rouid quasi secularis et simplex hic iohannes episcopus
ropalia castra plene reserta cuctis motibus adiecit
ad prudentia predecessorum sui contra eadmanentes
hostes segregissime et pminuit. De quodam
predicto et vulgari litigio

Fundatio

vulgaris litigium

Ut ait hyeronimus tempora visio est quoddam predicale

signum in acie Angliles cum appuerat dimicantes ste-
nuitz ut bellatores in acie quod predicti substituta
fuit in mesa calamitatis sua adversa nobiles insur-
rexit seuca rabiosa ¶ Cum cum Florencio Hollandi do-
micella juvenilis cet etatis vulgo Friemarie cum
nobiles primo tumultuate coepit et plurimi cas-
dunt aut sic temerario devastaunt sita quod fere
omnes nobiles ad presidium Harlem aurie refuge-
rent ut ibidem tumultuati vulgo secute resistent
Detenuerat enim Friemari cuctos nobiles preter
expellere castra subitae minaces destruere et tota
ticiem Horsum in vulgare comitatu redigere
¶ Cumque exemplo vicini Frisones fortissima co-
gitabat in volatu
Friemari trauc
tisse diocesi co:
redigere comitatu
rum federati sui Michilomni et Watlandie
cum plerisque nationibus adiuti sui ¶ Itaque Friema
ri pleratore inmabile actitigates contra om-
nes primo acmistitia ¶ Ghyselbertus quod
cum sed hic dominicis attendens vires suas con
tantes equitatu neque posse sufficere ~~tante~~ consulto
pace exquisiuit fidelitate juraunt et in salve
plebis suae cum armigeris se quirit ¶ Cui tate
multitudinis capitanei effecti decerent omnes
inimicos suos abexpatriare expellere et primo castra vre
delant assultuose destruere ¶ Ex cum ad Ghyselbertum
in oppugnatione castri nichil omino profuit ac in domi
ta gens hodie sue diuitis alimenta violent ab
stralitat ad Ghyselbertum archano consilio Friema
ros admonuit ar nostis ambraculo castra tollere
repetimus iter arripe et cunctas ticiem oculis
te capere ¶ Per mora qui Friemari Ghyselbertus co
illate deuenit ad ad arat an solis ortu quae
cepit cum minus bellatorum vallancie in
¶ Dubitaco cum nostrum deputati vigilio de tota

multitudine plebis stupefactus confirmat supremum
civitatis cito cum eis minantem Carnotos adducere
totamque civitatem cum finitimis armigeris occupasse quod
ad appetitum arma ad defensionem urbis amicis
civitatem ascendere timere et mente statuerunt quod
de carnifice minitor primo quidem in loca et
quidem non de Richemondis dominis in Alba prorupit
qui sito silvae cum eis ipsum modo apud Balutat
bos aliosque libas gens Richemanie constantes expostulas
quatenus omnes nobiles comitatus aggregatos ab
urbe cum episcopis et cum facultates eorum et pau
peribus crogetis et cum dicit in pretio sua Alba
funderet cum mit burgensibus magnum tumultum exortum
fuerat consilium burgensium cum de Albis Richemani
magnitudo effecto plebis armis statim circumdat tu
bumque dignitatis illustres viros et nobiles sta
tuerit qui de superioribus civibus offerunt stabimus et con
sules qui indicum fuerunt instrad in urbe facunt et
ad communem utilitatem cuncta prius disponere
[illegible] exemplum a civitate cum nobilibus multisque nunc
[illegible] pressit cum Richemanis fidem instabilis amicitie.
[illegible] cum eorum gluti sunt amerfordi
cum in illum amerfordie [illegible] quidem eum
intellectum cum comite [illegible] ducem in zeist ut
expulsos prius civitatem reducat et tumultum
in patriam consilii sui configet. Eccum cum Riche
mani suas acies ordinavit ad pellendum ut in statute
magis disturbarent et palam cum eis comes [illegible]
rit vir bellicosus atque adeo effrenatum po
pulum inmabilis esse multitudinis reconsidunt cum
paucis multibus distinxit dicentes quid et
ipse sine mora cum exercitu intercessit ad [illegible] ut

Amerfordien

a structu belli sufficere armigeros posse, et opitulari
copia Ghyselberti magni militis de Aemstel in
domite plebis crances sibi cuncta prosperari castra
sua filii Ghyselberti de Abcoude Willelmum de Zij=
lendunch ac Huberti de Viane adversarios suos
destruxit et exim Friemaros per quida astutia a
belli tumultu temperas. Hiis modis loquis coepit
Bellatores acrimi ac acri trium virtutum tolli
opatur. Quo amo subegimus et prosperis nobilibus
forma castra potiuntur cultimq. Primo vos subsequi
tomite gelrie qui se nobis opposuit coepitare
Woumq. totamq. ditione sua hostili belli de po=
pulari decernimus. Nunc quo ergo condemne tempus
instat opus ut omnes tendamus ad ipsa et ad sus
tentacoes pauperum modos colligamus quibus vite
necessaria. Friemari suadente Ghyselberto quad=
ronauctis equitum copiis redeuntes ad Friemaria
castellum oppidum Harlemensis per strictum quod sine
dimissione diuris impetrant assultibus utque plu
res ita allident fidis et missilibus et tonitrus
Burgen ad nobilibus circumvallatum oppidum egre
gie disensarunt et forestes hostes a municione per
sedis sagittis et sarpadibus abigerunt. Hoc vero
pestiferum malum melius oppidum inter ea dum coepere
delicula friemarios cibarios omnia consumpsit
et cum plurimas villas hostium cremarunt
inflammant Friemari quidem per tectum
aspicientes fere diu circa id obsidione restinxerunt
ad ipsa discurentes in papilionibus diuis
facultates supellectilia Nec mora quin et oppida
hui de minitos sua cativata eripere fugiun
vos pniat' istuti sui et omnes multi ad captiu
nis et spoliis in Harlem glosse ruere si sui Epo

[illegible] et comes gelrie [illegible] di [illegible] [illegible]
[illegible] roborabat attrahere [illegible] et [illegible] die
[illegible] mensis augusti vallantur [illegible] Die vero quar-
ta [illegible] principes attendentes urbem non posse capi
hinc magnus exercitus et ingentes expeditiones retrahunt
dolore de suis vulneratis armigeris dimittit illico tabula-
tulis obsidet oppidanos amerssordie per quod [illegible]
paulorum dies perpetrissent cum suis maius fecit auctor
quos tunc comes gelrie in deditionem accepit qui per de
[illegible] oppidum [illegible] robis [illegible] omnino destruxit. Et Comes gelrie
[illegible] comes valedicens [illegible] stetisset ad amerssordia dis-
[illegible] et [illegible] tendens venit ad da- traxit.
[illegible] Venit transacto [illegible] [illegible] di bosinche
milites [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Traiectum
septembris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est et [illegible] ab [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] adeptus est [illegible] [illegible] [illegible]
ab urbe [illegible] et antiquos [illegible] cum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] episcopi [illegible] de-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [

Secundū fortissimi hollādi

landia et Frisones cum eo acerbissimos ostendit et quingentos pugnatores bellatores strenuissime necauerunt In hoc conflictu ceciderunt hii milites et approbate laudis eiusdem pugiles ut pote Wenbaldus et abbatis filius eiusque Theodericus de Zaporst et Gherardus frater eius Iacobus de Wassenaar Gerardus de Henghe Gerardus de Himeley et Wesel terza Friso Balinc Siemaie omnis itaque tot clarissimis bellatoribus Hollandie comitatus usque planitiem agrorum Theyslo diffugium arripuit Ubi secundario per retentos armigeros crudele bellum iniuit in quo peremptis sui plusquam octingenti Frisones ita quod die sufficiat ulti sui perditi milites

Octādū octingenti Frisones

Anno Domini M° CC° LXXXVI° Floricius comes castro quodam castro ad Dunat Wedenesse Frisiorum comitatum Houtlwant audacter aggressus est omnis quisque cum sorubus inopinato victoria ibi adeptus est In eodem magno bello quidam vetulus ad vetus sepulcrum regis perditi et Floricius comes cum patribus ossibus fictum adiit ubi celebratis regalibus exequiis adwallari fecit in Coppenhuse magnus Dinot et regale corpus in Middelburgensi monasterio tumulandum honoriffice collocauit

600. circiter occiduntur. Wilhelmi Regis Romanorum perditur per quidam vetulum. Sepulchrum

Grandi diluvio.

Anno Domini M° CC° LXXXVI° die Sancti Michaelis septembris cum magna procellarum et turbine lacrimosum fecit comitatum Theodericus uxorem Dux de Brederode iubente Floricio comite classem aptari dimisit ad Frisiam et accepto sigillatim obsidibus totam illam sine bello subiecit patriam Comes 50 insulis cum aquis quatuor

Grande diluvium

4[or] forma castr. viz. [illegible], ingeburch, middelburch, imburch, edificantur

Porro castra scilicet medietate ingheburch mid
delburch multum ch edificare fecit cum quibus esse
nate plebis rebellioris edomare possit. Ille vero
filius florentii comitis hollandie cum gundrade uxore
filia flandrie

Hollandie comes florentius comitis flandrie duxit sororem bello mediante duce brabatie.

Olim florentius comes patruus possidet
filiam guidonis flandrie comes transfretavit
ut adsubiugaret sibi hollandiam. Heroum vero flo
rentius comes cum clam armigeris festinavit quo
domi poterat occurrere et cum eo bellum navale com
mittere. Hoc audito brabantie dux hoc intelligens
zelandiam vicit bellum cito suspendit et in hui
modi furtum aciem ut moris est parte laborose
resedit quatenus ipse florentius beatrice filia guido
nis in uxorem duxit et sic ortus est ipse exercitus sine
conflictu etiamsi ad ipsa tendit. Ego quidem beatrice
florentius genuit. Hadewi florentius wilhelmum
ottonem wilhelmum florentium et thoetz hollandie co
mitem beatricem mathildim elizabeth et mar
garetam anglie regina. florentius itaque comes
velenit equitari dicens transfretavit ad duce
arduum regem anglie tentans si aliquo ducere
possit in possessionem suam. Ad hereditatem suam
florentius comitis fuit quoque obstantibus quibus
illum obtinere nequivit robina elizabeth cum
eduardi regis filia copulata est. Hoc filio flo
rentii comitis in uxorem ut rex et comes fuit mariet
alterutrum pacem fidelitatis amicitiam comes
flandrie minuens aciem regis et comitis collegit
apud radzant exercitu navigium et ad subiugandum

Iohes de Renesse miles strenuus

wallachria ad sedem diuerunt cesarem. Comes vero
floridus comes ab anglia festinanter aduehens classem
suam in zelissinghe applicauit ubi populum suum
in vnum congregari voluit. Henricus cum filio comes
in transitando mora tenet. Hoc audiens de renesse ex
parte floridi comitis oppidum sluse potenter incendit
et Theoderico de Wynderoede et Iohanne cadzant ca
pitaneis in flandria commanentibus flandrie quod ad
ta milaria prius aggregari festinauerunt cum
zelandros in vnum congregauit et cum classem in
ponte subrugge. Quo cum Hoc audiens de renesse cum
ccc zelandis milites senex in pugnam ta milia flan
drie audacter aggressus et occisis ccc flandris ad
floridum comitem cum multis captiuis glorie reuersus
est. Et de quodam magnomatico qui se dicebat esse
filium imperatoris.

Quidam Nigromaticus asseruit se esse filium Friderici Imperatorum quod per multa exemplaria patefecit

Nihil dubio quidam Nigromaticus in Misnia cum
parauit qui se filium imperatoris
esse asserebat qui plurimis nostratibus
quod filium se esse multa patefecit
ut qui plures reges principes per varia seduxit
et in Saxonia fuisset et accedentes ad eum se
cum petitionibus cessabat quesisset de violenta mo
lestatione floridi comitis. Et cum seductor ille per
tribunali sedens in manutis imperialibus comi
tis hollandie per litteras citari fecerit cum
per legatos quinque citatorium destinauit. Fre
dericus dei gratia romanorum imperator semper augustus vene
rabili viro domino tricesimo Graz suam et de bonis
in imperatoris maiestatis mittere sedare disco

dia et punire amonemus quemcumque holdam comitis seu
vassallos suos et constanter amonemus ut a violenta
molestatione ecclesiarum et pauperum et desistant
alioquin adversus eos procedemus ut deuenerint in
legem. Quod dictus comes quasi sibi iuris respectu Duc-
catus eo priuilegio imperatoris seu iegum istius ciuitatis liber-
tatis usualdamus tibi quatenus eorum comitis et omnes
iuria spectantes eo obtinendam cum priuilegiis eius
nobis ostendere ad nostrum imperiale consistorium missa.

Dat. ibid. xv. Februarii ind. comes eius nihil inuenit
eo respexit hos consulos non ignorans qui fuerunt
imperator sufficiens esset per suos domesticos. Nec es
mirandum quod esset sicut nec monarcha sed es
mirum patriarcha. Hinc miseli dicunt ab archiepo
colonensi rapta et negata magnatum falsitate
apto costeso est ac in villa nostra Florentia odio no
in multo roborata est. Item quod hoc de assonia
potestas destructa est et hoc de Zirz tirannus
bonus effectus est.

Nos mirabiliter
quia Cesar fre-
dericus non es
Monarcha
sed es Patriarcha.

Iohes de Rassonia
ob demeritum
Arpo et Dohes
de Zirz eo lo-
co surrogatur.

Hoc itaque gestum Florentia comes vocatur ad con-
sulatum capitulum Tuscie cum cetera nobilibus
illuc adiit qui Iohannes dictus non constitutus
ab opatu de poncedo cotitit sic et hoc
Duo de acustel a st. Clarandre et Duo de
Roterdin a st. montfordre pro quadam sidma
pecunie dedit testimonium eo quo totum no
in mito grulai rapit capistopum. In anno Dni
M°. CC°. LXXXVIII°. Item dicitur idem tamen laici qui
anus tirannus potestas pisanus ac in magnus de-
bitis Duisis fenatoribus obligatus esset to stat ec-
clesia miserabilis statu tue tirannus Dno ipse suppliet
et pro quodam iohanne nato de Zirz supplicat
debite sicut Denuo auctoritate sed apostolica

Iors que en
dmis de Imshl
et Wons phat

Hoc de assou a potrisio destruuntur et hoc de
Zur qui tiectch cathedratus est ¶ De quod
filio qd fuit mt' cpi et duob de acmstel et
de Woerden

Quia igitur hoc huic nois ni tiectch qb
effectu esset ghrstebrtus de acmstel ; lud
castr Wiedelant i Wadmonud incepit p qd ba
nonud thcolonen tiectch aggnae pilm ¶ Qua
pp cpus de rosilio atatis et cutis ghrstebto pe
cunia cohibens castr coepit hz ghrstebrtus di
usas qdrocos i contrariu allegans pecunia am
pe tenuit ¶ Quapp cpus adgregat coepedit ar
migros diremit Dnm acmstellandie postea
i terrae ac cpm castr ghrstebto minis et pio
ribus coterqre ¶ Eon tpe ghrstebrtus hmadno de
Woerden aupiliate ghaport ab hollan roboratu
cpatu deuceq; zosrecq; pliatum adun ¶ Qm
Ete dauthenbq i uicia rotussq; ptibq cu tubis
stridentibq et cocullis irradiatibq cpalis cpatq
qualiut pmo et ghrstebrtus cu obq willams
sue diocis egregie rosplulit ¶ Et mora qud et
hmang hollandiq cadunit cuntu tohibq vibq
mtebat cpalem dist bat pilm ¶ Hic igitur hmad
nq i pma cogressione letalit cuadratq i agone
ctamus ita stedmuc mansit ut tadem cpalem
cpatu i sua mnitoq; ante sordie cpfugarct
¶ Cadit aut i cod cofletu quidam bellatores
egregij cu deliq stephanq et fredericq de zulo
pugiles et stemm sgri floridaq comes requisitq
ab curia pmissa diffidando chuvallhiit castr

vrediant cui quibus dd armigeros ex Hollandia ap-
pletando magenallas ad quassandum tuitos et
menia. Aliquo die hac clausso tpe comes obsi-
dione castri renouat desiderans cuocauit re-
ctores armigeros ex Zelandia apponens ipsum castrum
obsidione vallat structissima. Christianissimus
ipse agnitis stipendiariis occulte collegit ac
ipsis Zelandis et loncy potent occurrit. Eron
vo costing de renes capitaneus Zelandiorum
cum cornibus Hoirisonis et equitibus fugientibus
a dusanz multitudine audacter aggressus est di-
bus rebellibus ~~ma~~ manu triumphale laude adepta
est. Contigit equidem ipso conflictu duos de bro
miles ex parte cum quibus dd alijs electis bellatoribus
et christianissimus de acmstel ibidem captiuatus est
cum plerisque de suis consultoribus. Arnoldus de
prig frater magnificentiae dominus comitis castri
ex tuit sua sponte resignauit quod idem comes cum suis
balistariis fidelissime commiuit. Ex qua victoria
de vacidny christianissimi copiosus auxilio fuit captiuatus
rebellioes a dusyepm i zoerecy dum egit ipse
qq comes triumphando reuertitur ex p dny elata
medac volens expedire iterato recollegit ex
cum totaq; sua hermam ex hostile depopulari
decernit iterum hinamud vo conte magnopotentem
comite no habens sufficiens ad resistendum copia
castri montfordic sub satellitibus commiuit et
ad exercitus ptes a fuac comitis qui christianissimus deli
nauit. Ex cre comes no desistens ab incoato
christianissimo dimid castri cuit amud obsidione egreds cui

Lonen

triumphalem

Castrum vredalant iuxta amum obsidione vallat.

diams i pugnat assultibq aptat ad hoc multipliceq
mis ad Duisb to multorq hinibq Deniq comes
pstruxat i obsidione manes castri rebellanti mau
volent obtinuit ac omis castrens exercitus Duobq
decollari fecit hic igit comes a deptio castri ppis
adimplenti armigeris ut adusq idem locum hmad
mi colidiams i vigilarent excubiis Pactis vo t pib
ubi pacis it cosd pdaces i hac mod ordinatu
est q natq glisterberty de acmstel et hmang de
wocq den sub oi bonor suor stipulata cuiloe fide
lit hor pmiterent q adusq tertiu exercitu et comite
Hollandie indq rebellioz attiptat psumerent Comes
ad psuptuos laboriu ab eisd cotpliabq fr. litisq ac
cotrarie homagia et cotruc i pub sua castra reha
beret i plate pa satisfactu est itaq pacetibq issiu
nitq ab oi pte pfatu arbitriu et finitu est it
cosd magis hostile litigiu

De Duoc florenc cj comitis Hollandie

Comes itaq cu mera nobilitate prisq act ad
mi ratione cu tide i mist ma et glisterberg
et hmadu cosilij sui pcipuos secretarios ordina
ut hz hmang pdnesab iudicij zelo obliuisci
negens cancell glisterberg virtu simplice q sed
athort i cospiraoz adusq comite Cuiq cad istic
tu gerardy de velzen intimidq recollegit i came
rac Duramen copy cu pte regis anglie Prim de
stinpc cu pte Duc brabanie et Duob cosiliaribus co
mitis flandie cui diffinito cosilio decretu est qtenus
florenq comes ~~nimis~~ debeat appetendi ad petitiu
pstone regis anglie transmitti et illoc sibi cu gene
regis i Hollandia Duaru intra florenq illustris co

Gerardus de Velsen miles

Palles palatii restaurat in Haga comitis

mes Hartebrandus instrumentum paulatim excellentis
edificii curiales mansiones seu palatia pallatia
construxerat in Wogelazanc et in Haga habet cum militibus
et puellis ~~et~~ alias sumptuosa latibula ut eo
tempore venatori deberet operam a armis militare
exercebat in Dustam Anno Domini M°.cc°.xc°.vi°
Floriacus comes Hiberniam tendens ad secundam dis-
cordiam et milites de Zulen et pedites suos resu-
lens retinuit earum assumens sed quosdam milites
et eius quedam militaria dimittens in Spinata
sibi carta occulte poscit quod et dicti comes
per secretarium suum in hunc modum legi fecit Regia
gloria Iudite princeps aiadute qui pro Christianum
hoc pacem inter in quo Spanum magnificavit ~~et~~ sup
me supplicantes Floriacus comes eo magnificentia
sua quipendens hunc osculum celebrant
cum plausu et tubis solemne prandium quia ibi a me-
ridiem hora decent aliquantisper obdormiens
et residuum diem in iocundo contubernio consumant Cum
soporatus Gilisbertus de Aemstel a sopno surgens
in Dustam amovit ut cum falconis orbem coniret
quem in audita copia volatilium in pestibus resi-
dit comes ad hauspicium ludi plurimum cupidus
pulchrum misit ad manum suam cum pauco
familiaribus orbem et iussit est et per latentes in silvis
ad distantiam mediam milliarium fere perducti sunt et
ecce huiusmodi de novem diem cum insultu armati de
latibulis in silvis erupere comitem ab omni parte vol-
lare studuit et Gerardus de Velzen primus in comitem irruit
primus in comitem irruit et cum eo comes in Spinata
Gerardus de Velzen primus in comitem irruit Floriacus.

psalmista

Qui tradito
ire Gisilbertus
de Aemstel
Clarissimum
Comitem Flo-
rentium arcuit

Comes i castro
midense tradi-
tore captivus
ꝓducitur.

Gerardus de
Velsen illustre
Comite
suo mucrone
ꝛ. Vulneri-
bus crudelissime necatus.

[illegible] Nisi gladius Dueis semetipsum nichil deserere
malens antea mori qui tunc traditoribus se captivum
tradi. Ex hoc nunc ipsum quem quod grassatores
prehendunt adhuc cum suo comite desertum et
amicis ac eodem die de suis alimentis ittaiecto de pas-
tu tunc principe traditorie captivatur quae ad
midsch pervenit ipso nocte praecisse decapitari
Ipsi rumor tu adhuc fama plurium aures pe-
tebat et coniugi suae Margarete Wallandie simul
et nocte esse pro liberando comite repentinum
iter arripuerit. Ad quem assatores agnoscentes
fugerunt et ipsum in captivo comite per palides
et demia. Et cum [illegible] nocte diei comite libe-
rando meditatus oratorium in magna copia
Jesu. Hi fugitivi nimirum angiam sui tu et
plurimosa multitudine Brematiorum sub
sequentur tu et formidolosa solicitudo
villanorum commotum. Comite D. equi
fossam latitudinem tuissimae negent i vado
reddit quae Gerardus de Velzen tiore sup
venente et Gerardus non potuit quod
id Gherardus filius habet animum eadem
comitis ad mucronem suum ipsi vulneribus
et ad castra reversus i equo cursatili
citissime retrocessit. Hinc ad eos de Woinde
ad cotidias pretes delicias consumunt hinc inde
in refugium qui de domo sua propinqua
aetatis desolationis intuit. Quidam filius
Gerardi Woin simplex et gradum ab eodem
Harmano de Woinden denuo seductus est

quod cotidie amus ad porte sue consumacionem sacr
debite sustentacionis est intuitu. Cuiuari secundum
comitis intencionem adhuc respiracionem et ut
quidam tradunt adhuc parum loquens applicuit
quasdam de predictis latebris clericis quos in sepul
moribundi voluit diversis interficere cruciatibus
et ipse comes exstitit cecus oculis. Nam illi qui
requiescunt in Dno sunt nati ut spiramus in celis
pro tam crudeli martirio. Hic florens comes annis
fere plus honeste regens Holland principabat
valde gloriosus statura [illegible] statute robustus as
pectu decorus sinone facieque corde magnanimus
agilitate strenuus in dando largissimus per=
optimus miles et equitatis justitiarius plus
quam corpus ad reginsburgh monasterium
sancti est quod ibidem pencis beatae collocatus
sua luctuosis exequiis honestae tumulatus est
hic ipse comitissa venerabilis cum anno febru
arii [illegible] die sancti kal' augusti mens in Dno
requiescit obdormiunt

De Guidone filio eius

ipse itaque flebiliter ait comes comite
clericis consanguineis floriens comitis in
sepulcri valida expedicione eduxit abbatem
cum vallum castellum coenobium obsi
dione circumsedit quod ipse comes cum tormentis pulve=
ris impetit quousque gerardus cum suis
complicibus urgente penuria victualium se
captum dedit. Cum ditioni comitis ut prescribit
deinde eriam tacto confessus est anus Dei ge=
rardus inter acerba supplicia diversis rotatus
est vulgus ipsum Hollandie ad dum castra eo magis
ipse destruxit et ad cohercendum castellum Muiden

Castellum crom=burch

Gerardus de Velsen ut insignis latro acerbo supplicio (ut mereruit) diversis rotatus est.

Anno

validissime opperantur. Hi cum castellum hor diffu-
gientibus armigeris absque dispendio reptum est quod
cernens Theodricus de Haalem ad tuendam
dignitatem commissam est comes cum clericis rem
petit cernens tutelam totam northollandie habitas
in haga et comitatum Theodorici de Hamona et hic
Jacobus Theodricus vendicavit sibi totam
hollandiam perfectum manere in haga. De qua cotidie
ac sicut cotidiana tumultus cercent et hollandie
populus bipartite diuisus sine cum domino vallan-
ut. De gesta Willelmi Frisiorum

Anno domini millesimo ccc.lxxxvi. Willelmus de Mechelinia natus
Frisiorum auctoritate tuitionis et populus ef-
fectus est et Willelmus de Mechelinia natus
auditor causarum in curia civitatis
populus ordinatus est. Hic Willelmus Frisiorum
adhuc to.m operam diuisis inuolutis fructibus
reparare statum intente stu-
duit. Nam et idem populus castra munitiones ad clerus
obsidit armigeris qui adhuc conquassant ad
diuisis tormentorum ingenius ut Theodricus de
Hallem superatus de diuisis in captiuitate
tuisset et salua vita castellum cum libere re-
signaret. Ex hac fortitudine Willelmus
populus magnum effectum cessit ad vicest
fuisset et ibidem adhuc hollandie populus
lem predicant in dulgonia prisiones ad
fm. Fructus morte ad rebellioz pri sed
te Willelmo potiente vallaucrunt castra
videntes per deuitu infestantes acriter ibidem

Frisiorum de Hirc episcopus traiectensis translatus est in Episcopum Tullensem

Wilhelmus de Mechelinia ordinatus est episcopus traiectensis

passuros recurrunt ita quod Balduinus de Mach-
burch tandem coactus necessitate dem castellum fri-
sonibus hac quidem tradit ut ipse saluis rebus
ad Hollandiam bona cum pace discedat. Hiis moro
quin frisones hoc castro destructo cuncta simul
consumerent, medietate obsidum retinent ac
omnem opidi familiarem retendunt. Florentius comes
de egmunda certi quid castrum cum frisonibus sepe
sepe mire conflictus ad hoc fuit obsessi sunt ut
tandem contractis equinis comes denuo ma-
dunae coactus fuit. Hoc quidem hanome co-
mes hec audiens cum expeditione mox remiga-
vit ad frisia occisis quidem XXX saltem frisonibus
aspernit obsessis castrum magna iboy expulsis
ad ipsum comitem de arzel et de petre roburetur
Enchusen pdam maxima pretiderunt quam
ua classe frisis litoribus laudabiliter applicare

Enchusen roburitur.

8

Jors Holladie Comes.

De obitu Jorbis comitis Hollandie

ys itaque fuit dus florentius abbas riga-
lis monasterii egmundensis. Hic codem dus
de brederode hanum castellanium leydensem ac
abbatem de egmunda milites ipsum per
lacum insidiatus quorum unus rege anglie
quatenus amicus ut cum eis insidiet. Hoc dom
nello edwardo regi cum legatos frisiae
suspicies nauem testimabilis ornamenti cap-
tari fecit cum qua johanne domicellam nuptam
et filiam suam eo vocare ad hollandiam destinauit
Hic domicella secto arcens ipso zelandie
fumbo applicuit quem ceptum walfridus de vere

destruxit ductu Hollandie et Frisones i tutela opti-
nuit. De bello inter Hollandie et Frisones

Bellum inter Hollandos et Frisones

Anno Dni M°cc°xcvi° Dominica post Johis
Colens rebellantes sibi subiugare Frisiam
decreuit armipotens i alemania. Eam vero Fri-
ones i manifesti vitii oppressuri qui robu-
tong Frisie punitendo eius pplo detraxerunt
et ecce ecclie rebus immiscuerunt vesp pbis cu
tombis hortisonis et vexillis fulgentibus fit
ingens clangor armorum et magnus strydor bellorum
Wad et Hollandi et Zelandie ppli bellipotitas inuicem
acies distincti i pugnatos quatuor milia fri-
sonum occiderunt huymo maxima multitudi-
ne diffugientes ad interiora trie latibula
profugerunt. Eo pte quod Hollandi victi. Hoc
Dns de arkel miles egregius et Hoc de dort
Hoge armis inclitus cum duobus aliis occisi sunt
qui pro civili probitate p et una tpa collau-
dandi sunt. Fuerunt aut hi ductu stragis vi-
tii apulis i spaaosis agris ville coronas
Nbitchet nus aut Frisones attendens sucubus
se westfrisones transferunt ad orientalem
Frisiam et ibi adunata Hollandie populi ad sedo
papalem caput pducat indulgeant Fri-
ones aut Frisones pmittentes manuale auxilio
ries aut Frisones deuenerunt ad monikendam p festinum i mi
gnu Opidum quod Harlemey ad Harlem
Drus ccunt copiosis cum pecunia cpatu qui
cum signis fulgurantibus et tubis p strepentibus
aiosc frisonicis agressi sunt populum Fiz cre
frisie vulgi cessit a bello deliniat festina
ut i troize nauigia et repetimo remorum

4or
c. milia fri-
sonum occiduntur

Monikendam

impulsi, matrimiare diffugiunt quos exercitus
Vdellanus similiter prosecutus est et occisis in
ipsis fere omnibus tropheum laudis potenter ad-
eptus est. Willelmus autem episcopus hac anno
in primo mense Quadragesime Romam iter fecit et ad pedes
ipsius limina festinato zeniugio dedicavit. Hodie
autem Doicella Hollandie pendens quia Willel-
mus episcopus diuabus vicibus diuina plia sustinuisset
et adhuc ad pedes ipsius limina nondum pro subsidio
transmisisset, mandavit Ghiselberto de Westeyn quod
ad tempus castro suo redderet et ad expugnandum
eum Hollandie arnigeros intromittere. Ghi-
selbertus autem hoc omno facere recusavit propter
eu et ecclesie iustitiam, ita tamen constituta
esset. Interim Hollandie Doicella Ghiselbertum
appellandi fecit a suis hostibus cum eum castrum
expugnare iussit cotidianis assultibus. Tamen
Doicella betrandis spem castri circa annum
egregie defensavit quadriennio fractibus
nervis sub hac forma condicionis indicio
transmisit ut ipsa per casum sortis medietatem castrum
salva vita retineret et Doicella Hollandie de ipsa dua
parte voluntatem suam desiderium ordinaret. Dei
tamen autem Hollandie ad adeptum castrum cum tota Ydi-
nee de Woerden Walsfridus dedit de voce de
hinc Homagium ut in cotidiana Episcopi tamen dis-
siparet pontificium. Ex Idem Walsfridus tota
Hollandie per nova moneta accessit ab hinc in
desiderio orisus est. Quia et nec a vulgari populo
tumultus mensis exortus est. Anno domini M°
CC° XXX° sabbato Domicella quarto kl' mensis

per nova moneta
non se laudanda
Walsfridus dns
de Vorne i Delft
orisus est.

apud Hilem requiescunt. In dno pagii Holladie recessit
Johes hir domi- dnus tbi ad dmndo hic Johannes solus sine omni
ally sine militia militia Hollay principes sine liberis et absque militare non
non sine ord hol- Defuncto est hic tempus [illegible] monstrum penes prae-
ladie principes de- Holofice tumulatus est Doicella vo elizabeth
cessit sine liberis. pq morte sui genitis tu sunit ad regnum angliae
hua quam i vxore duxit Gilfordie [illegible] cum
Doicelle mortem ghisilbti de Amstel opidum
lignicis potibq et triaq propugnaculis vndique
munivit. Qz vultq Walterlo de ad opidum
de Hilem oppugnato ghisilbto potes et muni-
ones fauldatenq iflamauit. De ghisilbto
pus Hanone dim xvij comitis Holladie
Johes 2m hanonie dim Holladie Comes.
Defuncto Johe Doicello hoc comes Ha-
none filius adelheidis sororis Willhelmi
nii regis Hollay comes effectus est qui statim do-
minia de amstel et de woerden guidoni fra-
tri suo largitus est hic i vxore philippa filia
comitis Ludewice de q genuit hoz primog-
enitum Willhelmum succedente Hollay comite. Johem
de Bolomotre dnum hereditarie camerariorum cano-
rum Domicellie Walzauenum Johanna abbatissa
fontalatensis margareta comitissa abbatissa
adelheydis comitissa de Bromoto et maria comitissa
de Bonors et machtildis dnam de mele
hic Johes p duaciis sue tpe cum exercitu
Valida transiuit ad zelandiam ubi cum re-
bellibus Johis de renes dmni obtinuit i mag-
nam victoriam Johannes filius de renes dmni
transfugit ad albertum romanorum regem sub
spe asserens q comitatus Hollandie pq obitum

Dorcelli johis rono vacaret imperio ¶ Albertus aut
rex occulte descendens ad Hollan dissemauit
huiusmodi scras p omnia provincia nouerit
omnis. q albertus rex iuicta vacante Hollan
principatu rono petet recuperabit Imperio
qte karolus rex theodo comiti Jonauit i feudi.

¶ Ipse contentus qdo adalbertus rex alemanie
et johis comes Hollan

Rex Alemanie
Albertus hz cum
comite hellandie
contentione

¶ Futur albertus rex ano dni cc° dni
xlvij nouimagni ad submgandu comitatu
Hollan adducens secum moguntinen treuerien
et colonien archiepos cu plerisq primatibus regnoru
alemanie ¶ Eod vero johis comes arnuipotent
aduocat i bonsiwerd ubi metatis castris silue aluei
vale assidue operi incistere qualiter ad expe
dicionem regis expeditu magis commodi possit
prestare ¶ hz cum rex multitudine vexillorum
pulchritudine castrorum et fortitudine armigerorum
Hollan exercitu a carinis turris sprend
intrauit et se diluvio a zelandis estimans retro
cessit ad ranchgia ut altera die repararet i
austra ¶ Interim vero colonien pro hoc regis
commodo pace extrue elaborare studuit qui tandem
sub hac forma composuit arbitru suu edidit
quatenus ipse comes duo regi fidelitatis prestaret
homagiu quo sed primates cutiplo tanti sui
ad ripam zelandie vero regi turde venientes pn
auxilium delecta classe penes hoc diu tuffugere
pedes ad flandriam deprdantes assidue vexaua
zelandia ¶ hz johannes comes hos fugitivos

Bolzwardia

Prodigium.

De quadam prodigio et Willelmi episcopi Eboracensis martirio.

Eodem anno Willelmus Lincolniensis episcopus ad
iudicandum sibi [illegible] Ziedero de Montfordia
de Hubto de Grantmesnil et Thoe de Linstolen milites ab
a Jacobo de Lichtenburch magro curie appellatus
est ac in civitate Eboracensi curiam in capitulo de-
tentus est. Dicunt illi episcopum a priore Lincolniensi
adiunt apostolicam ut Lincolniensem pontificem suo officio re-
sideret et cum sororibus suis cum adiudicandis in tranquilla
pace maneat. Hiis etiam diebus apostolicus Eboracensem
tam nolens mandavit episcopo monstrans quatenus ipse
Willelmo consili suo cum quosdam grassatores ma-
nuale ferret angelum qui interdum impugnare Lin-
colniensem pontificem hic Willelmus apostolicam disposuit
ut die mensis augusti predam predicale sedimus ap-
ad nauiam vadit qui mortis sue in instanti iudicium
prenuncialem fuit. Interuallum etiam solem esse biuor
mu ad modum medie lune de quo fulgurantes
radii choruscabant ad instar lucis sanguinee. Cum
mox de phibus tuissimis elegantes aggrediunt
contra temptas si ritus sue patrem inuenirent
interitum. Hiis idem episcopus corde intrinsecus negens de-
clinauit ad loca campestria et ibidem causa re-
pausationis sua dirigunt equitatum. Interim
hiis hec accidunt quidam Hollandi nobiles utpote
Theodericus de Wassenaer Henricus castellanus Sleb
dericus Philippus de Montcornet Simon de
Bentheim et Jacobus de Mourde milites cum milite

A trasfusalamis

armigeris edidit Eynn pp antiqua discordia et
diligentes Jacobus de Lichtenbuch pp vesme diabo
rophos armis conuenerit i campestri planicie
q dicit Hogelwod cum tubis tremulis et signis
fulgidis ut Eppm a mate appellent et ipsum Jaco
bum ab imminenti periculo potent eripere et
vo dux Eppus cum equitatu i duplo maior cat
aries suas ad bellum ordinatis tetendit qui cum
tubis firmatis et vexillis inordinatis adusq
hostes audacter bellum ita q i p.a congressione quos
villanos ab equitatu segregatos deiecerit et Holla
dum solo cum strutte magna resistente Juxta Zuede
rg de montfoord cum iidem fessis adueni armigeris
q grade sinarum assorum Holle applos et cum
bellum crudele cepit singulis pliates se mutuo
sue et pro victoria sue retenide Eppus
ad leuitate dyrij semel et iterum Hollandi
trusolauit equitatu sue cuncti populi primo tru
ndae ptimuit tq spuals prem et dum Eppus
ille Eppus hostiles thumnab ra t'no trusiere p
simchus ab exercitu pstratus est et eodem anno dni
a° cc° l° quarto nos iuli q est trusiatio sancti
martini pch dolor a pplanus filius ocisus est
corrupcio at ab utraq pte multi valentes ar
migeri maior vo pb ab exercitu mortui et epi
cum equitatu corpus ab hospitularijs delatum
est ad ecclesiam sancti Katherine donec equitis
exercitus i ecclia cathedrali tradit.
sepulture hic Willelmus ad quinq saltem annos
equitatu cepit qui cuncti diebus suis ut p dicit.
pscrutinoes iuste passi fuit

Hic Wilhelmus
transiit Eppus
a suis adusq
amstel

8

De gesta qui
donis cuncti potiuit poliij

Guido fr comitis Zeladie transitus Epus

Post obitum Willelmi pontifex Hoc comes a Zelandia recessit ac suspiciunt
[illegible] pro Guidone fratre suo thesaurario
eodem tempore quidam eligerunt Guidonem
quidem thesaurizatum quidam vero Radulphum
de Valdeck maiorem atque oppositum Porro qui
primo Guido gubernator epatus accepit Radulphus
ad partes transmarinas abcessit fuerunt etiam cum
Guidone fratres arnalus Godzardus episcopus mettensis
Hoc episcopus cameracensis Hoc comes Hollandie
florentius princeps moriancis quorum auxiliatore
potentia Dei Guido potestate adversantes hostes
subegit totius pontificatus tranquillam quietitudinem
gubernavit

De quod prodigio et gravissimo
bello inter Hollandos et Flandros

Prodigium

Hiis diebus contigit in Hollandia quedam spacie
prodigium quod centuriae calamitatis
fuit singulare presagium Quidam enim equites
apparuerunt armatis commissa plebe arma tollere
et pro repellendis hostibus litteris maris festi
nat astendere Gravis ortis populis ad mare tendere
pro debellandis hostibus aspicerent aqua adiplete
ta insinitis quasi navibus ex opa classis in
momento disparuerunt et plebatim equis quasi
fantasina consecti euanuerunt Anno Domini M°
cc° iiij° Guido Flamingus accepit electa
multitudine ut victima armipotentes equitum et
ballistarum Cum Willelmus maior natu Jo
hannes Hollandie comites eligitur ortum est qui
drasi in tempestate pleruque Flamingi horuste
cum pugnant Nec mora qui Guido Flamingus

Gravissimum bellum inter Hollandos et Flandros.

itcato coggarcet elegatos armigeros ut i[illegible] do
debellarcet Hollo ppl'os Cui Willelmus huic
stdario se opposuit q'tn ex intrna t diuide ta
i voc ppl i armemuiden sono diru voicty sue
cubiuit Willelmus ipi derliuas a plio derli = Zeriuzee
nauit ad opid Zeruzee pro Zeenti subsidio
Cui guido flamiger absq; mora strutq
fuit ac ipsum opid ad stp cb domadas sagittis
et fundibulis lacessiuit Demum ad Willelmum
uno diey portas urbis latet apiens foris se
distribuit equitum qui ad occidendo q; sub
angedo mille flandros et quingentos debit i
interitu Cui deinde ipsum opid diligenti
custodie mandauit ad Hollandia stcessit et
auxilio patrui sui gudomi Epi copiosio
eduxit equitum ut i virtute magna civitatis
cessit labcarcet opid Cum aut gloriosq equita
ta potissimq ppl comitis appropiquarcet dunela = Dunlandia
die quida temerarij Juuches e nauibq ob
~~[illegible]~~ conlicentes cosagittare cepeuit comitis p
septos Zelandos Et ecce Fuetty et Holla
diey ppli suis anchoris astenderuit i agitcm
ut ibi castra locarcet pp instate noctis caligi
ne Frisones dormitare recusates incedere
hinc in fugitiozq Gitacula rutilis ad statio
ne nauium suarq ad pda copiosissima sic
mora quin habitatores Diuelandie cofesti
arma capientes et p notas semitas frisios
i dilate sectates sunt equitum adhuc soporati
uiuere qui i clamoribq et ictis valdissimis
equitarunt Hollay quidem et Fuetty ppli
de quicto sopno tribulat equitati cop hes

armis festinauerit inimicos obsidere ac eos per aggeres
culis castrorum penitus expellere. Hoc nimirum ipsum
per nebulosa caligo maledicti noctis tenebrosa
ut ait amicum non agnoscit quippe noctem cogitur
ad tuta redire pinnis et ibidem aut in ipso conflictu
Willelmus de Horn, Petrus Fretten, Nicolaus Pesyn
Theodericus de Harlem, Theodericus de Zuyden et Zuyde
rus de Beuwaard bellicosi milites cum plerisque burgen
sibus et villanis exceptis aliis multis innumeris
fluctibus suffocatis. Guido quidem cum copio
sa tertia plebis et militiae aspectu hostis est quasi
arta custodia nostri Flandriae abiit cum pluribus est
Willelmus autem cum triplo navis ascendit et ad
presidium Zericzee cum periculo vix evasit. Ejus
itaque fugam Guido Flamingus de Vertha Zelandrorum
balde gaudens cum innumera classe totam Northollandiam
usque Harlem per Johannem de Renes ducem sue be
nefecit. Duces Brabantiae totam Zuytholland per Dordra
cum partes sue vendicaverunt. Quamquam Guido fla
mingus mulierem tertiam adiit et ab eadem Juliana per
mulierem tertiam adiit quatenus potestatem et
ejus quatenus Guido aspiravit quare potestatem et
Willelmus Juliana in comitem eligeret. Cum per
suos internuntios hoc ipsum fortissimum inspectassent
Vitto de Haemstede, Bastardus Florenius, Guido
comes de Zericzee per burgenses ejus ad Zuyt
fordiam non recessit. Et quia hic miles cum pauci
armigeris subintrassit Harlem, presidium tertium
ibi cum Frisonibus occupavit et cum auxilium cum
quibus idem Vitto manebat eduxit obsidione
liberavit et Flandros ejusdem receptos sine mo
tu dimiserunt. Nicolaus vero de Putte, Petrus
Ballachrie cum Dordracenis Duces Brabantiae
fugatis omnes pagos usque Bustum incendit et

Guido cum multis clericis militibus Zelandis captus est. multis militibus bellicosissimis occisis.

ad mon. ste Gertrudis cum ꝑda maxima rus
fuit. Eudo qui Flamingi hyb regnum rapu
a tiranno dicitur apud Zirizee in tria cuneos
obsidione missa ad magna apud alios et
cetera ingenio lacessit insultando, ebria sibi
helmig adolescens appbatq; strui ab Hollandis
pulchrum conduxit castrum ut in festinacione tru
li sua liberaret opera. Cui plurimum ser
fidem transmisit a calesio et ex l. telos ad
quos — galeyh sin adutorum quas amiral
dg regis cum vexillis auriferis et conductis tubi
cinariis conduxit ad plum. Eod. igit anno
mensis augusti q est festinitas sti laurency
cum navibus equitatq; ad regis q. commisit ut Fla
dros ab obsidione suscitent et cor. classem in
ipsum do navibus cingent. Flandrenses aut con
tra hanc navem mire magnitudinis qua
attendere formato cum lardi sapissime pi
ris et sulphuris quatq; hac rate in eptigui
bilit accensa ex vento prosperq; dirigent
sic Hollandicis equitatu ut conistis navibus na
ubq; disturbarent to. m. ipsum. Ecce navis
hor flamminoma in fluctibq; ags et inflatibq;
venis ad Flandros victrix redit. Cum
cad Dutros mistabilis adustos vorago pe
lagi vinos absorbuit. Ex hor aut cuctis
miraculis ad Hollis q fraae pes plaudi sus
cepit amy qui cum tubis strepentibq; et vex
illis chorusentibq; Flandros impugnare ce
perunt. Cum ad Flamingi. Die et nocte
integra sese strenue defenderunt et adusb

Iam hostes navali pluri inter Francos ad Hollandiam ut illi Francos strepitu armorum tamen ad tria milliaria audire

Guidar et qui eps Guido a prisona liberat

Ihe gladius x milia Francorum et Flamingorum combuerit

Glosa Victoria

Sigm crux apparuit in conflictu pducto

hostibus ad telum et fuit debilis laudabilis obstitere
in hoc utique navali bello Francorum Gastarum so
lito gladiorum gladios galearum strepitus galeorum
steidor balistarum et frenitus equitum ind
uisse narrant ut timuerint Francigenae ad tria
milia passuum audire. Demum Flandrie lassi
tudine fatigata defecit a proelio quod Hollandie
certatim omittendo restitit Eps Guido
quod Flamingi finito bello per admiralem re
gis Francie captus est pro quo venerabilis pri
mus Guido electus episcopus a principe liberatus est
Corruerunt autem in hoc conflictu ex parte Flandrorum
milia et tuserunt in capitulo Cibilli cen
tum millia et nata centum milliis et centum
hominibus et nongentis prosternebantur papilionibus
et hoc solemnio petere volumus quod sicut mos est
cum mitre magnitudine et purpurei colores
apud et modo in aere visibiliter apparuit qui
septem plures non esse magnes invalent quod
quod signum et triphalis letitiae quod prosta
tum fuit Hollandis pro parta iuste pugna
natibus petere laudem victorialis et le Hol
landie quod a sua tuis festinanter Johan
ne de renes a tricto apelle uclipam citate
cotidianis continuombus afflictio concernates
assidue tuitres ad molendinum ary suburbium
et supponentes quod de Johannes forus occurrit
ad obsistendum hoc intendit hic de miles et Bucu
metues ad suos copiabus a citate eld abcessit et
ut lassam tuisset timore expessend inimicorum

Staphd

c pbati milites sra-
phanus chronicis
submersi sunt.

stapha medica ituit. Et cum pbati milites ar-
mis sarcina pfundo submersi sunt
de lite ab amico et nos sagittis et ipsum dolore sub-
ruit sunt. Eod. cp. amio. Johes comes Holle' filius
de filia Ruphali Portoria. 10 kl. sept. Ob. Ric.
in Dto sepultus i Corbe. Walterus hoc tempo-
fuit Johannes pius cognitus comes Hanonie qui fuit
dominus comitatu Holland. cum uxor Philippa
vii. kl. aprilis defuncta est. Comes ab vitiosa
in Hanonia tumulata est.

De gesta Wilhelmi comitis Hollandie xxvii.

Wilhelmus comes Hollandie fuit valde gloriosus pnceps ab omnibus reputatus.

Wilhelmus vtrius pa obitum pris sui Holle'
comes xxvii. effectus est. Hic genitus ap-
ices pnceps tractus adeo magnificatus est. ut ubique
Dux esset mgr militum et pfectus pnceps. Du-
cens i uxore Johanna de Valesio sorore regis
Francie. De qua genuit Johem. Margaretam. Theod.
imperatrice. Johanna. Juliam. comitissam Philippa
Anglie regina. Wilhelmum. Succedit Holle' com-
tem. Ludovicum. Infantem et Elizabeth. Dominam
Hic Wilhelmus anno Domini sue tpe fecit
in Hylem gloriosa acclamari curia qua comites
et barones ac milites cum infantis pcubis solep-
nizaverit. p plenum ob. Donada. Ob. comes Sin-
clitus p official ob. Imperi vicarius regni de-
putatus in Dubg. sub militum gloriosus fuit qui
duo famosa castra videlicet Brupl et Volma
stepn in cpatu colonien. potent. cepit fuit
Iste pnceps cultus Dei nois cultus apliare
volens coadunavit in Middelburg nova
canonicorum ecclia quod anno Dni. M. CC. xl. fuit

In middelburg ampliavit coa nicorum ecclam

supplaxyfline detrahunt ad phebus laudis sue medium

De structura Guidonis episcopi comitis frisonicis

Guido Eps cōm frisonus.

Eodem anno Guido pontifex nouum castrum edificare volens et zutphanie de stellingwerf solidis fundamentis per doctos cementarios artifices ut eo rebellantes possit coercere frisones. Qm ad episcopum ad quale oppidum vocatur eo tempore venuit ideoque structuram illius castri diebus illis nocte ptransiit. Dies autem aperuit clemens quitquid cum ei

Coelum Viennense

Venerabile Guidonem suscepit opem cum eum mediate rege fratres cardinalatus exhibuit per rubeum pileum. Guido quidem episcopus Dno papae condignas

Guido Cardinalis ordinat. Bremen.

gratias agens oblatum honore tante dignitatis admittit primo tractatum episcopum manere in illum papam ad rem tanti prius humilitate intuens dedit ei venerando pontifici quingentas libras annuatim de censu regalis camere ut si de eo fieret assistitus in consilio phebus aiunt. Denique transacto postmodum consilio Guido pontifex cum eo rege secessit ad pontificem romanum. Eodem rem inter comites hollandie et flandrie de pecunia structura suum ministrare decerunt arbitrium. Cum autem hec agerent apud flandriam mors episcopi Guidonis diuulgata fuit apud frisiam quam colunt de stellingwerf multi collaterales eductis exercitu impetere castrum vollehoe

Vollehoe castrum obsidet fortissime

assultu et arcuum pro eo quod episcopus Dd in finibus eorum edificare castrum attentasset per quod tumultuantes frisones a consueta rebellione cohibere potuisset. Castrum vero comes quibusdam militibus habitum de pecunia frisonum in suis tribus laudabi

balistis

hi obstiterunt quos [illegible] et fundibulis volut
a suburbio expugnare hi et dum frisones sui
distinuerunt per testudines et alia machina
ad turres et tentatulis quia ipso ad pte valentibus im
plenere armatis et tenentes de superiori tentaculo
detertarunt rotunditates lapidibus de medio
pacuit missilibus et de sub ipsimo hiperenis
secundis hac itaque machina sup extructa
lignifab' reduxerunt tamen pellibus ad
suffendi ignis robustioq; quod ceu scipiunt
tentatis omnibus ad resistendum arcu propulsi
oq; frisones igni horrendam machinam ad
distantiam pugnae pedum a castro volut impelle
tes nitebat tota viribus iet pro paleis arenis
lapidarent balistarios a muris abstrent et
ipsum abstrahere dispedio cast' expugnaculum iro
iret Gerardus aut Damatien ceteri sapientes
attendens optima humani fris sui mentata
te respectina ~~pfer~~ pfrone tetendit ad frisa
ad et ipso quidem castrum obsessorum i vulne
hoc periculosum timuit angustia mer
mora qui et dum episcopus magnificus rectori va
ledivit hollandi festinat adunit expedito
divit exercitu collegit classe admovit et ad
frisia transmittunt castellarii vo terrestres
a carinis turris immine classe appropinquat
nauchus intelligentes q; duos episcopos ab holl
andi disciplina apportet auxilium quia obri
q; di illustres armigeri confestim adimple
erunt tunnella fomito lardi stupe salipetre

tunnella

salipetra
salpetrir

pirabat sublimiq; qua eodem tempore cum stipauerunt
ferratq; vinculis hinc et hinc turrelli et exterrigubilitate
tensa trastris audacter eiecerunt super tectum quanc
machinae et tenacibus quibus affixa fuerunt adhesit
possilignee et ecce leuis aura flamigera rapu
paulatim suscitatus circumdasset in superiori et
naculo ceguibus postea et trabes et tecta cum
quibus fiersonibus exterrigubilitate commemorati
sunt iterum Porro ecce fiersones stridore ta
estuatis flatine negqui tollerac valetes corru
erunt exterplo de ruitura machina qui con
fracti tribus et lacertis vix erepti sunt a
morte tam acerima hmanq; ac castellanus
haud prius valuit orbis castri patere extra
aperuit cum cornibus horrisonis ac aliis verna
culis disturbatos fiersones idiotae seruitq; e
qui ocasq; quibus fugientibus ad pseudum castri
victoriose ruit est hyis ingressis hostis
deinde aduenit exercitus ibique bellicosi equitis ad
uentu et ipsius duces aut floriciq; tiertius p
positus et duces Johannes de arsiel miles cum
tribus consiliariis pdm potrisiq; Theodoricus di
hedirodi et nicolaus de plutte milites consi
liarii pfati comitis locatis castris Diurnati ar
chami tractauerunt illoquium quem adusq;
fiersones tutum posset inhoac pleno Cuor
ipsi decreto consilio pauis voce tubicinatum
albua die certatim arma tollere et fiersia te
dere et vicinas urbes adorare Ex ecce spes
odino cassata et qui in opaca caligine noctis um
bra mira tempestas insaluit in audita plauma
di repente cecidit et velosq; tba violent ihor
nuit adeo q; papiliones hymen disruptis

† adurere

sui ac uosi pugiles per aerus interpeciu aeriu af-
flictu sicut Aetna aut die cu solaire iubar ma-
tutinu illustraret Hispanu pnarrantu principes
attendentes suspicabat tric no esse incabilem per
inundate plumu pressu et upar frisia i acces-
sibile per istantia ad hyemu perpetuu cotinue
cast tolle classem resumere et ad pria redi-
et cum nauali equitatu solutu ad anchorus a
litore maris cum abcessat cu omni ass
frisie populu pace requirens ac emenda
pmittes ad obsidiu illic aduenat Quz qd
plura Solutu sicut obsidet de ta indomata
pspitate gaudetes et rusi sicut fsones ad
sua die festu i letitia celebrates Guido
aut eptus expessis magis pgrauatu stetisset
ad firaad ut ibi ad aliqs tmos i primoda-
li suptu staret quoadusq pcuniatu oblig
ta cpetet cosolue possit sormidie tu abse
tis epi nullu pdo fuit ausu epatu i trone
ac i diuitiis molesta aliqu irrogare Tunc
dum ai cu ro ludowicu rex firaac cu epa-
tu copiosu fladria ingressu ipe tornacu sup
flumu lisi sua pcepit extendi tabnacu
la Cu Wilhelmu Hollu comes cu ipiosa
turba nauali equitatu i auxiliu cocurrens
ipe calo sup aliqu stelu sua pussit equi-
tatu victoria Quz cu pfatu rex passidua
interpeciu plumalis aure copulsu est ad
firaad retrocedi et fladrici ipsiu ab ipse
ta molestacie dimittere Willelmu aut Holle
comes audito de absentia regis cominice cu

Guido expen
ex bella qua
ty ad francia
scessit ut ibi
parere iuris
tandi prima
oblatatu redi-
mereb.

Cometes

Grauis pestilentia.

Magna Caristia et fames.

pauperes cadauera ut canes et gramina ut boues p nimia fame comederunt

Reuersi ex Francia dps in pace terram suam rexit

tumoribus omnes villas et ripas pdaturbauit hos
tilit' tendit salubs qui sub bestiabus ad Hollandiam
fugiunt. De qua pestilentia et magna caristia

Anno Dni M°.cc°.xcvij° cadauera comedebat ap
parebat mortifera pestis insortuit et
valida fames invalut adeo q plerique pauperes
si fabe dicta cadauera perierunt sicut canes cru
de corrodent nichilominus et gramina prout sicut
boues iniquitate comedent. Fuit etiam hec fames
seu pestilencia tanta aspera q nec diuites absq; multo
morient. In ecclesiis siluis seu nemoribus et corpo
ra sine catholice exequiis sepulture tradita
loca assibus. Quam hec miseranda calamitas
a tempis serenissimi Philippi alter in hoc discrepare
videt. qr hi magni mulieres filios non denegare
rant et corpora carnes pergente fame non maditare
uerat. Ipse bienni vo Dina mia corpatres hua
ne miseriae largitate ministrae clemenc' ondit
et incrementa fructuum cubiq; titaq; item adaugmit
ut modi siliqis pro quinq; grossis tinrone sibi
emerit. qui paulo p'dem pro quinq; solid tinrone
emeba. Qualiter episcus castri Gor obsedit
ubi morte punitus fuit

Anno Dni M°.cc°.xcvij° Guido potifex
cum a fidelia totum cpatum et pt terra
quilla pace disponere cuctos q grassatores
volaud penitus corrigere fuit etiam illis diebus
thesaurarius de Gor simiorum cum adolescentulus
sub tutela Johannis de Calendunch et nicolai
de Catze constituti a quibus dimissus de pte ia

dicto puer de receptis sua ecclesia computaret
vel tutele resignaret Johannes aut et hij qui
prepedentes mandatum reuerendi pontificis re=
fuserunt de receptis Romae reddere nec tute=
le prouidere quantis aliquo reddere Quinobrem ad
episcopum tam de Hollan ij de prato sua pulchrum
elongauit expatriat et castrum eius vallauit
obsidione per circuitum ut ad magnam turres
impetuose assaret et castrum ad satisfactionem co
arcet debita Castrum et magnanimitate pontifi=
cis instructus obsidione tam populose multitu=
dine formidatus sperans castrum salua vita
cum omnibus libere resignauit quinquo gloso pon=
tifici debita satisfactione de prata contucta
puniserunt Guido quidem filius adeptum ca
stra commisit arnoldo de vestfalia ac vil=
helmo bastardo florentij comitis Hollandie qui
apud residunt eo sub minimeto fidelis custo=
die tunc etc quando polaris antistes cum nocte
qui est quinto kl' iunij mortis extremae subitanea
debilitari cepit et astantibus quibusdam de suis
familiaribus vsque sperans expalauit Nec mora
qui castrum dum certi intra noctis tenebras
per notas semitas stratas muris applicarent ac
omnes armigeros expalis cuntis soporatos ad
huc istratu cum verbis minatorijs circumiuerunt
Porro quidem reuerendi pontificis confessi ista
statim ticetur diuectus est qd ibidem apud ma
iorem ecclesiam laudunensis ecclesie honeste tumu=
latus est Hic electus pri pri anno coniugue

Guido filius
subito mortuus

Gallenborch, Gow, et Stoutenborch tria castra Guido nostrum fratrem

regens episcopatum sed intuitu castra Salig gore Gul-
lenborch et Stoutenborch ad episcopatum Leodiensem sue me-
moriam obtulit pro debitis antecessoris sui tunc curie
Episcopus debita antecessoris sui solvit et quinquetas litras exsolvit totum episcopatum sine
debito successori suo dimisit quia eo tempore cum
excommunicatus principes potestates et parentes gub-
nant fuit etiam ipse episcopus aspera diversis statuta
venusta simone facinda ingemo clarch filio
cantis et similis gradus Arnulphus Gotfrid de
Holing aut Holdey comes de Sucto patruus suo
Dominia de Astel et de Wedert dicta Dlaed sue sed
get per quos ecclesie sue Valium sue Vichard de
putant assens quod ead Dominia speciali po
testati pro patrimonio fuerunt assignata quod per tri
ginta arbitrii forent ad voluntatem Hollandie dno
Iuta

De Friderico Colin tertio episcopo

Friderici episcopi

Defuncto quidem potrice Friderici hi
nobis ex nato de Zirck sa petrie tier
tius assumitur ad istam Wilhelmum comitis Colin
clecti est episcopus hic Friderici in zona curia
consecratus et omnibus debitis multum obligatus fuit
quem episcopatum satis dimittere ut predicti adiuvent
Deo sub hiis tempore multum inopes effecti est et
ita a suis quasi alienis modice in puteorum est sta
bilitus castrum aut de licentia horum episcopatus fre
quentes quatuor nates pro magna parte castri diuitiis
Burch intendebant hui et aliquantos rem quinque
tempi tunsfrictates terrenas defuntes episcopatum
captiuauit Qui quibus molestiis ad episcopum opti
mum explorant humiliter requirendi comitis Gelrie
quatenus nunc debite fidelitatis sibi subiunct
quod dicta talis injuria et cum reconciliari
Iustus comes paulopper a filio suo captiuatus

et epus a dispdicto primario destituty est cum
odio et ipse potissimo Hollandia adijt fide et
consanguinitate Wilhelmum comitis amonuit et
ab eo debite subiecionis jniuriam exposcit Nec
mora qn et ad comitis concedit aggregari
fecit exercitu de quo dicunt Johanne de arkel
dnm aggregum fecit capitaneum et cum eo
Dnus Johannes Hollandie dux licundey castrey
et bornedey cum villis adiacentibus dno fuere
dit ac omnes adiacentes hostes ita strenue
subiugauit ut ipse prefato potissimo non solum
de iuste offendentibus debita satisfactione ex
hibuit sed etiam confractis castris Dullebourch
sub expensis ipsius reparauit

De quadam Diluuio

Diluuium

a Anno dni ay cc xxij in kl' Julij diluuium
ti sunt agros et pro flumine zeni sup
pleto et corrupta ita quod ciuitates et ho
bamia zeynlandie et diluuium fluuialis
aqsata putrescent et prata bilescent quo
Willelmus Hollie comes ecclesia claustrales
ciuitates et nobiles per varia alternatim as
sumpsit quatenus sub stipendiariorum sicti et prosti
ciscenanos agros ita finxerat ut Hollie
ipsi de tali diluuio damnum aliquo modo
habent Eodem anno xxiij kl' augusti
fere dies epus arcticio mortuo multis atte
uiatis apud Horst migrauit a sede per quem
quia fuit amicus ticiey episcopo
cum corpore iuxta ciuitatem allatus est quod
ibidem in ecclesia cathedrali cum exequiis competentibus
sepulturatus est

Hollandie comes
sperissimis
repulit claus
trales, nobi
les et ciues
diruptos ag
geris ex pro
fluuio reparat

De Jacobo episcopo Leodiensi

Treveren epus

Ostendit fiedrico potifice Wilhelmus comes
Juliacensis tractatum adhuc et pro Jacobo
Judeo potifice supplicat sicut ipse tunc capellanus
in electione episcopatus dimissus et Maior cum ipso
capellanus elegit Jacobum de outhorn diaconum
maior cum ipso postulant eum Jacobum Judeum

De quodam ductu sal tumultu Juliacensis civitatis ejusdem comitis
et Wilhelmus comes per strepitum applausus subi-
tanee commotus aliquantulum anxiatus est cum
obiit et hic comes in magna francorum iracundia
fuisset pulsavit habitaculum floridi oppidi
tractatum ethorum commi et ibi ora sua
polluerunt amittari Judeis aut ipsius atrium
quum ipse ductus pene plateas exposita esset et quia adu-
ersus Jacobum electum aliquo jure spirituali non possit
electum sicut postulatum eum a fiedrico suo
fundatus est et Jacobus de outshorn per consi-
mangis herrin colonienses archiepo coloniensis
electus est episcopus hujus itaque pacto Judeis ipsis
ut quidam traduntur ad tractatum potificum idem
fuerunt assurgunt et Jacobum consortem in ima-
bili morbo debilitari cum ipsum promanut con-
plo prima tractatum sed nonnullis carne dum
ipse restituari adhuc ipse promovere quorum
da duorum tempalium promuneri Jacobus aut electus
et confirmatus cum honeste condiciis et ama-
tor ecclesiarum religiosorum anno dni kl' octobris
obdormiunt in domino tumulatus apud maio-
rem ecclesiam sancti tractatum

De Johanne [illegible] Treveren epo

g. Juliacensis et tumultus in electione.

Jacobus de outhorn episcopus fit

Iors de bonchorst

Post obitum ꝯ dni Jacobi de capitula
tes clerum dnio electis canon
nici elegerunt voto Johanne de bonchorst sancti
sancti salvatoris tuicien qui ecclesiam totam pa
tri gubnaculis disposuit Hic ornata ecclesie
fortuna per modicum tempus et patrii profuit vasal
lis nam primus alius tuicien ecclesie potestatem
habuit Dux Brabancie Wilhelmus comes Holle
et reinaldus comes gelrie destruxerunt abbatis
satores ad romanam curiam diuersis supplica
tionibus Johanne septo cum maxima gracia sibi pu
dit de vacatio pontificatu tuicien Dum autem
apliciis Johannes papam ad partes aquitanie pu
ruit contigit eum subito de vacante
pontificatu quod ipse ut quidam asserunt minus
debite resignatum fuit ab eodem apliico Nam
Johannes per curiam constantiensem ad partes anglie
plurima milia cum hominum ciuitate quod ipse
hominum more solito cathedratus est et Johannes
de bonchorst non amaddam aliquam de a pon
tificatu possessio destructus est

Iors pprius cum
memorarum Ro
mane ecclesie
ipse est et tra
cti diuersi
intromisit

De quodam miraculo ibi nuper geminato

Anno dni M cc xxxvi quidam iudeus
apud canonicos cathedralis ecclesie
postulauit quod wilhelmus comes tanquam filius ad
ecclesiam de sancto petro suscipiet Hic quo cum
duorum sacerdotum cuiusdam monasterii solum sub
straxerunt cellam ubi glorie regine qui cum
Marie pulchrime depicta aspexerunt spina
rum hanc ille malefactor in oculum gemmis acute
lancea sua diffixit et latere abiit Deus
deus ad consecuta nequitia apparuit et cum

Qui cum christiano Judeo imagines mare rosis gemis in
despectum laceram infixit ex eo continuo ruinam sanguis
emanauit. et pena iudeo dum ad ignem suspensus est

tum sanctus confessi emanat cepit cum cantare re
ante pontificis p quem plerique debites salutis fa
cul de diuersis morbis aegrotantes egressi hyb tragi
la a filio cypriano pactis logo suis omnibus in lico
benedicta cuida fabro p nocturna visione apparuit
et ut de pdeo cotuellia p filiu cypriano ad
ducellu vocaret istat admonuit dixit et ita
factum est Idem nodus habere itruente matre
mire ime ducelli capud adepta est et mise
ly hodiernus creatu suu cum mens a pfio sus
pensus est

Ernaz Epli Lozduici Regis ad Willelmu Comite.

Epistola ludouuici regis ad
Willelmum comite

Anno dni ab eo xcvii° ludouuicus rex
alpes transire disponens et ad pmi
alem cond aspirans auxilium Willelmi comitis
expectauit ac cui tenore subsequens epla desti
nauit Ludouuicus dei gra romanorum rex sp
augustus spectabili viro Willelmo comiti
hostie sacro suo dilecto gratiam suam et oc bonu
tu ex dine largitate munificentia longe plu
ries cuitates et castra nobis qui dinoscitur medio
quoda hermeno p decessoris nri fidelitatis
homagia pstiterunt ita qd imperiali conatu
nullu nobis possit difficultates aliquo
pretiaci obscritate seu fidelitate tua qua
nobis et imperio tenetur cuius meritis pcipue
te cognoscimus hyb pritibus attestam qd
iudicate lombardie adiuciat ad potestatem
militare [redacted] recuperaturus nobis tu palmas
imperialis triphi hos sine te capere quodlibet
nos te det Datis cuius rei Ipsi hac epla
gratanter suscepta Willelmus comes assentatur

sibi comitibus Galonie Clivie Juliacq et montis
tu obtulerunt quibus accesserunt alii qui aspa mira
tus stendi et ludovico regi contra Guelfos in
sultu armis potest assistere Ad hec itaq disponen
da. Willelmus comes quoq da fratri consilio
decernit pro prerogativa regis et spe rotundi
vistae curia augi i apparatu pulchre imbriae
ipsum et dijtalia Dub aut aplicq festivo re
fente nuncio fama hac audiens sum pauit
cotiplo ponte i frigi tus rodanu quatuq
comes co dissialiq illic habet adiuvo dimid
dans p sinas et ne maledictionis ut redirent
ad ira patris et qui i auxilium ludovici regis
neqq iret ad jtalia Itaq willelmus comes
ab inchoata iora retrocedens apud villa
parisiq aliquis diebus consilio regis fiducia
detenq est cui con vulgo Flandre nondum
bellas constitus est fidelissimus Tit De pho
fiducia et Flandrorum

Franci cum flan
drum bellant

Anno dni ab ex quo philippus rex
a manu forti dudum ad comitatum
Flandre i eq adiutorium dari adiuvit plibatis
comitis hollandie Qui et mote cassilinum
sua frigi castra cepit et cum sum gsuetu more
ut totaq pte hbu pasq ordinant Flandrey
aut festinaret cotiplo de pdo mote dnd
et regis adhuc impuisu prisa tetorum sum
pinno Cuo cepto willelmus comes pcep
tubis pstrepe vexilla tolle et tumultuati
vulgo certati occurre Mer quora qui totaq
pb i vinu coglobata ptrepahall laude mirtu
laboris expletum donec fiducie pplus deum
lassitudine victq i bello succubuit Cotiqit aut succubuit

Insultq Guelforum.

pplo Flandrie

sex milia flandrorum occisi

Hec strages xxiiii die mensis augusti in flandria
ad sex milia vel amplius cruentissime facta est

De guerra Willelmi comitis adversus orientales frisones

Bellum Willelmi comitis adversus orientales frisones

Eodem anno Willelmus comes pro recuperanda hereditate sua frisia orientali de bellum disponens deputavit in mari piratas crudeles qui rapiendo navigia ville maris Dei fieri ab invasoribus et in statu navigantes frisones sepe subvertebant. Denuo per quos sed venerabiles abbates et cives stadii tumultu belli timuerunt et dies ad inter loquendum de concordia pacis in eodem assignatus est. Sed tamen de firmato placito sub hac pro conpositionis iure utraque pars federa adinvicem reformatum fuit quatenus cum te frisones in simulo lanuce commanentes debent per triennium noc vasallorum bona sua feudalia de nullo predam comitis fugiapce et justiciarios suos absque ordine dictione quibus admittere et villicis suis tributa justa reddere statuerunt pace restituta frisones per onstrum ad antiquum regestum docuerunt tunc Willelmus comitem a solepnitate principes hollandie tenuit orientalem frisiam intrare et in arduis causis ibi judicium et justitiam exercere. Et pla quedam imperatis ad mirem

Willelmus comes frisiam adiudicat

Willelmus plium dimissum et pacis gratiam

Venit epla Imperatoris ad matrem

Anno dni a° cc xxxix ludolfus rex in urbe roma desponsatio sponsalitia ordinata ordinata absque quomodo obstaculo potuit introiuit quam imperatrix hac epla ad hollandia destinavit. Ego gracia dei romanorum imperatrix sit augusta nobili illustrique pelice

gratiam sive gratiam et de bono cum Deo laudem benedicentes
ad honorem dei dividens singulis quod vult hiis
diebus statuit unum gradum ad culmen gratie singularis
prerogative dignitatis fuit subliatus vobis matutinis affi-
bus devotissime declamans qui in urbe Roma die
mensis Januarii multis dignitatibus et pudicis cere-
moniis et qui plurimis ornatibus adhoc debitis et
consuetis in capella beati petri fuimus imperiali diade-
mate coronate Datum Rome

De guerra Johannis episcopi contra circumadmanentes milites

Anno Domini millesimo ccc xxxvij hernus castellanus
nig in Hagheslerey aliqui laste tirsunt
aliquid non desistens equale crudelitatis exactionac
pplin Hoc autem episcopus super hiis frequentibus nuncios
lestis plurimis contribuit implorauit auxilium
Wilhelmi comitis Hollandie ut sibi fidelitatis
astaret in predictis illis iniuriis et cum id deus
comes per Wilhelmum filium eius ad illos ad Wal-
landie qui ad mistellam die Wulchrid distantes
equitatis cum quibus de episcopus adiuncti sub mili-
tibus domicellis burgensibus et villanis tirsunt la-
ste riuulis et cum victoria adusatum habitacula
combustis sufficientes voluntate accepit et cum sal-
uis sub militibus ad ciuitatem Traiectensem horrifice venie-
uit Anno Domini millesimo ccc xxxvij ghyselbertus
quidam iudex ex parte Wilhelmi de Duiuenvorde in
Warde oriundus est de quo tumultus magnus in epa-
tu consecutus est nam et ipse Wilhelmus il-
latus contulit ciuitatem volens villam ghein
incendit et cum ceteris militibus voluit in Warde ex-
issit Denuo idem Wilhelmus multiplicatus agro
quiuit equitatus de comitibus Hollandie gelrie et cliuc
latus ascendens usque zeuen in manu magne po-
tentie ubi denuo ordinatus adeuibus mote hamubmis

Johannis episcopi contra circumadmanentes milites.

Latus id est aliunde a riuulis est.

Latus. Khemen.

Moshaymois

tinsecedit et Walter Horst qui pro suscendit Willelmus
de Boestel castellanus adunsy hostes pro tela
et jaculatis a vallo castri potest abstinuit ac
ulteriori progressu inimicis exhibuit Deinde Wil-
helmus de [redacted] Dunenord ad assultum castri
non habens licentia recursus e tutiis pro festina
tinistra [redacted] zelandie et frisie copiosa ex-
pectabat exercitu insuper brabantie et flandrie
fouent ecce populus [redacted] non hoc [redacted] cum
militum et plerisque nobilibus ducatus armipo-
tent cum diebus tubis tremulis et vexillis la-
gidis festinant Willelmus a finibus sub ex-
pectat et cum eo in cruenta [redacted] bellum commiscere
et cum hac agen. in tra militum Willelmus
comes Hollie ab hanonia Dordracum festinat
adueni demandauit qui audit Willelmo sub ob-
tentu gratie sue qui in dilatione temporis exercitum illesum re-
ducit neque bellum adunsy [redacted] aliquem attep-
tare presumeret qui et) Dum comes cum tyrannis con du-
te brabantie discordare cepit et cum reliquis pria-
tibus ad nouum plium separauit Nam nuda qui ad
eden comitis promizatum est exemplo parvulo
nec circulum classem resumere et ad pa te de qd
et ita fieri est quia omnes auxiliatores Willel-
mi Dunenord complices cofesti ad sua rusticitate
et licentia cum eo Hoc sunt conflictu transmis
sucia ciuitate [redacted] glosse rusticitate [redacted] anno dni
hy ccc xxxvij pluuida qda comites apparuit
et eodem anno Willelmus Hollie comes artetico
morbo debilitatus vij idus Junii feliciter occubuit
Huic Willelmus anno xxxviij Hoc rusticis regentis Hollie
principis cum vale victoriosis in pliis approbatis

1 nō ibi

t strage

Comitis

ytyrorum illustris ihastilidis et Walde socialis
rotubinis Cum penes opidum Wallystenary re-
quiescunt in duo sepulcra Ibi honore ordinis
Johanna soror sua rothomagalis cum regimine mundi
et de ornatu sibi rotomagensis in monasterio fe-
minarum cisterciensis ordinis ad aliis sororibus si-
monialis effecta quidem obiit anno domini M.
cc. lxiij° et in eodem monasterio honorifice tumulata
est

De gesta Willelmi quinti comitis Hollandie

Post obitum Willelmi gloriosi principis Wil-
helmus filius eius effectus est comes Hollandie
habens in uxorem Johannam filiam Ducis Brabantie
hic Willelmus se ad arma promptus fuit
et primo Ducatum suum tempore titulo sui nominis di-
latavit Anno domini M° cc° xxxviii° rex anglie
rege francie debellare disponens cum liniolitis
ad alemanniam transiuit et Ludolfum qui imperator
dicitur cum multis principibus et civitatibus plurimis
in eorum adiutorio subarrarunt hic quidem Ludolfus
induces omnes civitates in eo adiutorium destruxerunt
hiis diebus imperium Ludolfus dei gratia romanorum
imperator se adunatis cum ducibus comitibus nobilibus
civibus et consulibus hlemensis apud ipsum gravem suam
et de bonis suis Nec maiestatis sue spectabilis Hollandie co-
mitem Willelmum requisiuimus eo affectu ut ad re-
cuperandum imperii jura nobiscum contra philippum
qui se rege francie gerit cum armatorum decem po-
tencia cum finaliter disposuerunt sibi detinere
nobis et imperio debitum fuerit assistere requirimus
et hortamur quatenus cum armatis curetis ita esse munitis
quod vos cum dicto Willelmo cum omnibus suis so-

De gesta Willelmi Comitis

Tenor litterarum Imperatoris Ludowici ad Hollandenses

dalano sed coalcanq Bituri firmat qi ordin
i ipmissp pmotio pculis habe volunq
minor iste sonu Dat fracticuord
Dni ao cc xl wilhelmus comes cu ceteris pila
pibq vadiuerq regi anglie contra magnu
qd diu et intendit i regno francie sed et
comes camerarcu acriter ifestauit torna
cu diuc lacessiuit amadiacu cepit abbatia
nid distruxit et castella sua cepugnat

Miracula in Delft

De quodam miraculo

Eo dem tpibq contigit in oppido delft
eo dem relatu miraculu sed mat=
na qda adeo feruet estuabat ad diuc passi
onis ituitu ut stigmata ciatrices late maibq
et pedibq sub visibile apparent et omnis
fidelis ihu pdigro crucifixu dilignoi me
to collaudarunt Eod ano hl' puer ihesu
cpus vel omnis carnis ingressu est qu
apud earlim fictiq expiet corpetribq ihua
to est hic iohannes anus qdiu debilis regis
epatu castri orlaud cu adiacentibq vellis
holldq cotiguis dni i vadimonium dedit castr
cu vullehoc cu tra transpsana gelrie cotiguis
pdeni cecessit. pauca relatu dignu gessit
hisi q. quod calis pbendas amassiadre
ficat et cotiguis cu castro de drepchem plan
ilud earlie incorpauit De nicolao de capuano
episcopo fictiq Epo

Nicolaus de capuano episcopus fictiq

Expulso ihu pontifice quda cano
cu postulauerit iohanem de arbel ca
nonicu fictiq ad episcopatu wilhelmus comes holle

vadimoniu sit pignus

Dir Jore Cpus epatu tenuerun vadr dimiliant

Vullehor cu tra transpsulana eps gelrie cotiguis essit.

Ceterum vero conplacens electorum thoez de bronchorst ... sancti salvatoris ad ... comitis geldrie

Dum autem ipsa benedicta vero amore hujus duoly domini ipsum potissimum ... auditor causam nobilis viro nicolao de arpuco ... nicolay ... no ... minuant ... patris ... publico ... consistorio

Dum vero clemens vir de novo ipsa terra contulit abbati discreto et nobili viro johanni de arkel predicto ... terra ... quam ... fuit per dominum gaetlinum cardinalem et episcopum albanensem anno domini ... xlvij

Johannes de Arkel episcopus traiectensis

De gesta thoede arkel nolvon traiectensis episcopi

1 Cum thoez episcopus ad partes accelerabit vicinorum die mensis maii transcendisset vobis dicit ... et ubi ... autem ... ecclesie cathedralis est hic ... flore ... episcopatus ... perturbationibus ... voluntas ... debitorum satisfacere curiose studuit ... et idem episcopus reynoldo domicello geldrie ... florenos reynaldo ad plenum persolvit et terram transylvanam ab antecessore suo dudum impignorata sub pretate ipsa recepit et castra de voredelat dimitorio contulit traiectensis de maibg florency de bochorst militis castellanum ... pte comitis holland ... dimittit hic johannes impetrum castra de merkenborch prius ... castra de wondborch et castra de vorst ultra yssel sunt zwollis obsedit et fuditus omnino subvertit et tunc terra ... de mastbroech sue ducatus ... ingaiuit ... antea non potuit ... potuit dum de vorst et suorum complicum hic johannes castra de arkelsteyn juxta danam de ...

Cos reynoldo geldrie ... florenos persolvit et terra transylvanica redemit

Castra vorst per zwollis destruitur.

Mastbroech subiugatur episcopatui

Arkelsteyn ... 2

astrum ad ecclesiam castrum pp amissionem gdi

astrum fecit acquisiv et castra de Cima [illegible] amer
fordia de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
pet tue et postra [illegible] et archidiacon tiretay
[illegible] via diabolis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
tuose [illegible] fecit vicario dicti dni epi [illegible]
d ihoes cu ord i pace subiugassent ad [illegible]
ut [illegible] ab inoredo [illegible] cont platoi et
capla' cathedr tiretay et oim aliar suc [illegible]
collegiatar a quib [illegible] [illegible] dni plati et ca
pla' [illegible] et dcis aliis collegiatis eis adherentib
ad sedem apostolicam appellarunt. Et sic peracte
[illegible] libello oblato et articulis datis hinc inde
admissis ad [illegible] et [illegible] [illegible] ihoes
[illegible] papa anno dni [illegible] [illegible]
[illegible] die mensis julij dnus ihoes [illegible]
die clausit extremum et quinta die eiusdem
sis naufragio [illegible] tuscetay ad civitatem tiretay et
ad horam completorij [illegible] [illegible] i [illegible]
ictay ac i aliis aliis tiretay ad panis [illegible]
viabus [illegible] [illegible] [illegible] tiretay [illegible]
gatur [illegible] tiretay [illegible] et ad [illegible]
et pressurabus obviaverunt funeri [illegible]
[illegible] de zadibuch et cu ipso funere
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i medio
[illegible] [illegible] et ibi vigilias [illegible]
dicti [illegible] et die sequenti missa [illegible]
in summo altari celebrata [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

sup fossatum oppido cum ecclesie sancte Gertrudis sup
ripam ipsius civitatis et Dni nostri Jesu Xpi
Domini per quinquaginta annos prius monasterium affu
ndatum quod antea fuerat in civitate Tricetina
in loco ubi nunc situm est honorifice construxerunt et consummaverunt

De tremore et civitate obsidione et comitis Holle occasione

Anno Dni a° mccc xlvij die vij mensis Ja
nuarii tremotus factus est in Holla
qui ad quinquaginta annos subsequentes prostravit
horrida flagitia. Nam et Willelmus comes
anno Dni a° mccc xlviij° cum mccc equitibus
a prelio cum tanto redierunt cum navibus cum pe
dites militum quorum oriundi possunt esse fuisse
de Italia comes apparatus eis cum pedites
congregatis urbem Tricetinam per quam
Dan vamloquia prius obsedit papilio
nes circum circa et circiter civitate adsedit
ebdomadas cum quibus magnis statissimis fecit
sunt et cum civitatem Horrida contractis
pugnis fortes hostes abstruxerunt a porta
et mensibus quinque plures precautos arruinis
ros construxerunt telis et missilibus. Domus co
mes et qui ad noctis tenebrarum proditorum
accessit ad urbem ut ipsius dilatate fossate cla
cquirent anni multa civitate assilit ipsumque
et cum quibus balistarum a cacumine murorum
telum cecidit et consortes cum suis comitis taliter fu
erunt comes et cum suis ad terrorem sui qua
triplo redusti est ubi per aliquantulum tempus
ipsum sanitati restitutus est. Nuta Holle
episcopus Gnarpolis residens et obsidione civitatis

qd tri mysterium nunc per Imperatorem Carolum 4tum est exaltatum et in concilium carmelitarum dum tractatur rollori et Carmelitis datum et ecclesia parrochialis sancti nicolai trajectim vo. Dnoz et hrutonium est fusum est in fortissimum castellum per Imperatorem.

Terremotus.

Comes Holle per vamloquia qda traiectum obsidiori angit

sue propriis festinat ad ptes Ceil et se arrabiles
inferiores corda sunt hut modo elaborant
quatenus quibuscumque cuncti Gallie orbe exercitus
et terrorio plebatur cum pecunia filiis geniti
exoratus hijs itaque gestis id comes non desis
tens ab incohato opposito retrolegit urbem
te miliaria ut iste impugnet orientale ffla
gitium proh dolor gloria eius cum ad tra
ducta ordinate trusfictant quasi unus
populus magnus fortissimus ordinate in terra
tit hoc quod de hanoma cum multe rate
applicant ad australe plagam monasterij beati
adulphi confessoris locando retorsia sua sup
ripam oriam maris et cum plo quida hollan
drorum nec expectato posteriorum adusque hostes
adeo vellit aggressi sunt ut cosdem a supra a
tate stanzie a cenimitate cellie profugarent et
usque ad cimiterij cum armatis bellatoribus assa
lit Et non quia hollandi nullus obstabat sper
nit quoniam pdam affossibus in circuitu non
munit quoniam pdam gloriosus dina ij hunana
de pdam cimiterio spaulati in pulsi sunt qui ex
tunc personis passi occiditur pruit in secun
sunt Comes haut ut in pretuta hunc infortu
nij totaliter insig classe sua disposita et
pte pdam monasterij dimisit cum quin
te qui bellatoribus intra ascendit vidimiore do
mum exussit in multo hostibus audacter occurrit et
nobile strenue personaliter interfecit et usque
ad mortem multum honoriffice se defendit
Tronc nos stipones cum infinitis armigeris

Hoc. cum s tra
tensis plesis cum
la venia postula
bat a Comite holl

Jan hostes im
minti ornay pro
ornat tuti erat
als no
titubat Ulma

Frisones insci[illegible] p. Comitem hollandie occiderunt. Et ita postea singlariter decollarunt. Anno

pusillo grege Hollandrorum abiectis ipsum comitem
cum multis aliis militibus ignobilibus omnibus diruit quem
ita mortuum in solum deiecto nobilis Frisonibus sin
gulariter decollarunt. Acta sunt hec strages
in die sancti octobris cum loco quo Hollandie comitem per deum
per tribunali sedentem obsecuerat qui comitatum Hollandie
Frisie et patrimonia gubernaverat. Et cum qui
ludet in humanis divina potentia rebus rerum omnium de
cum Gelrie comes Guillelmus a Frisonibus
occisus per divitem in Dordrecht de baptisterio patris sui
suscepit. Corruerunt autem in hac expedicione
pro comite quingenti vel amplius principes ar
migeri de quibus hii fuere principales ut pote
dux de Horen dux de Lingen dux de Walin
ford dux de Manni dux de Anthoghe dux
de Hacunsted et dux de Meroed barones
Gerardus barbatus Wilhelmus de Mackwirsk
synno et Theodricus de Teplinge Ghyno de
Appen Thoes Roiner Wilhelmus de Montford
Theodricus de Zantforst Theodricus et Huiang
de Zwetery Florenius de Merroed Odgerus
de Spadi Gerardus Euer Alphardus de Horst
Nicolaus Oem Wilhelmus de Douge Theodricus
de Walford Ghyssardus de Florevyllanus Hon
ver milites et Doicelli cum multis aliis burge
sibus clericis et pueris approbatis. Ita de hinc
exorta luit Wilhelmus illustris comes per Dominum
Martinum comendatorem Glemen inter occisores
radauca prout asserunt per nutrisse certa ratio
est qui ad monasterium Florendicapi cum cisse a
Frisonibus adductus est. Dux autem Thoes episcopus

Comes Geldrie comitem Wilhelmum a Frisonibus occidendum dum perdiit

Recitat nonnulla nomina Baronum et militum cum eisdem occisorum

Vulturn ingrilli

Dominium de Yssel-
stein suscepit

Dns de Abroida
et dedibus accipit

clarpf tregugas indutis omnib adherentib ipsius comitis
Dud et obsidione citatis ab exercitu ipsi castellum
Vulture et assultu accepto destruxerunt Villam Yssel-
Holle robuisset Dominium de Ysselstein pro ma-
gna parte suscepit Dnus de Abroide et dedia
dem suscepit et exercitibus aliis rebellibus suffi
cienter Colonie de finibus adiacentibus accepiant
Interea Ludowicus Imperator audita ad necem Wil-
helmi comitis pro tribunali sedet in ornatu
cum imperialibus exquisiuit exercitu Imperiali
a plerisq; Romani regni principibus quod de
iure sentiaa directum est. Quemq; Holle principatum
Romano vacaret Imperio pro eo quod Wil-
helmus comes absq; liberis decessisset. a seculo
huic eo tunc principatum de cesar Donauit
Margarete Imperatrici sue Hinegi quia Hina
na fuit ead Willelmo comiti hinc itaq;
gesta ead Imperatrix a patru pulchrimo
mox ad Hollandiam Indit fideliter cuncti ido
lis iurant homagium de vasallis subac
cepit libertates et grat oblig applicant bicna
lem tregugas ead transeuntes sicut Cum baua
rie ad eum regredies comitatu Hollandie cubiuit
Willelmo Duci suue palatino filio suo
quod aut Deinde ei subdiuit et vasallis et
hinc de comitatu confirmauit margareta mater
sua plus diuit et filiae mose quo plus
multi nocuit et subiuisse fuerunt et mortem ad
sus complicibus de finibus Holle et Zelandie
profugiant Cum se diuterbet ad comitatum ha
nonie qui aliquiesq; annis glorose gubernant et
ibi in Dno requiescunt Cum a medio

Wilhelm bauarie dux et palatinus rheni a matre gratia illustrissimi comitatus hallandie grandi accepit. Si mirari quis si exposuit et expulit eundem

sillata

sublato de Wilhelmo duxit in uxorem filiam ducis
de Lancaster in Anglia. Hic sterilis nuptias
annis subiugavit. Hic Wilhelmus apud maior Gerardum de Veteriquisse nutrivit sine causa
Castra de Wyenuelt Tiecelin duxit obsedit et
Wyenuelt castrum subiugavit et magna spe de ipso fecit et
sed vanitatem nutrire apparuit ut perfecit et
de ipsa hereditate expulit quam diu in vindicta
(ut timetur est) plaga magna pestilentiae omnino
furiosus effectus est et adhuc usque in diem hodiernum
videlicet sub anno Domini millesimo lviij cum
morbo laborat detentus in vinculis in Hanonia
ubi sub bona custodia reservatur et dum Wil-
helmus filius furiosi tota terra Hanonie Hollandie
et Zelandie et Westfrisie in gubernatore et
defensore absque filio dum Wilhelmum furio-
si ducis de Bavaria assumpserunt. De Nova
Nuenburch

Illustrium gubernatorum hoc est defensorum Comitatuum.

Jacobus de Vrenburch episcopus Trajectensis

Insulato igitur Hoc solum Tiecelin episcopo de
Arkel ad Leodium civitatem corbanum suam
Hoc de Nuenburch episcopum monasterium institutum
ad sedem Tiecelin cum anno Domini millesimo lxxxvij
mense septembris die vij natus dictus ingressus
est et plenum et canonicum civitatis Tiecelin et civita-
tem congregati ad pulsum tercium campanae
capitulum cum omnibus ad vocatis usque ad noctem vesper-
tinum et ibidem in domo sancti spiritus potestatibus orna-
mentis induti et producti in medio civitatis
ubi hoc fieri solet ingressi mores caplin ingressi
Juramentum restituit et a archidiaconis ibidem
publicis dictis fidelitatis Juramenta recepit cum primum
ipsum episcopum de Leu de chorum ingressus est et in-

cathedra collocatus. Nam prouidauit ut sum
pontificalibus quibus prouidus in cella sancti salua
toris et sua domo habere laute fecit plates
et canonicis et choristis ecclesiae tam atque qui
nonii ecclesiae et ministralibus ominis sed et
ipse hoc est ho simplex et ipse nisi et mul
ta bona alienauit et impignauit videlicet
castra de Coredelar pro ipsi hoc de aspich de
marbg cum hollé redempto et castra de hoest
et Vulten hoc est usque ad manus ghibti
de Coiam barons et castra de emma et stonte
borch ad manus domini stephani de iuenuich
nisi et magnus pre de colin mansis i
masthrocasi ad nesso equalem spectantibus de
nolo ad culturam redactis quibus dum suis
familiaribus sub media pecunia contulit q
plati et capla cathedrae tectum i choro ca
plani capelle ad chor i dicto ecclesiae. Quis
sit dissimulac nequitiae suae de fenestre ec
cordit i ducentur videlicet i diem reginold
de sulzborch alii de wendbusch archim
bremen filius sibi dux geldrie q
pro eod multum patrie instabat mittentes
litas supplicatoias cum nazarano suas ad
urbanum papam (qui medio tpe de medio
sublatus est) cum petri rogens cardinalis bre
mazie ipsum ipsius et archidiaconus sti
saluatoris trectum i papatu successit videlicet
anno dni ab ctio lxxx nesis octobris et
eod anno mensis octobris die xxviii mortuus
no tpe eod ihoes de suchmich existens i

Ecclesia ob simplicitatem multa ecclesiae bona alienauit

Archidiaconus sti saluatoris Traiectensis papam Romanum offerit

insula

oppido suo de gore ult. [illegible] sue dyo[illegible] fuit tre
dentis est a quibus [illegible] sub [illegible] et
pessima per dnm gh[illegible] de [illegible] baro
nie stephanus de [illegible] et cor fau
tores ab hinc in capitale redepti sunt per
sedia milibus sacratorum atque pro ut quod
asseruerunt sub ipsi. [illegible] tiertey anno
predat. gregorio pape qui et cimbi et [illegible]
bi sub proscip. coram cod. et toto cardinalium
collegio in publico consistorio id papa causa
quiesit cardinali neapolitano ut simulat
et de plano in ca procedat et referret coram
quo testibus nominatis predictis et examina
tis id cardinalis die clausit extremum et
in cod. statu dum papa quiesit cardinali mor
tem qui in ca proxime non nullos testes
examinari fecit. Et medio tpe videlicet
anno dni 1[illegible] cr. [illegible] qui die hora vesp
ar. mensis [illegible] iohannes [illegible] epus
tiertey subitanea morte die clausit extre
mum qui die antedicti in suo pape palatio
tiertey gloriat' et letat' recedebat et sepultus
fuit in civitate tiertey a tpe australi. Et tpe
istius [illegible] epi videlicet anno dni a[illegible] cr
[illegible] magna mortalitas seu epidimia
fuit in civitate tiertey prepue in alios loc
[illegible] maior ca visu non fuit qr pro tu
[illegible] dubitat. qr [illegible] milia virorum sicut
de medio sublata fuerunt et [illegible]
arnoldus de hucern [illegible] pontifice tiertey
expulsus [illegible] hoc pontifice [illegible]

16. milibus sanctorum epus
Iohes de Ver
nieborch capto
redepti fuit

Cardinal' gnissimus
rig cur epi
mort.

Iohes epus subita
nea morte vita de
cessit

Maxima gnissima pestilitas

8

Arnoldus de
hucern epus

et canonici trectens in capitulo generali fratres tra
sunt constituendo decani et magistri in ecclesia
future potestis Nomilli roptatis ecclesie neg=
ligentes metu rerum preteriorum et a statu fra=
tres ad amicissordia et alia diuersa loca se
diuiserunt videlicet Zuedere Gotloe nepos Dim
ghiselberti de Vianen archidiaconus trectens
stephanus de cuerdinghe chori episcopus Nic
holaus de ijsselstein michael molinarii theo=
dricus de mulstaes ghiselbertus de Valeborch
ghiselbertus de leene everardus foeck gherardus
foeck machabeus de aernhem nicolaus de
patella balduinus de dalen willelmus buis=
ghiselbertus nouissimi alijs tres canonici ecclie
metu non presentibus et in statu zmanentibus vi=
gerardo sodi henrico dom borne de brachusen
thoe albo thoe de steyn ghiselberto fior alberto
de meerten thoe de turre Pugh. quedam citatio
valuis ecclie trectens affixa fuit sigillata so
sigillo ecclie trectens ad dictum canonicum seu
affortique eum a statu se diuersum sicut quod
statuae plath et canonici ecclie trectens no
cati fuerunt dauate trectens dyoec ad diem
mensis mensis Julij sup electione futuri poti
fices celebranda in qua quidem die dominus archi=
diaconus ad audiendum canonicos trectens metu spe
ritibus conparuit et non multi alij aliarum ecclia
trectens videlicet thoes de slen johannes de
acilgem sta petri thoedin de gasperde h
mading de enthen et jacob de alrechorst sancti
thomas gherardus corenfic et ricoldus de haeffen
bec marie et missa de sto spiritu in ecclia sancti

Dominus canonici Traiectensis plenum capitulum presentatis solemnis vocati
gaudet congregati ibidem ab intra eligerent Guerardum vterlar archi
diaconum Traiectensem in episcum Traiectensem. Si prelati ipsum eum
electum in Arnoldum huxen per romam ordinatum fuit et con=
firmatum et in episcum Traiectensem decretum et hunc in episcum

lebrum Sanctorum celebratis concordit per viam sa-
cri spiritus Deum Archidiaconum elegerunt Archiepiscopum
et canonici ecclesiarum Treuerensis postulaverunt et cleri-
ci populus per eos factus de nobili viro Arnoldo
de Wynecken canonico Coloniensi. Quod die quinto
nonas mensis Julii innotuerunt sibi ad summum pon-
tificem pro eodem Arnoldo in curia consistente
et litigante pro archidiaconatu Treuerensi contra
Guidonem andenensem Gregorius vero papa audenus
audita vacatione sedis Treuerensis in publico consis-
torio prudit dictum Dominum Arnoldum de electatu Tre-
uerensi. Cum ibidem ordinatus et consecratus ad presens
accelerans ecclesiam Treuerensem quarto die mensis
septembris sub anno Domini M°CC°LXXX°IIII° ecclesiam
ingressus est in ipsa ecclesia beate marie minori
ubi pontificalibus indutus pleni et canonici
ecclesiarum Treuerensis cum processionibus obuiauerunt pro-
ducta per abbatem sancti Paulini et abbatem sancti Lau-
rencii usque in medium ecclesie Treuerensis et deinde
ad capellam ubi sacramentum presentatur et cum pro-
te dicto cathedram ingressus est et collatum
prebendarum domum habitationis sue capitu-
lum ingressus prebendas plenas canonicis et choristis
consuetis tam nouis quam veteribus consilio et consensu
eis iniuncte presentat ibidem. Eodem anno quarto
quarto die mensis Julii duo brabantie filii regis
bohemie bellum inter contra ducem Juliacensem suum
Juliacensem et Eduardum ducem Gelrensem et sub-
faitores et complices in quo bello seu conflictu
dictus dux brabantie per ducem Juliacensem
captus est et multi cum eo et Eduardus dux
Gelrensis solus per omnes qui erant cum eo fugitiuus

Dux brabantie in bello a duce Juliacensi et Gelrensi capitur sed Gelrensis dux fugitiuus abiit.

minor natu frem
Reynaldum suum vero
Gelrie captium
tenuit usque ad vite
exitum.

fuit in capite et obiit in Iuliaco die Andree
Hic Iohannes Eduardus anno Dni a° cc lxvi° bellum
gessit suum opidum de Tyel contra Reynaldum
fratrem suum primogenitum verum Dnum et Ducem
Gelrie et eum Reynaldum cum multis aliis b
ronibus et nobilibus sui comitatus captiua
uit et cum illo hoc Eduardus Andreas se pro
Duce Gelrie gessit et Dnum Reynaldum fratrem
suum vsque finem vite sue captum in bona custo
dia retinuit Tuno de facto ut patet tota
pata Gelrie Dnum Reynaldum primum pigue
Dnum habuit in vero Dnum et Ducem Gelrie
instituit hoc restat qui per hoc cod anno
nuce nouembris die clausit extremum relinquens
per se duas sorores videlicet Machtildem con
tessam Clivensem primogenita et Mariam Ducissam
Iuliacensem Hac Machtildis duxit in vxorem no
bilem virum Dnum Iohannem de Blesis fratrem comitis
de Blesensis qui fuit cum sororibus illis magna
sue Ducatus Gelrie cum suis principibus sub
orta fuit Tunc acrimonia corporalis fuit cum
iruerunt

De aedificatione in Vresewyck sue
castro Dni Gildeburch

Anno Dni a° cc lxxvii° consilium ciuitatis
Fictensis fodi et fieri fecerunt aqueductum
ex flumine Lecke prediten usque ad corpus ciuitatis
ad que aestuandum superfluos ostrini fecerunt
suum lecke exit aggerem in loco qui dicitur
Vyeriaert castrum quod Dnus Gildeburch Tuno sto
per multos tractatus abbatis Gubernatoris Hollandie

Castrum Gildeburch

Bauarie epm et ciuitate Ticterij cum suis fautoribus dis
fidauit et epm castra cum copiosa hominum multitudine
potenter obsedit anno quo sup messis maij fere per
xxx dies castellanus ipsius castri cum cor. continua
se salno corpore et rebus reddiderunt. Euo fere ipse
dux albertus huiusmodi castra adscriptit et cum suis
fortis stabilivit. Ita quod eodem anno xxvij die mensis
julij nocturno tempore submissis ipsius castri cives
tacite subiuerunt et sursum bedmundi manu armata
insilierunt et xxviij homines armatos captivaverunt
et ipsum castrum demolitum stabilierunt. Anno domini
millesimo mediocriter acrabilis propter nimium
nimietatem pluvie et epm et ciuitate eo
altera parte videlicet qui diuitis adiuncti sunt unia
cum ciuitatem Ticterij et epm castra cuelli et destrui
debet et sursum aggerem ad conservandum ipsum adiuc
tum ciuitas si vellet construere et [redacted] redi
ficare possit sub certis modis et forma quod in libro
propinquiori superius inserta plenius continetur. Eodem
anno mirabilis plaga fuit diluvium aqarum ter
tium et saxonie per totum regnum alemannie. Et
eodem anno mirabilis plaga diluvium in partibus a
regno bohemie per terminum eundem usque
ciuitate Ticterij qui homines in magna copia for
usque seruus nice dbat. Pecuti mandatis conas
in corporibus hinc homines choriando et cantando et
in aliis qui ceteri usque ad tempus hyemis qui usque
ad eos prosternebat. Tunc demum cessatum fuit qui usque
erat obsessi et a demonibus liberabantur eodem modo
debuit et quietus.

plaga diluvij per totum Alemanie regnum.

homines in magna copia chorizabant et cantabant ubique qui erant obsessi a demonibus.

De ortu stigmatis

Anno incarnationis domini millesimo ccxxviij
obiit gregorius papa qui et electus est
bertholdus archiepiscopus barensis urbanus vj nouem

Sisma Eccle

Urbanus papa instituit rectius volens cardinales episcopos et presbiteros reformare et bonos repellere a presentia sua

post diem pasche coronatus. Et quia papa Urbanus
cum iusticia erat cardinalis quod sunt omnes filii
sibi pro posse suo niteba[tur] sibi ingratos apostolos
ab eorum excessibus pax ecclesiarum corrigere od
mittere atque statum soliditati. Nam ipse tam se
riositatis angariam non sustinere volentes ipso
domino Urbano dixerunt omnes fere quinque a paulo
plures de partibus a Roma discessisse cuius ne
gratus ipsum verum esse papam metuebant asseri
tes quod ipsum pridie et antiquitate corpus
tes quod ipsum pridie et antiquitate corpus
electisset. Denuo nouum iterato celebrare cler
ticorum in quod cardinalis Robertus nouus frater
affirmabat in papam electum clemens septimus no
minatur cum anno post die mathei apli. Qui
nione coronatur. Per quod destorbia et ne
phandi scisma imperialis regni Romanorum
omnium aliorum regum ducum regnum alemanie domi
nus Urbanus cyprianus apte tacuit verum papam sustinere
volentem potenter. Et pro obstinata superstitione
sed furore superbia clemente pte eo altera pa
pa sanguis affinitate sustinere volentem con
gratulabitur valuit et adhuc valeat hodie
cum tribus. De quod nostro trinitate

Sanctensis

Eodem anno accidit quod nostre
trinitate tertiam videlicet qui circa
festum fundatoris beati martini natus est pu
er masculus trinitate predicti qui post longa
uod etatis vel dies dierum Romanorum apte
ramus pre nimio adiuit et alia plura. Et ipse
parentes nimium attoniti rogauerunt sacer do
tem quod ad devotionem ut strenue venirent et
puerum ginzaret. Et cum missa celebrant

Puer natus nedum etatis hns 40. dies post loquens.

ñ fuerit ipsius prouasit ornamentis desiderio
coopti ne sacra violare ornamenta ad puer
ingressus ipsum intantum ornamentis et gaudio
nubis admirant Cui puer michi ridet fi
lia quo motu extebat caput suum sed do
to rosis horribili aspectu huic ipsum valde
terruit Hac dos alii videbantur michi
fuit ad oppa timeant Quid arnoldus de
bruen obsedit castrum de lowrecloet

Cap̃us Castrum lowrecloet obsidet

Eodem anno quo supra in die nativitatis
septembris Dus Arnoldus de bruen
episcus Traiectensis auxilio Dni de guesbecq
et de abroude Dni de Voorne aliorum plurium
nobilium strenuissimorum et burgensium quamplurimum
sibi similantur Cuius quo dictum Dni Sphin
alteri de lowrecloet militis obsidebat contra
eum quod Dus Sphinterus predictus Dnorum
nos episcos rebus et multis pestis oppressum
succurrat iniuriis Quod quidem domum Dni
pestidem infestant generibus horribilibus
navigiis arreptis ferreis per magnos lapides
cuncti bubacardis mercatis et missilibus
quibus castrum aliorum attendebat sub quos
nidi talis mirices composuo ut Dus Sphin
terus pfatus in diuoc trajectensis episcopi et
episcopi arnoldus domum Hattemensis obsessa restitu
ret Michi omnia cum da condigna pro
damnis illatis sed quia milites strenuissimi et
certi tractatus capitulatis dictaret fore con
promittens Ille ipse nobilis vir Dni
florentius de Wenchichouen quinquessimus episcopus
Traiectensis

Florentius de Wenelichhouse Leges Monasterium in loco Arnoldi & huerten assi

Iepm transi
tense et Ar=
noldi in Iepm
Leodwin auctor
tpr tnsplant

Anno ppsato Dns ihoes de arsch epus leo
diens prima die Julij requiens in Dno
de leodio in ante Fictem, mangio tnsiens ubi
nd tribus ptcis fuit epus et ibi hore ro gno
ut sicut i gestis sub pmissis et i cartis tric
tens deretrissis i hnatis e cocis Anno sepulto
capitulatis ecclie leodiens Dnus arnoldus de
huerten epus fictens petierunt i epm Dnus aut
urbanus papa sexti sive ho a pdis caplis
rubis tassis bort wolf archiepiscopis Dnus arnol
dus ppsatus epus transiens i leodio tnsplan
tauit ut et ipse leodiens pessis epatum Et
Dnus florencius de Wenelichhouse monasterium
epus i fricto tnsiluerunt ut et ipse fictens
pessis epatum Et quia Dnus arnoldus de
huerten q vtrisq; liis nung iuste libet' ppriis set
epatum et fictens i vite resignassis epatus qui
ad [illegible] structus et reddidit dcte dworcs pte
pessis auxilio Dni de abrondt Dni de sorani
et aliorum plurium militum et nobilium suorum
et fuit Dno florencio de Wenelichhouse nobi
li viro pdo qui mandato aplico suo cu
ressit sine qeuis rimiaco epatus monasterii
dimissis i gressus dworcs fictens occupauit
et volens sustinuit Hic qui i pdis diorcs
p longum tempus mch vi M dworcs suos tesiste
rid cernere poterat si tdm Dni de arsch
et de ysenstein Dno Dno florencio compatientes
spm in suo iure comportarunt et sub omnib
ingressu dni dworcs potest sibi restituit qui
tam pdat Dnus auxiliatibus i possessione
epatus admissus est Ingressus sit dcte dworcs
nobili viro florencio cum pfatos Dnos pre

Volt tminu

per annum suscepto tandem aliorum Ducum subsidio
terrae iterum arripuerunt atque fideliter intraverunt
ibi primariis solemnitatibus et cerimoniis ba-
ronum militum populique urbem ingressi dextrae
elevatis et ruhe tolite gaudentibus anno Domini
a° eiusdem Regis xpo Dne Willelmo episcopo pal-
modiis et cetris deitis iterum celebratis est hic
fideliter ad primo fideliter possessi patrum cui
ho tuetur tam consilio prudens moribus
corporis justus et honorabilis et iudicio se
culariibus bin caritas et Dominus fideliter primus
mus incuberat aggravatus Dnis et Dnisis onere
ratus oneribus pignoris per Dnum arnold de
Lucey Dnum Westbre sui in pribus gelene sus
tatis qui primo co qui Dnus arnoldus pfatus red
dit Dnis Dominis ultra dimidium Dbitum longe
prepressi Item cum quatuor potuerunt reditori
bus persolvere studuerunt Castra villas et officia
per Dominos suos alienata Dnisis creditori
bus pro eorum repetitione studuerunt indurata
libere redimerunt Ad castrum de Villenhoc per
xxviij scutos a tergo redimerunt Castrum de Ston
tenburch pro vi scutis a tergo Castrum de ema
per viij scutos a tergo Et castrum de Dicpchen
pro mille scutis a tergo de multis Dominis creditori
redemerunt Castrum de Vredelat pro xxx scutis
a tergo

Villenhoc 28 scutis antiquis
Stontenburch xl scutis, Ema viij scutis
Dicpchen mille scutis
Vredelat xxx scutis antiquis redimunt.

De subjugatione et obsidione castri de Cerdey et tres alios expugnatione

Post hoc anno Dni a° eiusdem Regis quida
cuctanti de essen quod castrum Cerdey
vulgariter nuncupatur in pribus montis supedi
ficavit quod in tuto lignis et lapidibus stabilivit

Gurardus de essen in pribus transpyrenaicis suis edificavit
castrum ovenden quod eius obsidione quique deditionem
fecerunt et tandem funditus destruxerunt et subjugavit
Hoc adhuc tria alia castra infra notantur.

quod quidem adversus eum potuerat quod castro mediante
quipeda villa nihilominus naturam cum pos
alio et ipsum dicti possessione et subditos sibi
assumpsit et postea subditis predicti dni
florentii epi tractatum Zelandia hui supervenerant
trebus angustiis infestati et cum
predicto dno florentio suo in minis in pis
cuerardi illatis conquesti sunt eis auxilium p
randum. Quinobrem predictus dnus florentius auxilio
et consilio suarum civitatum et villarum tunc fidelium
predicti cuerardi castra et munitiones
dnus florentius auxilium dominicalis de arkel et
dnus de vesselstein in gente copia militum ar
migerorum qui collum propulchre assidebat et
erexit ibidem quedam magne capitalis machina
in turrem habitaculo paulatim desuper ru
perent et lapidem bombardis et arcubus
lapides durissimos quantitatem circulibus aliis qui
durissimi instrumentorum generibus et missilibus super
castrum cotidianis assultibus sunt infestati
et sancta lignea nec lapidibus aut
quibusque aliis infestationum generibus primo
quinquabilibus quinquiduis trabium exercitiis qui
tantum continuo sibi nunc in postrum aliquem
potuit conquassari. Nam et lapides poten
tissime circa ab edificio lignea quadrinos
pila a parte resiliebat. Et cum non structura
lapidea tam infestaretur nullatenus resistere
valens predictus iactum [redacted] penitus assi
labatur. Et propterea dnus florentius episcopus fere quinque
tusatis ex dictis castris pluribus hoc studuit
illustrissimum quissima castrum non de ulteriori

resistencia fuerunt dispares nec aliquid
pro obsidione castri ut cuerardus episcopus
ferat timuerunt sed dedit se cum salua vita pona
ad castrum Duo Florentio episcopo reddiderunt qui et
edificium omnino assolebat lapidea structura
lapidea item est stabilita ut nullo arte vel igne
nullo potuerit dissolui quae tandem fecit Dominus Flo-
rentius episcopus fundamentum iterum quarto ebdomadis
post hostilitatem tertia die flagrabat Dominus cuerar
dus de esseck episcopus Duo Florentio episcopo emuda
pstans laudabile reddibilis est

Castra destructa 4or flagrabat

Eodem anno quo supra nobilis ille florentius
de Wenclichburn episcopus pstantia castra
subiuit quorum primum molenz vulgariter nuncu-
patur est quod sibi absque aqua existente reddi
tur. Secundum vero Lare dicitur erat quod absque obsi-
one eidem reddita. et tertium garmacz nuncupa
tur est et ista quod erat mala rapinarum quae
merito fuerunt subiuitenda

Tria castra Molen, Lare, Garmacz, subiuit.

Eodem quadam sedi-
tione cum Theoderico comite de Leiningen et de Rebel
lione domini de Swanau et Sivry statim a diuisa epm

Seditio sbo rit. Traiecto

Quedam mala seditio eodem anno supradicto acci-
dit Trinitate Theoderico de Limpurgen cum
illis pte a longitudine temporis ipsum Theodericum
de Leiningen inuiterata comitem Sinuia suspicatus
sedatez in qua pona pcud Guterlinge vul
garit nuncupata ab eis pte Lichten
bergen vulgariter nuncupata armata ma
nu fugitiua ciuitate pstata expulsa et pstc
ta est in quo eodem anno regnum dominum
Statim de Swanau expatiu Theoderico a cle
mente Agrippa impetitum no obstante illo qp

Guinterlinger ō lichtenbergen.

nobilis vir florenc de Meuchishou. hac dem
ad actu pontificiu possidet. Cuo obiecto rey
nald prlat aministratib fratib affinib
magistrib et amicis sub in pdo Doccii rebelia
tibus pdem pontificiu possidet michilonus
nobilem virtu Dnum florentiu ad actu poss
essoris vi pcul pellere nisi me diffidebat
Cimobrie Dns de viane frat reynaldi
prlati Dnum florentiu sus fecit spoliari de rebus
quas i castro de gore alias hic subditis q
cons sibi magis rogitus vehi fecerat michil
onus et reynaldus frem suu i pdo potesta
tis possessiones vi iteudi presumens et clemen
ti adhere antipe nio formidans nio obsta
te illo q omis sui reuuiandis hominib phad
stima tenere formidaret / paulopq conqui
ad clapso tpe ad Dns florenc epus a pto
tissimis tiectu aduenerat detinuta Sic
i cedula de sutfraes ppia Dns de vrani
et sui fres Dno florencio epo p consulis ci
tatis tiectu ihuc modo retondiuati sue qte
Dns de vrane sua ad fribus sus rempt
tere adusq Dnum urbanu papam et Dnum
florentiu epum se nullatenus opponere clemen
ti antipe ministra obedientiu substrahere
et Dno urbano ppa ac Dno florencio epo
tiectu i tuti catholice mandata summis
obedire et ubiq ministras vias adusq eos
piorare michilonus fideles Dyocesani ruis
dicbq vote sue pmanere

De bellis gaudemarsiu adusq lodowicu comite flandrie

[illegible]

Anno dni ab incarnacione xpi Die dominica
sancte crucis qua dnus comes Hugo de
Montfort cum suis comitibus
plaga quia adversarii cohortes eius sunt
et extreme dimicarunt fugitivos magnos hos
tes primit. Ipsi vero quos de via retardat
tos hostiles occiderunt urbem burgum potent
ipsis comite Hugone vix celeri equo a
manibus eorum elapsus in insulis cotinue pe
gabat. Eodem anno et eodem mense erat quedam
tremotus tribulat et amiratione ubique triax gens
nos papae valebamus magis quibus de civitate
et ecclesiis quam domus valde sortit. [illegible]
domibus viciniorum omnino non mot. Eodem
eodem anno in die Lucie Ignis gandavenses
ceperunt apud Roesbecke adversus regem Francorum
Duello qui [illegible] Francorum
multitudo [illegible] usque ad mortem hominum
se defensarunt qui certatim manu omnes fere
paulatim gravibus aut mortibus fugientibus eru=
dit. nutempter sunt quorum Philippus de Ar=
mentiel de [illegible] in Flandria et capitaneus et
ceciderunt aut in hac pugna a parte gandavensium
fere xxvi milia et ex parte Francorum septem
milia [illegible] tuum [illegible]
[illegible] Eppus subiugant
[illegible] quos de potestate sibi subditos et rebel
[illegible]

Anno dni ab incarnacione dni Hugonis

Gandavenses filia [illegible] dnum [illegible] et fi=
dantes

terremotus

gandavenses ad usque Francorum re=
gis diminuit et
16. milia gan=
davenses 7. no=
milia Francorum
ceciderunt.

quidam potentes et diti quidam epo
et bellatores bono mo
ecclesiae epo

Episcopus oppidum
ulcisciscere obsidione graui
arctat

salutem tractos suos dominos ac alias civitates
burgos et oppidanos comitatus et diocesis tractus
cum hereditariis possessionibus temerarie spolia-
re presumpsit necnon alias quamplurimis enormibus
excessibus in dicta diocesi suis ipsis subditis il-
latis nulli igitur sacrae coloniensis sunt ope quae
tibi ubi fatus dominus episcopus quidem mitte quattuor
machinas erexit quae magnos lapides hinc
inde in opidum ciuitatis ibi tractus et minus cum aliis
quibusdam militibus fortiter attinebat et assabat
bombardis et acceptis midbilibus multitudi-
nem quantitatem grandes lapides ignis pulsu
rem ibidem per diuersa loca in turbulentis spiritu hostilitatis
desiderat quibus per multi interfecti horas Quae
dam vero pulsata defensiua cum minutis et ramis
vel diuersis salicibus in modum gradus pari fecerat quod
vulgariter timinlatis nuncupant quibus fossatum opidi
seruit et illesi accessit Econtra vero hemmichlor
ginus multis stipendiarius hominum a diuersis locis
collectis forcibus hostes ciuitatis ipsius potuit in
festinauit et opidum cum suis conductoribus volitis di-
fensauit Et licet per dictum nostrum hemmichlor
fuerit opposita sua ipsa gladiatoria et potentia forcibus
hostibus ita diuturna fuisse resistentia assistat
quemque aliquibus forcibus fortis et simulatis hostibus
militibus et burgensibus tractus sub consanguineis
et aliis qui sibi per secretos in locos statuit fore
hostium commune timuerunt Tunc ad dominum
hostium commune timuerunt dicunt de de
florencia episcopi et alios vulgares dicunt de de
diem opidum stabis alias plurimis instrumentis
aptatis in roue et mandatis defendauerunt astu-
tis viis et caudibus vltra aggressum et ipsi

tanqz nunqd do absurd et inimaginabile sit
q abstq admiratoe qnqd tot tatis tanqz
systeata fuisse valuisse Intra stre Lovij claqs
cbdomus dns Arnoldus de Hinezy qus
Leodiensis ambulq Lovanii Henricus Borghum qsatis
Dnus Florentius episcus et Henricus Borghum qsalut
mod i sma phate recuperauit ih ba pru
dens Eo q Henricus Borghum in sui qdem sors
tpibq dnis tusatis aliqs alias mitres dbet pos
sidere nec de eis possidebat Florentius
ad actu tiretur episcus a suos successores qui
futuri oibq aliis mnsteriis i prouincia de
monstrer de Sugec et obiecuq locos i dnis dio
cesi ubi qsatis Borghum hiusmod mitres
habere potest nichilominus et multiplicia
subqq exqsitatoes q qda prouincia et obiec
locos i dnis diocesi equestres a pe distrcts pa
apice tusire trab citatibus et expeditacomis
de multeng qsitae et deqsitis mnsteriis
alta mnsteria tagentibq disponere et ordina
re Et ipe Borghum qsatis cela cu oibq fra
de monstrer de i habitantibq ad sta dei evangelia
mrauerunt se dno Florentio episco a q successori
bus successibq nudis opponere qmissa nulla
teng i structe q bona seu bona
Drocsium et sbsitu cuius dicbq
qmanere Et qdem erat ar opus dno Flo
rentio episco et sus successibq qiesuq pcuere
a i digitum ad se trahere et defendere con
questuq grassatoes cruce pata et apta Et
plura alia dno Florentio episco rrogauerunt q i

Episcus Leodien i durmis i pax Florentio Episco galiant ut h. Henricus burch grauius.

sra gposicois sup pmissis cofecta multa sigillis
Borghum pdi Dni Arnoldi de Huccy pfati
cpi Leodiens abbatis sti trudonis et dicti aliorum
aliorum assimu et secrorum plenum ctinet. Et qm
pdi pdcus Borghum a sua suspicosa via
tas declinauit et Duci cpo obedire cotempsit
et ipsi Duci omino facere recusauit. Et paulo post
ad amicitiam obedientiam nostram. Ma quidem Dns
Thomas de Bonid quedam castra in Ducatu opidi Dumont
ter de Jutsenit qui p marscalcum cpi in pdcto
opido captus est et Traiectum Ducatus ubi sum
Ladicum militem put moris est Diuinitus
et decollatus est. ¶ De guerra Ducis de
Arsel et Brabancie cum Burgundia in Italia

Anno Dni a° cc° lxxxvii° quibus Duces
Iuliacensis Dnus de Arsel et Domicellus so=
Brabancie cum filium Cyrona pte et Iuliacensis Dnus de
Vianen et de antepda Lora pte subborta e
longius ualuit tpibus qui p [illegible] lapsis di=
uersis temporibus crebrius conflicturus se mutuo captiuauerunt
et percusserunt. Ma sic Dux de Brabancie
crebrius victor existebat plures subiecit et cap=
tiuauit. No obstantibus Dnis aliis et capito=
so adiutorio Hollandrinorum. Ma sic mirabiliter cre=
uit est sicut Dnus et Gassinus Italicus pul
a pria profugassent. ¶ Anno Dni
a° cc° xcv° ido die petrille burgis in Arsel cat
pma lapis fundamentalis ordis Carthusiensis
fra subburbium ciuitatis Tiricensis ex fundator
ac dotator cat Dux Iuliacensis de Gaesbeck
de Quitten et de Strincy. ¶ Eod anno quida

Seditio fit inter Dnum de Arsel adusque d. de Vianen.

q a° pma lapis iacta est Cyna=
bij Carthusia=
norum per Duc
Dns gaesbecanus
illud fundauit
et totum dauit

ligantur filij quedam opidanus de Reney qui erat
de Pluderen Hecda sub demcitij mercie pugne
tibus sue Reney captivatus quod et in manu ceso
lato pruissio asseverat Interea rumor magnus
per Reney evolavit opidanos quasi opidani re
[illegible] dicto quod Dux Pratorum in Sabaudia malefactos
[illegible] fugam capiebat ad castrum de Horst de
clarat quod Dux de Viano tunc temporis de Dno
Hoe de Vernebunch quorum opidum pro certa si
ma pecunia stabat non pignorari [illegible] cum au
dito Florencio episcopo Leodiensi iter arripuit predem
castrum adiit predonesque malefactos ibidem detentos
a castellano sibi dari petiit quos Thomas Mu
lart castrum illius castellanus tunc temporis sibi reddere re
cusavit Tunc ire Florencius episcopus commotus ho
castrum seriosius retinere obsidebat quod nichil
omnino aliquando assultibus ipsum castrum prevalebat
et predones poterant arripere malefactos Qui castel
lanus cum tanto assultu nunc pluribus cum Duce
Florendo episcopo deposito dixit talem quaterus sibi
illa summa pecunie qua castrum sibi foret impig
norata plenarie restituere et predictos malefac
tores liberare Dux episcopus non judicio militum et
nobilium sentenciandi qui pro maxima pecunia
a principe a quo discesserunt Hic modo
Dux Florencius episcopus castrum suum a suis adver
sariis impignoratum in Die nativitatis Christi
Johannis baptiste redemit Eodem anno in
Die sancti mauricii Domicella Alexandis de
Hoechstraet concubina comitis Hollandie et Willelmi
regis apud curiam predicti comitis in Hagan
lonuetabiliter fuerunt Ut fertur post
magna seditio in Hollandia quorum fuit
ficantur vn grande malum diuerunt. nam illius latronicij consilij erat
et rei fautores hoc parte ut infra patet dicitur.

Thomas Mu
Castellanus in
Horst

Castrum Horst
Ecclesie episcopi redimit

Concubina comitis
Hollandie et Willelmi
regis in Hagan la
nitabiliter inter

Quidam fr minor i traiecto degradatur. pp falsificatas litras pro qb s. epm iactabat

De quodam fratre minori i traiecto degrad.

Anno dom. cccl. pdcto ipo die sancti Hieronimi
confessoris quidam frr ordinis minor. Iuliano olim
i traiecto dioc. natus fuit assumptus
ad gradum et litras apostolicas fore episcopum. Tunc florentinus
de Avenelichoma conceptauit i suffraganeum
qui plures i pdcta dyocesi acolitos subdiaconos
diaconos et sacerdotes ordinauerat nec
non quamplura monasteria sacra et loca et altaria
i pdcta dyocesi consecrauerat. Aliquito tempore elapso
quosdam fideiignos et idoneos i
veritate comperit fuit pdcum gratias et bullas omnes
fore falsas. Tuno primo legato quod plures qui
sacros ordines a pdcto falsario receperunt a diuersa
se diuxerunt. Ita quod plures sacros postea
ordines non voluerunt aliqui abaliquo sed fere
omnes recordmari cpi. non quod plures multa mala
commiserit. Tunc dominus florentinus episcopus consilio et
mandato dni pape conspirauit sibi septem episcopos
pdcum falsarium litras apostolicas tractantem in quodam
theatro cum suis sacerdotalibus induit habitibus
quibus paulatim quamdam casula dni ma-
nipulum dni stola et sic de singulis cum
cruces abradebant et pectus ac digitos quibus
corpus dni tractat quemcumque ad quodam vil-
lam essent lacerabant qui nomine habitum indutus
secularem, nudus secularis sibi stultetto et sarci-
nis ornatus tractatus nudatus et ditatus equo ad
carabum dimittitur. Postea cum suis ordinibus
dnis abbas habitus pontificalis qui nomen obtinuerat
ordinis fratrum minorum cum dato a carabo suspensum
et decollari fecerunt qui de sacro dni florentini

Modus degradationis.

Declarat modum huic dimittitur ad carabum suspensus et cum decollatus est.

epi mitrio p̃ dictorum tractatu terminatum est

De obitu Dni Geldrey epi

Ego Florentius migravit a hac ad Dnm.

Anno Dni M°cc°lxxx°v° ipso die parasceues ad Dnicam in cena celebrarat officium Dnus Florentius de Venelich onorem episcopus nobilis prosapia oriundus qui et nobilibus virtutibus habundabat operibus horatus si mei dies quia Dies mei pleni episcopi expiraunt debitum humane carnis in quadam villa tuis specialis Hardenberch incarcerata persolvit. Hic vir amis et quibus necessitatibus prudentissime et honestissime tractatus gubernavit pontificium. Tandem dum tractatur cum tuis ubi nam in cathedrali ecclesia luctuosis exequiis more affinium et amicorum condignum altari deterrime tumulatus est. Considerans igitur quod cognitus hora Dnus noster Jhesus Xpus suum clerum et pastorem mistrum ab hinc seculi sinuna cape digitus est ad tuitionem vite regimen ducto spiritus consortium qui et tpe debito quo quis catholicus confessus et totius pura ad ad paschalia festa et quat cuiusdam maturra paruscrode dispositis ab hoc seculo sublatus est. Agonizante quodam nobili viro Dno Florenco spiritu familiares et affines sui astantes de terrenis sibi impendi minuendi petierunt. Cui nihil ei dixit. Dedi quidem fratribus quidem monachis multa dona et cum limeta tribus vite sue exhibuisse. De pecuniis vero suis sua debita omnia sunt dispensata. Residuum vero beato mitrino et suo successori tradi precepit. Cui dicto hora mortis instante emittens de domo suctos suos familiares pre=

obiit in Hardenberch tuis ipsulo die parasceues

Ecclesiam suam quo disposuit.

pit castellano ne cobaliquid iterato intromittat
Dissidiaus omni periculo qd' pfate Diocesis
suos affines a fundatores mediatibus castris
Diocesis treuerensis euadere poterant pruden-
mittens heredes iuerens protuendo castra
de Wullenhoe de Madrus eueparado freissen
castellano cast' de horst ac cetis castellanis si
gula castra dicte Diocesis i habitatibus ut
quis suo castro ad sonum sui successoris di
cuta prudit custodia hic florenis coni
nobilis et i genuisi pdicti Diocesi multu
virtuose opatus e illo et cast' de hadenbrech
et Sommern lapidibus fuis dulis stabulis
cubilibus qi pulchrius excellent supedifi
cant necnon domus de hardenbrech et Som
mern lapidibus reedificari fecerat Cui et
singulis castra dicte Diocesis tu tuyrella qi
cetra verlla i solida stabilitate renouauit
Et singulis cast' dicte Diocesis de quibusdam
i digestis commuta cetera qi officia libera suo
successori dimisit michelonig et tota Dio
cesim i pace tranquilla Cui deus p uice di
tatori suori bisfactori reqiue etiam ut illis omni
prodi suori remissioris largitate digne ut
lo suitis et cleris dispomat et regnet et
regna celori possideat Amen

De possessione predia de blanckenheim

Eodem fere diebus ab in Treuerensi
Iuuenis nobilis Conti Dni florenii
de Wuelichouen cpi supedi classis dus
abbis comes Holle et Wilhelmus Dux Geliae

Qui prudent instante morte hō cuta disposuit

Castra hereditarium et Sommern stabilitat.

1 libero

Predecessor de blanckenheim Cpi turn

in Sepm

In eleccione disordia oritur.

Magna disordia in Hollandia

cum magestate solempnitate petrum et armigerorum in
icto venerunt supplicantes capitulum ecclesie
gleuensis nobiles et discretos viros ut eos pontifices
velint habere recommendatos et alterum eorum in no
mine eligere pastorem. Et supplicauerunt dnis abbati
comiti hollandie nobilem virum dnum rogerum
de bronchorst capitularem ecclesie colonienses eligi
in. Sed nullo modo dux gelrie petiit
nobilem virum dnum fredericum de blanchen
hem episcopum argentinensem eligi in potestate capi
tularium vel ecclesiarum. Sed predicti supplicatores multum
precibus supplicauerunt pro eo
multum supplicauerunt principes quatenus vellent
ad virum eligendum descendere. Illi eorum
precibus mediantibus vacat potestatem libenter concesserunt
Et ex quo predictum principes voluerunt descendere
nolebat magna disordia fuit capitulum ecclesie
suborta est. Ita maior pars capitulum eiusdem
nobilem virum fredericum de blanchenhem per
dux gelrie petitum postulauit episcopum. Et
minor pars eiusdem ecclesie videlicet comitis hollandie
rogerum de bronchorst per comitem hollandie petitum
elegit in episcopum. Et ipsum electum suum in
nobis sub bonifacium papam pro confirmacione
obtenda contra transmisit.

De quadam magna disordia in hollandia

Interea cum predicti pacificatores magna
disordia in hollandia exorta est
[illegible] paulisper permissum est ita quod
rogerus cuiusdam comitis hollandie adquisitus fuit quod
filius eius wilhelmus cuiusdam nocturnis temporibus in
curia in eo quod seruitio latrocinatus esset michel-

omnes duos burchgrave de Lepe Thomas de
asperey et eius filium duos Junores sicut de
Lacia henricum borchgrave de montsorel Jo-
hannem de hacenstedem et quam plures alios
nobiles et honestos consulares deos hoc pertic
tangit predam latrocinii consumatos acrusum
Cum corpe et bonis diuidiabat. co qui cum
in dno corpare no audebat Comes Willel
mus de cestriant filius predam comitis hollie
consultor istorum hoc pertinere sibi petens assecutus
est et qm cotinuare requirebat in alto animo a
pre recessit Et Dominica Johannes de arsick
ac alii qui nro preter manebat pacem pacis
int pres et filium locum fecerunt Tunc obre
comes hollie cum magno collo exercitu dam si-
lij sui castri de oitena vallant ipsum et
castrum et dicto cona ad castro reddere re-
cusabat pfatus comes hollie ibi sua exercit
tentoria ut predem castri quiorum recessaret
assultibus ad quid castri quibus dam hominibus
arcubus ferreis bombardis mutuatis
cum magnis lapidis ciatibus conquassabat
Tunc obre Jhos episcus lodicen filius predam
comitis hollie cum suis consulibus in no hsulte
hominum ibidem aduenerunt ut discordias
inter prem et filium extirparent et bonum pacis
reformarent Cum inter comitem hollie et
castrum per huiusmodi compositionem ordinatum
extitit pfatum castrum comiti hollie et dictum
et castrum salua cona discedunt quod bus
ad duas ubi comes de cestriant tunc temporis
erat salui ducebat. Facta fuerunt hec ipso die
Margarete virgis Anno quo supra